

Kuriame
Lietuvos ateitį
2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

KVALIFIKACIJŲ IR PROFESINIO
MOKYMO PLĖTROS CENTRAS

Socialinio darbuotojo padėjėjo modulinė profesinio mokymo programa, IV lygis

Teorinių ir praktinių užduočių mokinio sąsiuvinis

Teorinių ir praktinių užduočių mokinio sąsiuvinis parengtas įgyvendinant Europos Sąjungos socialinio fondo ir Lietuvos Respublikos biudžeto lėšomis finansuojamą projektą „Kvalifikacijų formavimas ir modulinio profesinio mokymo sistemos kūrimas“ (projekto Nr. VP1-2.2-ŠMM-04-V-03-001).

Teorinių ir praktinių užduočių mokinio sąsiuvinis atnaujintas įgyvendinant iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamą projektą „Lietuvos kvalifikacijų sistemos plėtra (I etapas)“ (projekto Nr. 09.4.1-ESFA-V-734-01-0001).

Teorinių ir praktinių užduočių mokinio sąsiuvinio (Socialinio darbuotojo padėjėjo modulinė profesinio mokymo programa, IV lygis) autoriai patvirtina, kad šiame teorinių ir praktinių užduočių mokinio sąsiuvinyje pateiktos užduotys nepažeis autorių, kurių kūriniai naudojami, teisių ir visa užduotims rengti ir iliustruoti naudota literatūra ir šaltiniai yra pateikti sąsiuvinio gale.

Teorinių ir praktinių užduočių mokinio sąsiuvinio autoriai:

Prof. Albinas Bagdonas
Alma Buginytė
Jūratė Tamašauskienė
Audronė Vareikytė

Modulis „Įvadas į profesiją“

TESTAS GEBĖJIMAMS ĮSIVERTINTI PRIEŠ PRADEDANT MOKYTIS

1 užduotis. UŽPILDYKITE TESTĄ PASIRINKDAMI VIENĄ TEISINGĄ ATSAKYMĄ.

Eil. Nr.	Klausimas	Galimi atsakymai	Teisingas atsakymas
1.	Socialinio darbuotojo padėjėju Lietuvoje turi teisę dirbti?	a) asmuo, įgijęs pagrindinį išsilavinimą; b) asmuo, įgijęs vidurinį išsilavinimą; c) išsilavinimo reikalavimas netaikomas	
2.	Socialinį darbą Lietuvoje turi teisę dirbti?	a) asmuo, įgijęs socialinio darbuotojo padėjėjo arba socialinio darbuotojo kvalifikaciją; b) asmuo, įgijęs aukštąjį socialinio darbo ar jam prilygintą išsilavinimą; c) asmuo, įgijęs aukštąjį išsilavinimą	
3.	Kuris socialinio darbuotojo padėjėjo apibūdinimas yra teisingas?	a) asmuo, teikiantis socialines paslaugas asmeniui, šeimai, bendruomenei pagal socialinio darbuotojo nurodymus; b) asmuo, teikiantis socialines paslaugas tik stacionariose socialinių paslaugų įstaigose; c) asmuo, teikiantis socialines paslaugas asmeniui, turinčiam sveikatos priežiūros įstaigos siuntimą	
4.	Kas formuoja Lietuvos socialinių paslaugų valdymo politiką?	a) Socialinių paslaugų ir priežiūros departamentas prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos; b) Lietuvos Respublikos Seimas; c) Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija	
5.	Su kokiomis visuomenės socialinėmis grupėmis dirba socialinio darbuotojo padėjėjas?	a) su asmenimis, kuriems skiriamos socialinės išmokos; b) su asmenimis, kuriems nustatytas socialinės priežiūros arba globos poreikis; c) su asmenimis, besikreipiančiais į savivaldybių seniūnijas dėl įvairaus pobūdžio pagalbos	
6.	Kuri socialinių paslaugų srities darbuotojų pareigybė priskiriama socialinio darbuotojo padėjėjo pareigybei?	a) individualios priežiūros personalas; b) socialinių paslaugų įstaigos užimtumo specialistas; c) darbuotojas, dirbantis vaiko teisių apsaugos institucijoje	
7.	Kokiomis vertybėmis savo darbe turi vadovautis socialinio darbuotojo padėjėjas?	a) laikytis konfidencialumo, informaciją apie klientą teikti tik kliento artimiesiems ar suinteresuotų asmenų prašymu; b) vertinti visus klientus vienodai ir teikti pagalbą nepriklausomai nuo jų socialinės padėties, tikėjimo, lyties, rasės, įsitikinimų ar pažiūrų; c) teikiant paslaugas klientui vadovautis tik kliento artimųjų teikiama informacija	

8.	Kas gali būti socialinių paslaugų teikėjai?	<p>a) seniūnijų, NVO (nevyriausybinės organizacijos), religinių bendruomenių socialiniai darbuotojai ir socialinio darbuotojo padėjėjai;</p> <p>b) seniūnijų, didmeninių prekybos įmonių darbuotojai;</p> <p>c) seniūnijų, maistą aukojančių prekybos centrų darbuotojai</p>	
9.	Į ką nukreipta socialinio darbuotojo padėjėjo praktinė veikla?	<p>a) pagalbos teikimą klientų grupėms, atsižvelgiant į nustatytus grupės poreikius;</p> <p>b) individualizuotos pagalbos teikimą klientui, atsižvelgiant į individualius jo poreikius;</p> <p>c) pagalbos klientui ir klientų grupėms identifikavimą, telkimą, organizavimą</p>	
10.	Kas yra Lietuvos socialinių darbuotojų etikos kodeksas?	<p>a) Lietuvos socialinės apsaugos ir darbo ministro įsakymu patvirtintas dokumentas, reglamentuojantis privalomą socialinių paslaugų srities darbuotojų elgesį;</p> <p>b) Lietuvos socialinių darbuotojų asociacijos visuotiniame suvažiavime patvirtintas dokumentas, rekomenduojantis socialinių paslaugų srities darbuotojų elgesio normas;</p> <p>c) socialinių paslaugų įstaigos direktoriaus patvirtintos socialinių paslaugų srities darbuotojų elgesio taisyklės ir normos, privalomos tos įstaigos darbuotojams</p>	
11.	Kokiame dokumente išsamiai ir suprantamai galima susipažinti su socialinio darbuotojo padėjėjo profesijai būtinomis žiniomis, gebėjimais ir įgūdžiais?	<p>a) Socialinių paslaugų įstatyme;</p> <p>b) Socialinių paslaugų sektoriaus profesiniame standarte;</p> <p>c) Socialinių paslaugų srities darbuotojų profesinės kompetencijos tobulinimo tvarkos apraše.</p>	
12.	Kada Lietuvoje oficialiai minima socialinio darbuotojo diena?	<p>a) kovo 21 dieną;</p> <p>b) oficialiai diena nėra nustatyta;</p> <p>c) rugsėjo 27 dieną.</p>	
13.	Koks profesinio konsultavimo metodas dažniausiai taikomas darbuotojams, teikiantiems socialines paslaugas?	<p>a) organizacinė psichologija: darbuotojų mokymas, darbuotojų motyvavimas, permainų valdymas, komandų formavimas, darbuotojų darbo efektyvumo didinimas;</p> <p>b) supervizija: konsultacinė pagalba dirbantiems specialistams, vadovams, komandoms, organizacijoms, susidūrusioms su sudėtingomis situacijomis darbe, kai pačios organizacijos to nesugeba išsispręsti;</p> <p>c) koučingas: paprasta ir efektyvi metodika, kuri padeda atskleisti asmenybės vidinį potencialą</p>	
14.	Kokiame teisės akte išdėstyti socialinių paslaugų įstaigų patalpų ir inventoriaus priežiūros reikalavimai?	<p>a) Lietuvos higienos normoje;</p> <p>b) Lietuvos medicinos normoje;</p> <p>c) Socialinės globos normoje</p>	

15.	Kokiomis asmeninėmis savybėmis turėtų pasižymėti socialinio darbuotojo padėjėjas?	a) empatija ir atkaklumu; b) geranoriškumu ir reiklumu; c) gailestingumu ir drausmingumu	
16.	Kurios iš išvardytų funkcijų būdingos socialinio darbuotojo padėjėjo veiklai?	a) tiria kliento situaciją, parengia išvadas ir rekomendacijas, parengia ir įgyvendina socialinių paslaugų teikimo klientui planą, parengia dokumentus socialinėms paslaugoms teikti, dalyvauja posėdžiuose, pasitarimuose, komisijose; b) buria paslaugų gavėjus bendrauti tarpusavyje, skatina savitarpio pagalbą, organizuoja ir teikia sociokultūrinės paslaugas, dalyvauja vykdomuose socialiniuose projektuose, skleidžia gerą patirtį; c) dalyvauja planuojant paslaugas klientams, vertinant paslaugų gavėjo užimtumo poreikį ir galimybes, sudarant individualų užimtumo planą, padeda paslaugų gavėjui prisitaikyti prie aplinkos, skatina ir gerina paslaugų gavėjų kasdienio gyvenimo įgūdžius	
17.	Socialinio darbuotojo padėjėjas turi žinoti:	a) socialinio konsultavimo metodus; b) socialinio darbo terminus ir sąvokas; c) naujus ar patobulintus socialinio darbo metodus	
18.	Socialinio darbuotojo atsakomybes nustato:	a) socialinio darbuotojo pareigybės aprašas; b) socialinių paslaugų įstaigos vidaus tvarkos taisyklės; c) abu atsakymai teisingi	
19.	Kokia prognozuojama socialinio darbuotojo padėjėjo paklausa darbo rinkoje per ateinančius 30 metų?	a) dėl visuomenėje vykstančių demografinių mokymų paklausa didės; b) paklausa nesikeis; c) paklausa mažės dėl sparčiai besivystančių technologijų, robotikos ir dirbtinio intelekto	
20.	Kas sukuria daugiausiai darbo vietų socialinio darbuotojo padėjėjo pareigybei?	a) valstybė; b) savivaldybės; c) NVO (nevyriausybinės organizacijos)	

Modulis „Socialinių paslaugų įstaigos socialinių paslaugų teikimo kokybės reikalavimų laikymasis“

1 užduotis. PAŽYMĖKITE TEISINGUS ATSAKYMO VARIANTUS APIBRAUKDAMI TEISINGO VARIANTO NUMERĮ.

Socialinių paslaugų katalogas – tai dokumentas, kuriame:

1. Apibrėžti socialinių paslaugų teikimo normatyvai.
2. Suklasifikuotos socialinės paslaugos pagal jų turinį, rūšis, socialinių paslaugų įstaigų tipus.
3. Pateikta Lietuvoje teikiamų socialinių paslaugų gavėjų ir teikėjų statistika.
4. Apibūdintas socialinių paslaugų turinys, aprašyti socialinių paslaugų gavėjai, paslaugų teikimo vieta.

2 užduotis. PAŽYMĖKITE TEISINGUS ATSAKYMO VARIANTUS APIBRAUKDAMI TEISINGO VARIANTO NUMERĮ.

Bazinis paslaugų šeimai paketas – tai dokumentas, kuriame:

1. Aprašytos šeimos stiprinti reikalingos tik socialinės paslaugos.
2. Aprašytos šeimos stiprinti reikalingos socialinės, švietimo, sveikatos bei teisinės paslaugos, kurios turi būti teikiamos kiekvienoje Lietuvos savivaldybėje.
3. Apibrėžtos 12 (dvylika) svarbių šeimos stiprinimo paslaugų.
4. Pateiktos paslaugų išplėtojimo normos, paslaugų teikimo būdai, rezultatai, paslaugų teikėjai.

3 užduotis. PAŽYMĖKITE TEISINGUS ATSAKYMO VARIANTUS APIBRAUKDAMI TEISINGO VARIANTO NUMERĮ.

Planuojant socialinių paslaugų įstaigos veiklą socialinio darbuotojo padėjėjas atlieka šiuos vaidmenis:

1. Vadovaudamasis savo praktine patirtimi teikia pasiūlymus, kaip gerinti klientams teikiamą pagalbą.
2. Socialinio darbuotojo padėjėjo vaidmuo planuojant įstaigos veiklą yra nereikšmingas, nes dirba ne savarankiškai, o pagal socialinio darbuotojo nurodymus.
3. Skatina socialinių paslaugų įstaigos gyventojus įsitraukti į įstaigos planavimo procesą.

4 užduotis. UŽBAIKITE SAKINĮ.

Refleksija socialinio darbuotojo padėjėjo darbe – tai

5 užduotis. UŽRAŠYKITE DU ATVIRUOSIUS IR DU UŽDARUOSIUS KLAUSIMUS, KURIUOS UŽDUOSITE KLIENTUI SIEKDAMI SUŽINOTI, KAIP JIS VERTINA JŪSŲ TEIKIAMĄ PAGALBĄ.

Atvirieji klausimai	Uždarieji klausimai
1.	1.
2.	2.

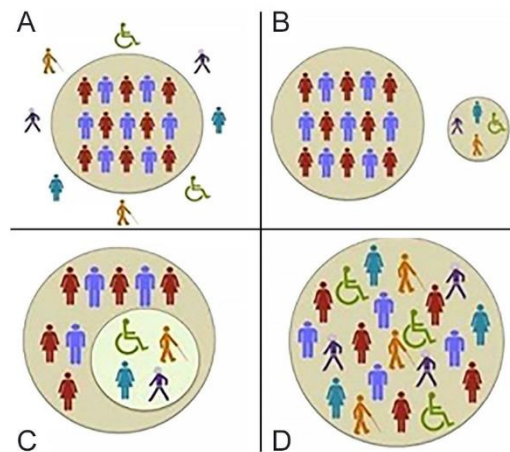
6 užduotis. IŠ APRAŠYTOS SITUACIJOS NUSTATYKITE, KOKIE SOCIALINIŲ PASLAUGŲ KOKYBĖS PRINCIPAI BUVO PAŽEISTI. ARGUMENTUOKITE.

Prieš mėnesį socialinių paslaugų įtaigoje, teikiančioje paslaugas proto negalią turintiems suaugusiems asmenims, įsidarbino socialinio darbuotojo padėjėja. Jai buvo paskirta 4 valandas per dieną prižiūrėti penkis suaugusius vyrus, turinčius proto negalią. Darbuotoja nurodytą laiką su šiais asmenimis dirbo viena. Vieną dieną ją pasikvietė administracijos darbuotojas. Jo kabinete laukianti moteris prisistatė vieno iš kliento mama ir pareiškė, kad darbuotoja smurtauja prieš jos sūnų. Darbuotojai papasius patikslinti kaltinimus, buvo atvestas klientas iš grupės ir pakėlus marškinius pasimatė ryškios 1–2 dienų senumo apdraskymo žymės. Klientas dėl savo negalios būsenos pasakyti, kas tai padarė, negalėjo. Darbuotoja žinodama, kad ji nesmurtavo prie asmenį, paaiškino, kad klientų darbo metu

nebuvo palikusi be priežiūros, išskyrus laiką pasinaudoti tualetu. Darbuotojai buvo pasakyta, kad tokiu atveju ji turėjo pakviesti darbuotoją iš kitos grupės. Darbuotojos elgesys dėl šio incidento buvo aptariamas darbuotojų susirinkime ir jai pareikštas išpėjimas. Po keleto mėnesių, kai darbuotoja jau dirbo su kita klientų grupe, incidentas pasikartojė. Šį kartą buvo sukurta darbo grupė smurtautojui išsiaiškinti. Atlikus įvairius palyginimus paaiškėjo, kad vienas iš negalią turinčių asmenų dėl sudėtingo organinio sutrikimo neprognozuojamai gali pradėti žaloti jį suerzinusį žmogų. Be to, asmuo po agresijos priepuolio savo veiksmų beveik neatsimena. Buvo susiekta su kliento šeima ir paklausta, kodėl ji įstaigos neinformavo apie tokį svarbų asmens elgesio požymį. Informacijos nuslėpimą šeima pateisino baime, kad asmuo negaus paslaugų įstaigoje.

7 užduotis. IŠ PATEIKTO SĄVOKŲ SĄRAŠO PAVEIKSLĖLIUOSE ATPAŽINKITE VAIZDUOJAMUS REIŠKINIUS. APIBŪDINKITE ŠIUOS REIŠKINIUS.

Integracija. Segregacija. Įtrauktis. Atskirtis.

(<http://www.solille.fr>)

8 užduotis. AR TOLIAU NURODYTOSE SITUACIJOSE ASMENIUI (ŠEIMAI) GALI BŪTI TEIKIAMOS SOCIALINĖS PASLAUGOS?

	SITUACIJOS APRAŠYMAS	GALI BŪTI TEIKIAMOS	NEGALI BŪTI TEIKIAMOS
1.	Sudegė šeimos namas, šeima neturi net laikino būsto.		
2.	Ligoninėje mirė vieniša, artimųjų neturinti, 91 metų moteris.		
3.	Dirbančio 46 metų išsituokusio vyro skola (mėnesio įmokos) greitųjų kreditų bendrovėms viršija jo gaunamas mėnesio pajamas.		
4.	Suaugusi 36 metų moteris neteko darbo.		
5.	Darbingo amžiaus moteris kreipėsi į savivaldybės socialinės paramos centrą dėl proto negalią turinčios suaugusios dukterėčios, kuri mirus tėvams liko vieniša.		
6.	Daugiabučio namo laiptinėje nuolat nakvoja benamis.		
7.	Studentas dėl nepažangumo pašalintas iš universiteto bei universiteto bendrabučio.		
8.	Suaugusi moteris, judanti tik vežimėlyje, prašo pagalbos apsiperkant prekybos centre.		
9.	Vieniša 86 metų moteris, kaimynų teigimu, pradėjo elgtis labai keistai.		
10.	Iš atokios kaimo sodybos nuolat girdimas vaikų verksmas.		

11.	Vieniša, darbingo amžiaus mama dažnai negrįžta į namus, kur vieni nakvoja nepilnamečiai jos vaikai.		
12.	Šešiolikmetė moksleivė vasarą be tėvų leidimo nutarė išvykti į užsienį užsidirbti.		
13.	Šeima, auginanti sunkios negalios vaiką, nutarė išvykti į egzotišką šalį atostogų. Vaikas dėl negalios pobūdžio negali vykti kartu.		
14.	Prieš darbingo amžiaus moterį sutuoktinis nuolat smurtauja.		

9 užduotis. PAGAL PATEIKTAS SITUACIJAS ĮVARDYKITE SOCIALINIŲ PASLAUGŲ TEIKIMO RŪŠĮ, PAVADINIMĄ, PASLAUGŲ GAVĖJŲ TIKSLINĘ GRUPE, PASLAUGŲ TEIKIMO VIETĄ, PASLAUGŲ TEIKIMO TRUKMĘ.

1 situacija: Naktį numatoma 20 laipsnių šalčio. Kokia paslauga gali būti skirta asmeniui, gyvenančiam gatvėje ir neturinčiam nuolatinės gyvenamosios vietos?

Socialinių paslaugų rūšis:

Paslaugos pavadinimas:

Paslaugų gavėjai:

Vieta:

Trukmė:

2 situacija: Specialiąją mokyklą baigė 18 metų asmuo, turintis sunkią proto negalią. Jam reikalinga nuolatinė priežiūra. Jaunuolis gyvena su tėvais, kurie dirba 8 val. per dieną. Kokios paslaugos gali būti suteiktos šiam asmeniui?

Socialinių paslaugų rūšis:

Paslaugos pavadinimas:

Paslaugų gavėjai:

Vieta:

Trukmė:

3 situacija: Senyvo amžiaus vyras geba savarankiškai apsitarnauti, tačiau sunkiai juda. Jam sunku nueiti į parduotuvę, atlikti namuose sunkius fizinius darbus. Kokios paslaugos gali būti suteikiamos šiam asmeniui?

Socialinių paslaugų rūšis:

Paslaugos pavadinimas:

Paslaugų gavėjai:

Vieta:

Trukmė:

4 situacija: Asmuo, sergantis psichikos liga (40 proc. darbingumas), dėl sveikatos būklės nesugeba (baimė, nerimas, socialinė fobija) susitvarkyti asmens dokumentų. Kokios paslaugos gali būti suteikiamos šiam asmeniui?

Socialinių paslaugų rūšis:

Paslaugos pavadinimas:

Paslaugų gavėjai:

Vieta:

Trukmė:

5 situacija: Socialinis darbuotojas, apsilankęs šeimoje, kur auga mažamečiai vaikai, nustatė, kad abu tėvai nerodo pakankamai pastangų pasirūpinti savo vaikais. Vaikai dažnai nelanko mokyklos, dažnai serga, valgo nevisavertį maistą. Kokios paslaugos gali būti suteikiamos šeimai (vaikams)?

Socialinių paslaugų rūšis:

Paslaugos pavadinimas:

Paslaugų gavėjai:

Vieta:

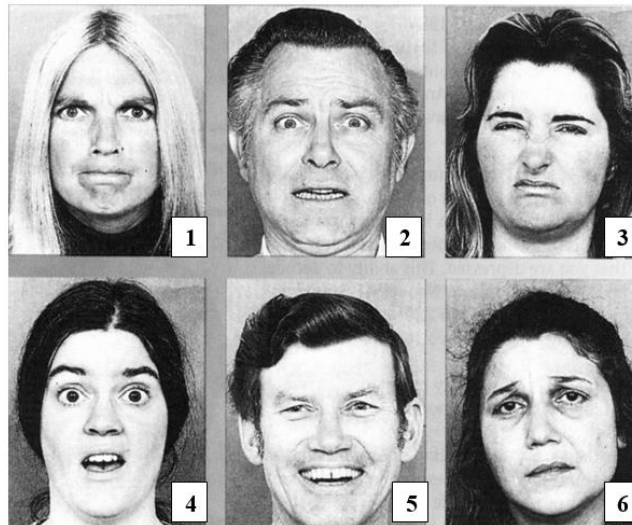
Trukmė:

Modulis „Pagalbos poreikio klientui identifikavimas“

1 užduotis. PARINKITE STEBĖJIMO APIBRĖŽIMĄ, LABIAUSIAI ATITINKANTĮ SOCIALINIO DARBUOTOJO PADĖJĖJO PROFESINĘ VEIKLĄ.

1. Stebėjimas – kokybinės ir kiekybinės informacijos rinkimas apie klientą, visiškai nesikišant į situaciją, tik pasyviai fiksuojant visa tai, kas pastebima ir nustatoma.
2. Stebėjimas – kokybinės ir kiekybinės informacijos apie klientą rinkimas, stebėtoji aktyviai dalyvaujant (pvz., modeliujant situaciją, bendraujant su klientu, jo socialine aplinka, kitais specialistais).
3. Stebėjimas – kokybinės ir kiekybinės informacijos apie klientą rinkimas, stebėtoji aktyviai dalyvaujant.

2 užduotis. NUSTATYKITE, KOKIOS EMOCIJOS REIŠKIAMOS PATEIKIAMOSE VEIDŲ NUOTRAUKOSE: EMOCIJŲ PAVADINIMUS ĮRAŠYKITE PO KIEKVIENA NUOTRAUKA:

(Firth-Godbehere R., 2020)

3 užduotis. LENTELĖJE ĮRAŠYTOS PENKIOS BENDRŪJŲ SOCIALINIŲ PASLAUGŲ RŪŠYS. ŽENKLU „+“ PAŽYMĖKITE, KURI PASLAUGA YRA VIENKARTINĖ, KURI – IKI PROBLEMA BUS IŠSPRĘSTA, IR KURI – PAGAL POREIKĮ.

Eil. Nr.	Socialinė paslauga	Vienkartinė	Iki problema bus išspręsta	Pagal poreikį
1.	Informavimas			
2.	Konsultavimas			
3.	Tarpininkavimas ir atstovavimas			
4.	Transporto organizavimas			
5.	Sociokultūrinės paslaugos			

4 užduotis. ŽENKLU „+“ PAŽYMĖKITE KLIENTO BŪKLĖS SIMPTOMĄ, KURĮ PASTEBĖJĘ NEDELSDAMI KVIESTUMĖTE GREITĄJĄ PAGALBĄ.

1.	Apetito praradimas	
2.	Atsitiktinis arba tyčinis apsinuodijimas vaistais ar kitomis medžiagomis	
3.	Galvos sutrenkimas neprarandant sąmonės	
4.	Ketinimas žudyti	
5.	Nevaldomas kraujavimas	
6.	Nugaros skausmas	
7.	Pakilusi temperatūra iki 38 °C	

8.	Sąmonės sutrikimas ir staiga pasikeitęs elgesys	
9.	Skrandžio spazmai	
10.	Staiga atsiradęs širdies ritmo sutrikimas	
11.	Staigus veido, rankos ir (ar) kojos nutirpimas (ypač vienoje kūno pusėje)	
12.	Sunki trauma (taip pat cheminiai ar terminiai nudegimai ar nušalimai)	
13.	Trumpalaikis sąmonės netekimas	
14.	Ūmus dusulys arba pasunkėjęs kvėpavimas	
15.	Ūmus išprakaitavimas	
16.	Užsitęsęs skausmas krūtinėje, plintantis į kairę ranką ir nugarą	
17.	Užsitęsęs vėmimas arba viduriavimas	

5 užduotis. ŽENKLU „+“ PAŽYMĖKITE POŽYMIUS, BŪDINGUS MANIJAI, DEPRESIJAI IR ŠIZOFRENIJAI.

Eil. Nr.	Požymis	Manija	Depresija	Šizofrenija
1.	Didelis optimizmas			
2.	Haliucinacijos			
3.	Kliedesys			
4.	Liūdesys, pesimizmas			
5.	Mąstymo sutrikimas			
6.	Padidėjęs aktyvumas			
7.	Pakili nuotaika			
8.	Pozos įmantrumas			
9.	Reakcijų neadekvatumas			
10.	Savižudybės idėjos			
11.	Sumažėjęs apetitas			
12.	Sumažėjęs miego poreikis			
13.	Sumažėjusi savivertė			
14.	Sustiprėjusi savivertė			
15.	Sutrikęs miegas			

6 užduotis. PAŽYMĖKITE TEISINGUS ATSAKYMO VARIANTUS APIBRAUKDAMI TEISINGO VARIANTO NUMERĮ.

Individualiame socialinės pagalbos plane formuluojant klientui tikslus reikia vadovautis tokiomis nuostatomis:

1. Klientui keliamas tikslas gali būti ir realiai nepasiekiamas.
2. Tikslas turėtų būti aiškus ir konkretus.
3. Tikslas gali būti klientui nesuprantamas – svarbiausia, kad tokio tikslo norėtų pats klientas.
4. Tikslas formuluojamas tik po to, kai išsiaiškinamos kliento problemos ir poreikiai.

7 užduotis. PAŽYMĖKITE TEISINGUS VARIANTUS APIBRAUKDAMI TEISINGO VARIANTO NUMERĮ.

Rengiant pagalbos planą socialinę riziką patiriančiai šeimai ir jos vaikams tikslinga atlikti šiuos veiksmus:

1. Surinkti informacija apie vaiko vystymąsi, tėvystės įgūdžius, šeimos socialinę situaciją.
2. Įvertinti tik šeimos problemos, o ne šeimos stiprybes.
3. Išsiaiškinti, kokie yra šeimoje socialinės rizikos veiksniai.
4. Surašyti visas toje savivaldybėje galimas pagalbos priemones šeimai ir vaikams.

8 užduotis. ĮRAŠYKITE, KOKIAM LAIKOTARPIUI SUDAROMAS PAGALBOS PLANAS SOCIALINĘ RIZIKĄ PATIRIANČIAI ŠEIMAI IR JOS VAIKAMS.

Pagalbos planas socialinę riziką patiriančiai šeimai ir jos vaikams sudaromas ne ilgesniam kaip
..... laikotarpiui.

9 užduotis. UŽBAIKITE SAKINĮ.

Adaptacijos planas – tai

10 užduotis. IŠVARDYKITE PENKIS PAGRINDINIUS ŠALTINIUS, IŠ KURIŲ REIKIA RINKTI INFORMACIJĄ RENGIANT PAGALBOS PLANĄ SOCIALINĘ RIZIKĄ PATIRIANČIOMS ŠEIMOMS IR JŲ VAIKAMS.

Informacijos šaltiniai:

1.
2.
3.
4.
5.

11 užduotis. 1 dalis. IŠANALIZAVĘ TOLIAU PATEIKTĄ INFORMACIJĄ, SUFORMULUOKITE DVI PROBLEMAS, KURIAS REIKĖTŲ APTARTI ATVEJO ANALIZĖS SUSIRINKIME.

Dominyka į dienos socialinės globos centrą atvyko 18 metų amžiaus iš specialiosios mokyklos. Merginą prižiūri mama. Visas 5 darbo dienas lankytoja naudojasi centro trumpalaikės socialinės globos paslaugomis (nakvoja). Dominykos šeima išsiskyrusi. Merginai diagnozuotas sunkus autizmo spektro sutrikimas. Ji į namus grįžta tik savaitgaliais. Mergina vartoja nerimastingumą mažinančius vaistus. Ji nekalba, žodžius taria tik dainuodama. Labai mėgsta muziką ir įvairius buitinius daiktus, kuriais galima išgauti įvairius garsus. Šio tikslo siekdama Dominyka ieško daiktų visose centro patalpose. Nusižiūrėjusi norimą daiktą (pvz., kondicionieriaus pultelį) Dominyka to nepamiršta net keliolika mėnesių bei siekia (ieško) daikto tol, kol jį gauna. Visus surastus daiktus (buitinės chemijos buteliukus, varpelius, žaislus, stiklines ir pan.) Dominyka slepia savo kuprinėje, kurią akylai saugo. Santykis su buitine chemija, stikliniais, aštriais daiktais merginai kelia fizinio susižeidimo riziką. Dėl paimtų daiktų nuolat kyla konfliktų su kitais centro lankytojais ir darbuotojais. Pastaruoju metu mergina tapo labai nerimastinga, blaškosi po centro patalpas, „nepasivotina“ pasisavintais daiktais. Nuolat mini tėvo vardą, kurio nematė jau apie metus (nepatikslintais duomenimis, Dominykos tėtis Lietuvoje negyvena).

Specialistų komanda rengiasi ATVEJO ANALIZEI su Dominykos mama.

Susirinkime dalyvauja specialistų komanda:

Merginos mama	Informacijos apie Dominykos elgesį namuose ir namų situaciją beveik neteikia. Siūlo padidinti vaistų dozę. Dominykos mama – gydytoja.
Du merginą prižiūrintys socialinio darbuotojo padėjėjai	Turi įgiję merginos pasitikėjimą. Teigia, kad ji dažnai verkia, tampa agresyvi ištarus žodį „negalima“. Pavargo lakstyti paskui Dominyką ir saugoti centro daiktus. Turi pastabų dėl Dominykos aprangos: merginos drabužiai iš sintetinio audinio, dėl judrumo ji daug prakaituoja. Trūksta apatinių ir viršutinių drabužių pasikeitimui, nes kai kuriuos Dominyka tiesiog suplėšo.
Grupės socialinis darbuotojas	Teigia, kad bendravimui su Dominyka būtina alternatyvi komunikacija.

Gydytoja psichiatrė	Teigia, kad merginą vaistai veikia kartais net atvirkščiai, raminamieji preparatai net suaktyvina. Teigia, kad vaistai – ne sprendimo būdas.
Slaugytoja	Vaistus geria nesipriešindama. Dažnai dėl autoagresyvaus elgesio prasikrapšto odą.
Trumpalaikės globos skyriaus socialinio darbuotojo padėjėjas	Mergina, nors miega ir mažai, tačiau naktį būna paklusni. Labai gerai nurimsta duše.
Muzikos studijos vadovė	Muzikos užsiėmimuose Dominyka absoliučiai gera ir paklusni.
Direktoriaus pavaduotojas	Atvejo analizės moderatorius.

1 problema (įrašykite)

2 problema (įrašykite)

2 dalis. PAGAL UŽDUOTIES 1 DALYJE NUSTATYTAS DVI PROBLEMAS KIEKVIENAI PROBLEMAI SUFORMULUOKITE VIENĄ ILGALAIKĮ IR TRIS TRUMPALAIKIUS TIKSLUS PAGAL ŠIUOS KRITERIJUS:

- KONKRETUS TIKSLAS (KONKRETUS VEIKSMAS ARBA LAIMĖJIMAS);
- PAMATUOJAMAS TIKSLAS (PO KURIO LAIKO TIKIMASI POKYČIO);
- PASIEKIAMAS TIKSLAS (DALYKAS, KURIS ASMENIUI YRA ĮMANOMAS);
- REALUS TIKSLAS (TOKS, KURIAM ĮGYVENDINTI YRA IŠTEKLIŲ);
- TERMINUOTAS TIKSLAS (NUMATYTA REZULTATŲ SVARSTYMO DATA).

1 problema	<i>Įrašykite</i>
Ilgalaikis tikslas	
Trumpalaikis tikslas	
Trumpalaikis tikslas	
Trumpalaikis tikslas	

2 problema	<i>Įrašykite</i>
Ilgalaikis tikslas	
Trumpalaikis tikslas	
Trumpalaikis tikslas	
Trumpalaikis tikslas	

3 dalis. SUFORMULUOTIEMS TRUMPALAIKIAMS TIKSLAMS PASIEKTI NUMATYKITE ĮGYVENDINIMO PRIEMONES IR ATSAKINGUS DARBUOTOJUS (PAREIGYBES).

1 problema	<i>Įrašykite</i>
<i>Įrašykite trumpalaikį tikslą</i>	<i>Įrašykite trumpalaikio tikslo įgyvendinimo priemones ir atsakingus darbuotojus</i>

2 problema	<i>Įrašykite</i>
<i>Įrašykite trumpalaikį tikslą</i>	<i>Įrašykite trumpalaikio tikslo įgyvendinimo priemones ir atsakingus darbuotojus</i>

12 užduotis. IŠVARDYKITE VAIKO, GYVENANČIO BENDRUOMENINIUOSE GLOBOS NAMUOSE, SVARBIAUSIAS VYSTYMO SI POREIKIŲ UŽTIKRINIMO SRITIS.

1 sritis

2 sritis

3 sritis

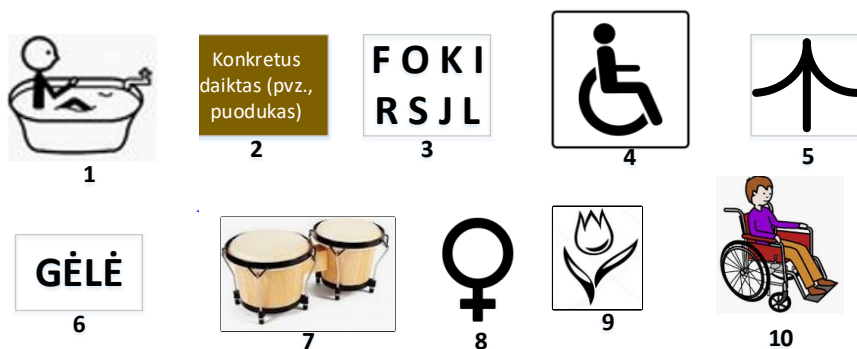
4 sritis

Modulis „Socialinių paslaugų teikimas klientui pagal nustatytą poreikį“

1 užduotis. PAŽYMĖKITE TEIGINĮ, KURIS GALĖTŲ IR TURĖTŲ BŪTI KONTAKTO SU KLIENTU UŽMEZGIMO TEIKIANT PASLAUGAS PRADŽIŲ PRADŽIA.

1. Pasisveikinti žodžiu.
2. Paspausti ranką.
3. Pasidomėti sveikata.
4. Surinkti kuo išsamesnę informaciją apie klientą iki susitikimo.
5. Paprašyti pateikti asmens tapatybės dokumentą.
6. Pirmiau pabendrauti su kliento artimaisiais (tėvais, globėjais, vaikais).
7. Pasidomėti kilusia problema.
8. Paprašyti klientą papasakoti apie save.
9. Pristatyti klientui.
10. Paraginti klientą būti kuo atviresnį.

2 užduotis. PAVEIKSLE PAVAIZDUOTI AUGMENTINĖS IR ALTERNATYVIOSIOS KOMUNIKACIJOS SIMBOLIŲ PAVYZDŽIAI. PO PAVEIKSLŲ PATEIKTA LENTELE, KURIOJE SURAŠYTOS MINIMOS KOMUNIKACIJOS SIMBOLIŲ GRUPĖS. PAVEIKSLE PATEIKTŲ SIMBOLIŲ NUMERIUS SURAŠYKITE PRIE TŲ GRUPIŲ, KURIAS ATITINKA KONKRETŪS SIMBOLIAI.

Simbolių grupė	Simbolio iš paveikslėlio numeris
Konkretūs kasdienio gyvenimo daiktai	
Daiktų nuotraukos	
Konkretūs grafiniai simboliai	
Stilizuoti grafiniai simboliai (nesunkiai atpažįstami)	
Abstraktūs grafiniai simboliai	
Užrašytų žodžių lentelės	
Raidžių rinkinių lentelės	

3 užduotis. PAŽYMĖKITE DALYKUS, KURIŲ NEREIKĖTŲ DARYTI BENDRAUJANT SU SUTRIKUSIOS REGOS ŽMOGUMI ARBA JĮ LYDINT.

1. Silpnaregių regėjimo likučiai tokie efektyvūs, kad tekstą jiems galima rašyti 10–12 šriftu.
2. Nenaudokite blizgaus popieriaus tekstams, skirtiems silpnaregiams.
3. Prieš įleisdami aklą žmogų į viešą tualetą patikrinkite, ar ten švaru.
4. Kavinėje neregiiui perskaitykite visą valgiaraštį ir pasirinkimo variantus.
5. Pasiūlykite pasiimti taurę tiesiai nuo apkrauto padėklo.
6. Net neprašytas, padėkite aklajam piniginiuose reikaluose (pvz., atsiskaityti kavinėje).
7. Mokant ar keičiant pinigus, skaičiuokite neregio rankose.
8. Eidami pro duris paimkite neregį už alkūnės ir veskite jį pirma savęs.
9. Nelieskite neregio baltosios lazdelės.

10. Nenaudokite daug gestų ir kitų kūno kalbos ženklų – neregiai jų nemato.
11. Artėjant prie laiptų nebūtina neregį perspėti, jis kliūtį pajunta iš toli.
12. Neregio aplinkoje kiekvienas daiktas turi turėti savo nuolatinę vietą.
13. Perspėkite neregintį žmogų prieš įeidami į kambarį ar išeidami iš jo.
14. Nepalikite neregio be kontakto su koku nors objektu (tuščioje, ypač nežinomoje, vietoje).
15. Bendraujant grupėje, kurioje yra neregijų, svarbu pasakyti ir kartoti dalyvių vardus.

4 užduotis. PAŽYMĖKITE TUOS PUNKTUS, KURIE NETINKAMI BENDRAUJANT SU PSICHIKOS LIGA SERGANČIU ASMENIU:

1. Priimti tokį, koks jis yra.
2. Nuolat kartoti žmogui, kad jo elgesys netinkamas.
3. Bendrauti ramioje aplinkoje.
4. Skatinti kalbėti konkrečia tema, išdėstyti faktus.
5. Nepamokslauti.
6. Kalbėti trumpais ir aiškiais sakiniais.
7. Nevengti parodyti savo nepritrimo ar net pykčio, kai žmogus neadekvačiai pasielgia.
8. Bendraujant naudoti garsinį foną (pvz., įsijungti muziką).
9. Nuraminimui ką nors pasiūlyti, pavyzdžiui: „Atsisėskim ir pasikalbėkim.“
10. Įkalbinėti, kuo mažiau vartoti vaistų.
11. Kalbėti apie tai, kas matoma iš žmogaus elgesio.
12. Nesibrauti į žmogaus asmeninę erdvę.
13. Taikyti nuobaudas už blogą elgesį.
14. Pasirodžius agresijos ženklų, pagrasinti, kad bus pririštas prie lovos ar iškviesta policija.
15. Ištikus psichozės priepuoliui kvieisti psichiatrą ar kitą specialistą.

5 užduotis. PAŽYMĖKITE, KURIAŲ BENDRAVIMO PRIEMONĖŲ REIKĖTŲ ĮSISAVINTI, KAD BŪTŲ GALIMA BENDRAUTI SU ASMENIU, TURINČIU LABAI RYŠKŲ AUTIZMĄ.

1. Gerai artikuliuotą šneką.
2. Gestų kalbą.
3. Daktilinę kalbą.
4. Augmentinę ir alternatyviąją komunikaciją.
5. Rašytinę kalbą
6. Kliento gimtąją šneką.
7. Brailio raštą.
8. Kalbos sintezatoriaus generuojamą šneką.

6 užduotis. KOMUNIKACIJOS KLIŪTYS.

Įsižiūrėkite į paveikslėlį. Paaškindite, kas jame pavaizduota. Aprašykite, kokią komunikacijos kliūtį čia išvelgiate? Kokių sunkumų tai gali sukelti komandiniame darbe ir teikiant paslaugas klientams?

Šaltinis: <https://blog.gurock.com/agile-barrier-communication/>

7 užduotis. PAGALBOS Į NAMUS TEIKIMAS

I dalis: Pažymėkite (+/-), kurias iš šių funkcijų atlieka lankomosios priežiūros darbuotojai, teikiantys pagalbą į namus paslaugas.

Eil. Nr.	Funkcijos aprašymas	+/-
1.	Prireikus, atsižvelgdami į asmens poreikius ir galimybes, pagal kompetenciją teikia asmeniui individualią, diskretišką pagalbą, atlikdami su asmens higiena susijusias funkcijas (apsirengiant, tvarkantis ir kita).	
2.	Atlieka asmens (šeimos) pagalbą į namus paslaugų poreikio vertinimą.	
3.	Pagal kompetenciją informuoja ir konsultuoja asmenis socialinių paslaugų gavimo, organizavimo ir teikimo klausimais.	
4.	Atsižvelgdami į asmens poreikius ir galimybes, pagal kompetenciją organizuoja asmens maitinimą.	
5.	Sudaro darbo grafikus ir darbo planus kitiems lankomosios priežiūros darbuotojams.	
6.	Lydi asmenį į sveikatos priežiūros ar kitas valstybės ar savivaldybės institucijas, įstaigas, organizacijas.	
7.	Informuoja socialinį darbuotoją apie pasikeitusią asmens (šeimos) situaciją, turinčią (galinčią turėti) įtakos teikiant pagalbą į namus paslaugas (pvz., asmens išvykimą, gyvenamosios vietos pakeitimą, mirtį, sveikatos būklės ar kitus asmens ir jo aplinkos pokyčius, kurie gali turėti įtakos paslaugų poreikiui, sveikatai ar net gyvybei).	
8.	Informuoja žiniasklaidą apie asmens, jo šeimos narių skundus, prašymus, pasiūlymus, susijusius su pagalba į namus paslaugų teikimu.	
9.	Atsižvelgdami į asmens poreikius ir galimybes, skatina asmenį būti kuo daugiau savarankišką, stiprinti savo savitvarkos gebėjimus, palaikyti socialinius ryšius su šeimos nariais ir (ar) artimais giminaičiais.	
10.	Bendrauja ir bendradarbiauja su kitomis valstybės ir savivaldybių institucijomis, įstaigomis, organizacijomis, bendruomene, teikdami pagalbą į namus paslaugas.	

II dalis:

Atsakykite į klausimus, susijusius su darbuotojų saugos ir sveikatos garantijomis teikiant asmenims pagalbą į namus.

1. Kuo turi būti aprūpintas kiekvienas darbuotojas, teikiantis pagalbą į namus paslaugas? Pažymėkite teisingą atsakymą.

- Saugos darbe priemonėmis, pagal darbdavio galimybes gali būti kompensuojamos jo išlaidos mobiliojo ryšio priemonėms, kelionių išlaidos, patiriamos lankant asmenis (šeimas).
- Saugos darbe, mobiliojo ryšio priemonėmis, pagal darbdavio galimybes gali būti kompensuojamos jo kelionių išlaidos, patiriamos lankant asmenis (šeimas).
- Saugos darbe, mobiliojo ryšio priemonėmis, transporto priemonėmis arba turi būti kompensuojamos jo kelionių išlaidos, patiriamos lankant asmenis (šeimas).

2. Kaip turėtų būti apskaitomas darbuotojo laikas, praleistas kelionėje iš vieno pagalbą į namus paslaugų gavėjo pas kitą?

- Įskaitomas į darbo laiką.
- Neįskaitomas į darbo laiką.
- Priklauso nuo kiekvieno darbdavio sprendimo.

3. Pažymėkite neteisingą teiginį.

- Darbdaviai organizuoja specialistų, kurių funkcijos vykdomos asmenų (šeimų) namuose, skiepimą, esant galimybei draudžia papildomu sveikatos ir (ar) gyvybės draudimu ir kt.
- Darbuotojai turi būti reguliariai instruktuojami ir mokomi, kaip saugiai vykdyti jiems pavestas funkcijas.
- Socialiniams darbuotojams, organizuojantiems pagalbą į namus paslaugas, lankomosios priežiūros darbuotojams, seniūnijų socialinio darbo specialistams turi būti sudaromos sąlygos ne mažiau kaip 8 val. tobulinti profesinę kompetenciją.

8 užduotis. SERGANČIO ASMENS PRIEŽIŪRA. TEMPERATŪROS MATAVIMAS.

I dalis. Atpažinkite termometrų rūšis ir apačioje parašykite jų pavadinimus:

		
1.	2.	3.

II dalis. Įrašykite trūkstamus žodžius į temperatūros matavimo gyvsidabrinio termometru pažastyje proceso aprašymą.

- Pasitikslinkite asmens vardą ir pavarde. Paašikinkite asmeniui procedūros tikslą.
- Surinkite priemones. Pasitikrinkite, ar termometras nesugedęs.
- Laikykite termometrą horizontaliai akių lygyje. Kelis kartus krestelėkite termometrą, kad gyvsidabrio stulpelis nukristų iki temperatūros.
- Nušluostykite vienkartinę spiritinę servetėlę ar dezinfekuokite kitu būdu (nuo galiuko link pirštų).
- Padėkite asmeniui pasirinkti padėti.
- pirštines.
- Pažastį servetėlę.
- Įkiškite termometrą į centrą smaigaliu, gyvsidabrinio galu.
- Asmens ranką sulenkite per alkūnę ir žastu prispauskite termometrą prie Tokioje padėtyje termometras laikomas pažastyje.
- Suaugusiesiems laikykite termometrą pažastyje 9–10 min., – 4–8 min. Jei asmuo be sąmonės, serga psichikos ligomis ar yra jauno amžiaus, būkite prie jo.
- termometrą laikydami gyvsidabrio galą horizontaliai akių lygyje.
- Įvertinkite termometro rodmenis. Normalios ribos: 36–37 °C .
- Dezinfekuokite termometrą ir padėkite į skirtą
- temperatūrą reikiamuose dokumentuose.
- Informuokite apie rezultatus

9 užduotis. PAŽYMĖKITE TEISINGUS VARIANTUS APIBRAUKDAMI TEISINGO VARIANTO NUMERĮ

Socialinio darbuotojo padėjėjas, aiškindamasis kliento galimybes užimtumo veikloje, vadovaujasi šiais principais:

- Pats atlieka darbą už klientą, jei klientas to nenori daryti.
- Sudaro sąlygas, kad klientas viską, kas tik jam įmanoma, stengtųsi daryti pats.
- Leidžia klientui elgtis taip, kaip jam norisi.

d) Pagiria klientą, jeigu jis bent kiek stengiasi, ir bando atlikti darbą kartu su klientu.

10 užduotis. SUNUMERUOKITE SKAIČIAIS NUO 1 IKI 5 SOCIALINĘ RIZIKĄ PATIRIANČIO VAIKO POREIKIŲ TENKINIMO SEKĄ, VADOVAUDAMIESI MASLOW POREIKIŲ TEORIJA

Poreikiai	Poreikių tenkinimo eiliškumas
Priklausymo grupei ir meilės poreikiai	
Savivertės ir pripažinimo poreikiai	
Fiziologiniai poreikiai	
Saugumo poreikiai	
Saviraiškos poreikiai	

11 užduotis. APIBRĖŽKITE NEĮGALAUŠ KLIENTO SAVIRAIŠKOS SĄVOKĄ UŽBAIGDAMI SAKINĮ

Kliento saviraiška suprantama kaip

.....

.....

12 užduotis. SOCIALINIO DARBUOTOJO PADĖJĖJUI, DIRBANČIAM SU SOCIALINĘ RIZIKĄ PATIRIANČIAIS JAUNUOLIAIS, DAŽNAI TENKA AIŠKINTI, AR TEISINGI JŲ IŠSAKYTI TEIGINIAI. PERSKAITYKITE TOLIAU PATEIKTUS TEIGINIUS IR PARAŠYKITE, AR JIE TEISINGI, AR KLAIDINGI. TEISINGĄ TEIGINĮ PAŽYMĖKITE RAIDE „T,“ KLAIDINGĄ – RAIDE „K“. PATEIKITE ARGUMENTUS, KODĖL TAIP MANOTE.

Teiginys	Teisingas – „T“ Klaidingas – „K“	Argumentai
1. „Jei žmogus neturi darbo – paties žmogaus kaltė.“		
2. „Svarbiausia nedirbančio žmogaus veikla – ieškoti darbo, jis neturėtų gaišti laiko kitiems užsiėmimams.“		
3. „Jei neturi darbo, neverta dirbti savanoriu.“		

13 užduotis. PAŽYMĖKITE TEISINGUS VARIANTUS APIBRAUKDAMI TEISINGO VARIANTO NUMERĮ. KOKIUS VEIKSMUS TURI ATLIKTI SOCIALINIO DARBUOTOJO PADĖJĖJAS, JEI MATO, KAD KLIENTAS VENGIA DALYVAUTI DARBINĖJE VEIKLOJE.

1. Nesistengti kliento įtraukti į veiklą, jei jis to nenori daryti.
2. Aiškintis nedalyvavimo veikloje priežastis.
3. Stengtis daugiau kalbėtis su klientu, skatinti ir ieškoti individualaus sprendimo.
4. Prašyti kitų klientų, kad įkalbinėtų dalyvauti veikloje.

14 užduotis. INDIVIDUALIŲ KLIENTO POREIKIŲ IR LŪKESČIŲ UŽTIKRINIMAS.

Prie kiekvieno pagalbos į namus paslaugos aprašymo sugalvokite bent tris vertinimo kriterijus, pagal kuriuos galėtumėte nustatyti, ar pagalbos į namus paslauga atitiko kliento individualius poreikius, lūkesčius, ar paslauga suteikta kokybiškai.

1. Karšto maisto ruošimas
-
-
-

2. Maisto produktų pirkimas

3. Pagalba buityje ir namų ruošoje

4. Sveikatos priežiūros organizavimas

5. Ūkio darbai

6. Kitos paslaugos

15 užduotis. KLIENTO MOTYVACIJOS DIDINIMAS

Jums pateikti septyni motyvuojančio bendravimo su klientu patarimai. Prie kiekvieno parašykite po vieną socialinio darbuotojo padėjėjo frazę, kuri atitiktų kiekvieną iš patarimų.

1. Išreikškite empatiją klientui
2. Klauskite leidimo
3. Aiškiai informuokite
4. Pagirkite, pastebėkite
5. Atspindėkite
6. Suteikite grįžtamąjį ryšį
7. Apibendrinkite pokalbį

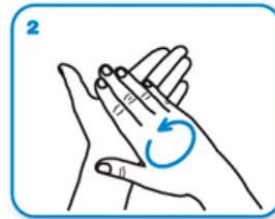
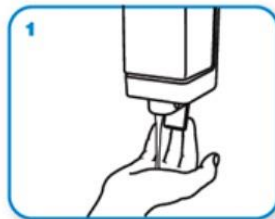
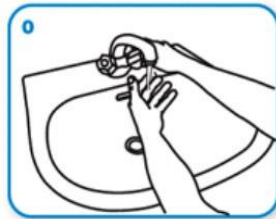
16 užduotis. BENDRAVIMAS SU DEMENCIJA SERGANČIU ASMENIU.

Perskaitykite socialinių paslaugų teikėjo teiginius. Pažymėkite X tinkamus ir netinkamus teiginius bendraujant su asmeniu, sergančiu demencija.

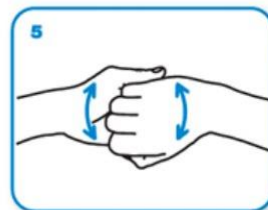
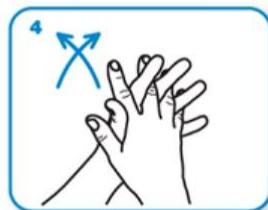
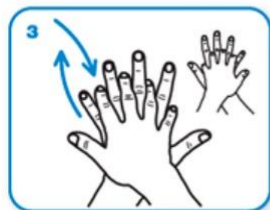
Eil. Nr.	Teiginys	Tinkamas	Netinkamas
1.	Ar prisimenate? Ne? Bandykite prisiminti, pasistenkite.		
2.	Apsimaukite mėlynas kojines.		
3.	Ne, jūs šiandien niekur nevažiuosite, eikite į kambarį.		
4.	Ar norite su manimi eiti į parką?		
5.	Aš jau jums tai sakiau.		
6.	Čia jūsų skrybėlė.		
7.	Bėkite į dušą.		
8.	Maryte, mano gerute, ką reikia sakyti svečiui? Laba diena.		
9.	Gaminu draugui atviruką. Ar galite man padėti?		
10.	Kurį megztinį norite rengtis – baltą ar rudą?		
11.	Kur norėtumėte eiti šiandien?		
12.	Ar jūs alkanas?		
13.	Ne, jūs neteisis.		
14.	Ką valgėte pietums?		

17 užduotis. DARBUOTOJO RANKŲ HIGIENA.

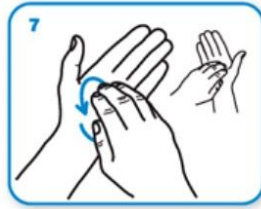
Gerai išžiūrėkite į paveikslėlius ir trumpai aprašykite kiekviename pavaizduotus taisyklingo rankų plovimo veiksmus.

0.
1.
2.

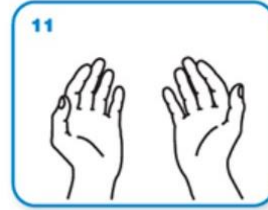
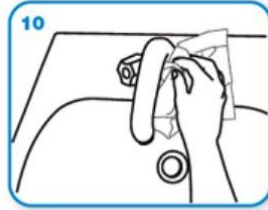
3.
4.
5.

6.

7.

8.

9.

10.

11.

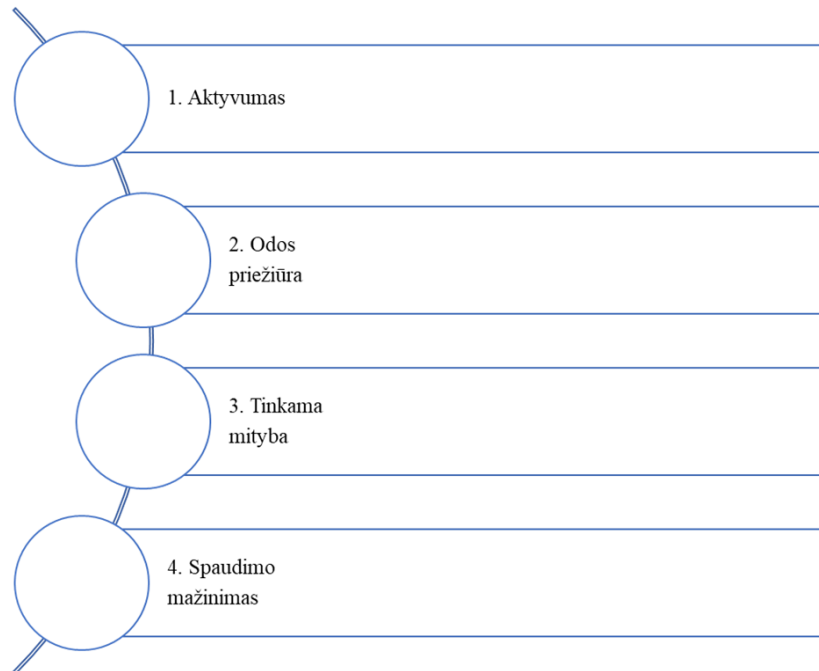
Šaltinis: https://www.who.int/gpsc/clean_hands_protection/en/

18 užduotis. PRAGULŲ PRIEŽIŪROS VEIKSMAI.

I dalis. Sąrašė apibraukite klientų būkles, kurioms esant kyla didelė pragulų susidarymo rizika

1. Karščiuojantis asmuo.
2. Sutrikusio mobilumo asmuo.
3. Socialinės globos įstaigoje ilgiau nei 5 metus gyvenantis asmuo.
4. Vyresnio amžiaus asmuo, sergantis daugiau nei dviem lėtinėmis ligomis.
5. Neseniai gripu persirgęs asmuo.
6. Nutukęs asmuo arba turintis mitybos nepakankamumą.
7. Asmuo, turintis jutimo sutrikimų.
8. Išmatų ir (arba) šlapimo nelaikantis asmuo.
9. Hiperaktyvus vaikas.
10. Šizofrenija sergantis asmuo.

II dalis. Paaškindite pragulų prevencijos priemonių reikšmę ir taikymą.

19 užduotis. TECHNINĖS PAGALBOS PRIEMONIŲ PASKIRTIS.

Atpažinkite techninės pagalbos priemones ir aprašykite, kam jos skirtos.

			
<p>1. Aktyvaus tipo vežimėlis</p>	<p>2. Grotuvas įgarsintoms knygoms skaityti</p>	<p>3. Taktilinė (baltoji) lazdelė</p>	<p>4. Naktipuodžio kėdutė</p>
<p><i>Pavyzdys. Tai tetraplegikams ir paraplegikams skirtas neįgaliųjų vežimėlis, manevringas, valdomas abiem rankom, su varomaisiais užpakaliniais ratais.</i></p>	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
			
<p>5. Maitinimo stalielis</p>	<p>6. Darbo kėdutė vaikams</p>	<p>7. Vonios suoliukas</p>	<p>8. Skuteris</p>
<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>

			
9. Vaikštynė	10. Mobilus neįgaliųjų keltuvas	11. Slankioji lenta	12. Mobili vonia
.....

Šaltiniai: www.tpnc.lt; www.teida.lt; www.biomedikoscentras.lt; www.slaugivita.com

20 užduotis. PROBLEMINĖS SITUACIJOS TEIKIANT PASLAUGAS SUNKIĄ NEGALIĄ TURINTIEMS ASMENIMS.

Teikiant paslaugas asmenims, turintiems psichikos sutrikimų, neretai kyla problemų, kurias išspręsti gali padėti kūrybiški ir draugiški paslaugų teikėjo sprendimai. Pateiktos penkios probleminės situacijos, kylančios teikiant valgymo pagalbą psichikos sutrikimų turintiems asmenims. Apačioje – galimi šių problemų sprendimai, patarimai. Parinkite kiekvienai probleminei situacijai, jūsų nuomone, tinkančius sprendimus ir patarimus (jų gali būti ne vienas, taip pat gali kartotis) ir įrašykite šalia situacijos.

1. Nekramto maisto	
2. Laiko maistą burnoje	
3. Kanda į šaukštą	
4. Išspjauna maistą	
5. Išsiblaškęs, nekreipia dėmesio į maistą	

Sprendimai, patarimai

- Praneškite asmens sveikatos priežiūros specialistui. Asmuo gali turėti problemų dėl sugedusių dantų.
- Išsiaiškinkite – gal asmuo nemėgsta tokio maisto (pvz., paklauskite artimųjų).
- Maitindami rodykite, kaip reikia kramtyti.
- Įsitikinkite, kad yra viskas, ko reikia valgymo procesui – asmuo nenori į tualetą, patogiai sėdi, turi savo akinius, klausos aparata, dantų protezus.
- Naudokite plastiką dengtą šaukštą.
- Gali būti, kad netinka maisto tekstūra. Pabandykite susmulkinti arba duoti stambiau pjaustytą maistą.
- Maitinkite trintu maistu.
- Įsitikinkite, kad patalpoje, kurioje valgoma, yra ramu, niekas neblaško dėmesio.
- Gali būti, kad asmeniui nepatinka maisto temperatūra. Pabandykite maistą duoti karštesnį / vėsesnį.
- Gali būti lengviau valgyti, kai kiti aplink daro tą patį, pvz., bendroje valgykloje.
- Švelniai pamasažuokite žandus.

l) Maitinkite mažais kiekiais.

21 užduotis. SKALBINIŲ TVARKYMO REIKALAVIMAI.

Socialinio darbuotojo padėjėja Alina dirba socialinės globos įstaigoje, teikia paslaugas vyresnio amžiaus žmonėms. Toliau pateiktose situacijose aprašomas Alinos darbas, susijęs su skalbinių tvarkymu. Įvertinkite, kaip Alina vykdo skalbinių tvarkymo reikalavimus. Argumentuokite, ką ir kodėl ji daro tinkamai, o ką – netinkamai. Parašykite, kaip reiktų tinkamai elgtis kiekvienoje situacijoje.

1. Pakeitusi socialinės globos įstaigos gyventojos ponios Onos patalynę gyventojos kambaryje, Alina ją išpurto pro langą, surūšiuoja, sudeda į nešvariems skalbiniam rinkti skirtas talpyklas (maišus) ir išneša iš gyventojos kambario.

.....

.....

.....

.....

.....

2. Alina deda nešvarius skalbinius į medžiaginius medvilnės maišus. Šie maišai prastai atrodo, nes nešvarūs skalbiniai nuolat juos ištepa.

.....

.....

.....

3. Alina patarė kolegei nešvarių skalbinių maišų nepripildyti iki galo, o dėti skalbinių ne daugiau kaip $\frac{3}{4}$ jų talpos.

.....

.....

.....

.....

4. Alina sergančių ar įtariamų sergant užkrečiamosiomis ligomis pacientų bei visus užterštus krauju ir kitais kūno skysčiais, išskyromis nešvarius skalbinius jų susidarymo vietose renka (pakuoja) atskirai į paženklintą dvigubą pakuotę (maišus). Alina patikrina, kad tiesioginį sąlytį su skalbiniais turintis vidinis maišas būtų vienkartinis.

.....

.....

.....

.....

.....

5. Alina kasdien nešvarius skalbinius laiko ir gabena nešvariems skalbiniam laikyti, gabenti skirtose talpyklose, vežimėliuose. Talpyklų, vežimėlių paviršius ji valo ir dezinfekuoja ne rečiau kaip vieną kartą per 7 dienas.

.....

.....

.....

.....

.....

6. Alinos darbovietėje švarūs ir nešvarūs skalbiniai laikomi (saugomi) atskirose patalpose, kad būtų išvengta švarių skalbinių kryžminės (antrinės) taršos.

.....

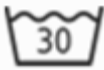

.....

.....

.....

22 užduotis. TEKSTILĖS GAMINIŲ SKALBIMAS, LYGINIMAS IR PRIEŽIŪRA.
 ATPAŽINKITE IR APIBŪDINKITE PAGRINDINES DRABUŽIŲ PRIEŽIŪROS ŽENKLŲ REIKŠMES.

Drabužių skalbimo ženklų reikšmės

	1.
	2.
	3.
	4.
	5.

Drabužių džiovinimo ženklų reikšmės

	6.
	7.
	8.
	9.
	10.
	11.

Drabužių lyginimo ženklų reikšmės

	12.
	13.
	14.

	15.
--	-----

Drabužių profesionalios priežiūros reikšmės

	16.
	17.
	18.
	19.

Drabužių balinimo ženklų reikšmės

	20.
	21.
	22.

Šaltinis: <https://www.tevu-darzelis.lt/drabuziu-skalbimo-ir-prieziuros-zenklai/>

23 užduotis. ATLIEKŲ RŪŠIAVIMAS.

SURŪŠIUOKITE ATLIEKAS PAŽYMĖDAMI TIK TAI, KĄ TURĖTUME MESTI Į KONKRETŲ (STIKLO, POPIERIAUS, PLASTIKO) KONTEINERĮ.

Šaltinis: <https://www.60plius.lt/2019/10/07/ar-teisingai-rusiuojate-atliekas/>

1. Popieriaus konteineris	2. Stiklo konteineris	3. Plastiko konteineris
a. Vienkartinės servetėlės	a. Buteliai	a. „TetraPak“, „Elopak“ pakuotės
b. Plastiku dengtas popierius	b. Stiklainiai be dangtelių	b. Saldainių, traškučių ir kiti pakeliai
c. Laikraščiai ir žurnalai	c. Veidrodžiai	c. Metaliniai dangteliai
d. Dovanų maišeliai	d. Porcelianas, krištolas, keramika	d. Medikamentai
e. Dokumentų segtuvai su metalinėmis dalimis	e. Stiklo duženos ir atraižos	e. Dantų šepetėliai
f. Knygos ir jų viršeliai	f. TV ekranai	f. Skutimosi peiliukai

24 užduotis. BALDŲ IR KITŲ PAVIRŠIŲ VALYMAS BEI PRIEŽIŪRA.

Atsakykite klausimus apie baldų ir kitų paviršių valymą bei priežiūrą.

1. Kaip turi būti valoma kiliminės dangos dėmė?

- a. Iš kraštų dėmės centro link.
- b. Nuo dėmės centro link kraštų.
- c. Valomas pats dėmės centras.

2. Kur valant kiliminę dangą pilti dėmių valiklį?

- a. Tiesiai ant dėmės.
- b. Šalia dėmės.
- c. Ant šluostės.

3. Pažymėkite neteisingą teiginį.

- a. Valant vandens maišytuvus ir dušo galvutes, draudžiama naudoti indų plovimo priemones.
- b. Valant vandens maišytuvus ir dušo galvutes, draudžiama naudoti sumaišytas skirtingas valymo priemones.
- c. Valant vandens maišytuvus ir dušo galvutes, draudžiama naudoti purškiamus valiklius.

4. Kaip reikėtų reguliariai valyti odinius baldus?

- a. Nusiurbti dulkių siurbliu ir nušluostyti sausu audiniu.
- b. Nusiurbti dulkių siurbliu ir nušluostyti minkštu drėgnu audiniu.
- c. Nusiurbti dulkių siurbliu, valyti vandeniu ir muilu.

5. Kaip reikėtų reguliariai valyti dulkes nuo stiklinių baldų ir apdailos?

- a. Minkšta sausa šluoste.
- b. Minkšta šluoste, šiltu vandeniu.
- c. Vandens pagrindu pagamintais valikliais.

6. Kaip reikėtų valyti pintus baldus?

- a. Minkštu šepetėliu arba siurbti dulkių siurbliu.
- b. Naudojant abrazyvines plovimo priemones.
- c. Medienai skirtomis blizginimo priemonėmis.

7. Kaip reikėtų valyti keramines plyteles?

- a. Tik sauso valymo milteliais.
- b. Universaliomis valymo priemonėmis ir vandeniu.
- c. Specialiais valymo šampūnais ir vandeniu.

25 užduotis. ĮSTAIGŲ VALYMO IR DEZINFEKCIJOS REIKALAVIMAI.

Atsakykite į klausimus apie įstaigų valymo ir dezinfekcijos reikalavimus.

1. Paašškinkite, kuo skiriasi pagrindinis ir nuolatinis patalpų valymas įstaigose?

.....

.....

.....

.....

.....

2. Paašškinkite, kaip turi būti prižiūrimos panaudotos daugkartinės šluostės ir šluotų apmovai?

.....

.....

.....

.....

.....

3. Kur turi būti laikomas aplinkos (patalpų, daiktų, įrenginių) paviršių valymo / dezinfekcijos inventoriųs, priemonės?

.....

.....

.....

.....

.....

4. Kaip turi būti keičiamas dezinfekcijos valomasis tirpalas po kiekvienos patalpos valymo ir dezinfekcijos?

.....

.....

.....

.....

.....

5. Kaip turi būti keičiami šluotų apmovai bei dezinfekcijos valomasis tirpalas po kraujo ir (ar) kūno skysčių, išskyrų valymo / dezinfekcijos?

.....

.....

.....

.....

.....

26 užduotis IŠ APRAŠYTOS SITUACIJOS ĮVARDYKITE SENYVO AMŽIAUS MOTERS SAVARANKIŠKUMO SUMAŽĖJIMO PRIEŽASTIS BEI DARBUOTOJO VEIKSMUS MOTERS SAVARANKIŠKUMUI SKATINTI

Į ilgalaikės socialinės globos įstaigą atvyko 82 metų amžiaus moteris vardu Liucija. Kartu ji atsivežė subtiliai sukurtų rankdarbių: nėrinių, mezginių, siuvinėtų paveikslų. Moteris apgyvendinta dviviečiame kambaryje. Liucija – našlė, prieš metus palaidojusi savo vyrą. Moteris yra vieniša, vienintelis sūnus prieš 12 metų mirė nuo alkoholizmo. Ji turi keletą giminaičių, kurie moterį reguliariai lanko. Senolės pajamos – mažos, atskaičius mokesčių už ilgalaikės socialinės globos paslaugas, telieka 43 eurai. Moters elgesyje pastebimi senatvinės demencijos bruožai. Įstaigos kultūriniu gyvenimu Liucija beveik nesidomi, nelanko kultūrinių renginių, retai išeina pasivaikščioti, nors fizinės jėgos tai leidžia. Moters savarankiškumas vis mažėja.

Savarankiškumo sumažėjimo priežastys	Moters savarankiškumą skatinantys darbuotojo veiksmai

27 užduotis. ANKETOJE APIE SVEIKĄ MITYBĄ ŽENKLU „X“ PAŽYMĖKITE VIENĄ TEISINGĄ ATSAKYMĄ.

1. Kurie maisto produktai yra sveikos mitybos pagrindas?

- 1 Pieno produktai 2 Mėsos produktai 3 Augaliniai produktai
 4 Tautinio paveldo produktai 5 Nežinau

2. Kurie iš šių riebalų palankesni sveikatai?

- 1 Sviestas 2 Lydytas sviestas 3 Taukai 4 Rapsų, alyvuogių aliejus
 5 Palmių, kokosų aliejus 6 Nežinau

3. Sveikatai palankesnė mėsa yra:

- 1 Kiauliena 2 Jautiena 3 Aviena 4 Paukštiena 5 Nežinau

4. Maisto produktų etiketėse nurodomas cukrų kiekis. Jis reiškia:

- 1 Mono- ir disacharidų (cukraus, gliukozės, fruktozės) kiekį 2 Visų angliavandenių kiekį
3 Tik pridėtinio cukraus kiekį 4 Polisacharidų (krakmolo) kiekį
5 Tik natūraliai produkte esančius cukrus 6 Nežinau

5. Kuriame iš šių produktų yra mažiausias druskos kiekis?

- 1 Rūkytoje žuvyje 2 Maisto pramonės perdirbtuose mėsos gaminiuose
3 Fermentiniame sūryje 4 Šviežioje neapdorotoje mėsoje
5 Bulvių traškučiuose 6 Nežinau

6. Ar šviežiai spaustų, nesaldintų sulčių maistingumas atitinka tokį pat šviežių vaisių kiekį?

- 1 Taip 2 Ne 3 Vienodas maistingumas 4 Nežinau

7. Kiek kartų per dieną rekomenduojama valgyti vaisius ir daržoves?

- 1 Vieną 2 Du 3 Tris
4 Keturis 5 Penkis ir daugiau 6 Nežinau

8. Kuriame iš šių produktų yra didžiausias skaidulinių medžiagų kiekis?

- 1 Baltoje duonoje 2 Bananuose 3 Daržovėse 4 Mėsoje 5 Nežinau

9. Kuriame iš šių produktų didžiausia kalcio koncentracija?

- 1 Kopūstuose 2 Jautienoje 3 Liesoje varškėje
4 Piene 5 Riešutuose 6 Nežinau

10. Žalias raktų skylutės simbolis maisto produkto etiketėje reiškia:

- 1 Ekologišką produktą 2 Naują produktą 3 Tautinio paveldo produktą
4 Sąžiningo verslo produktą 5 Produkte mažiau cukraus, druskos ir riebalų
6 Nežinau

(Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro..., 2019)

28 užduotis. *IŠVARDYKITE IR APIBŪDINKITE NEGALIA TURINČIO ASMENS KASDIENIŲ ĮGŪDŽIŲ FORMAVIMO ETAPUS SKATINANT JO SAVARANKIŠKUMĄ.*

.....
.....
.....

29 užduotis. **PAŽYMĖKITE EILĖS TVARKA (1–8) NEĮGALIOJO Keltuvo NAUDOJIMO SEKĄ**

	Keltuvo priežiūros lentelės užpildymas.
	Susipažinti su keltuvo diržų parinkimo ir naudojimo instrukcija. Paaiškinti diržų pritaikymo galimybes. Išvardyti pagrindines diržų sudedamąsias dalis, jų naudojimo paskirtį. Paaiškinti darbo su diržais saugos reikalavimus ir galimą riziką.
	Surinkti informaciją apie judėjimo ypatumus ir specialiuosius poreikius (asmens charakteristikos analizė). Paaiškinti informacijos, būtinos neįgaliajam perkelti, rinkimo būdus.

	Parengti asmenį perkėlimo veiksmui. Naudojant simuliacinį metodą pademonstruoti bendravimo su neįgaliu asmeniu procesą.
	Kitiems kolegoms skirtos būtinos informacijos apie asmens aptarnavimo tualete ir kėlimo mobiliu elektriniu keltuviu raštiškas užfiksavimas.
	Keltuvo nuvalymas.
	Susipažinti su mobilaus elektrinio keltuvo naudojimo instrukcija: įrenginio naudojimo saugos reikalavimais ir galima rizika, techninėmis specifikacijomis, pagrindinėmis keltuvo dalimis, keltuvo eksploatavimo taisyklėmis. Išvardyti pagrindines keltuvo dalis ir jų naudojimo paskirtį. Paaiškinti darbo su keltuviu saugos reikalavimus ir galimą riziką.
	Tinkamai užsegus diržo juostas, naudojant keltuvią atlikti: manekeno pakėlimo iš neįgaliojo vežimėlio, kelnių numovimo, manekeno nuleidimo ant paaukštintos tualetu sėdynės, manekeno higieninio aptarnavimo tualete, manekeno pakėlimo nuo paaukštintos tualetu sėdynės, kelnių užsegimo, pasodinimo į neįgaliojo vežimėlį procesus. Paaiškinti šių veiksmų eiliškumą ir bendravimo su neįgalioju atliekant kėlimo veiksmus ypatumus.

30 užduotis. IŠANALIZUOKITE SITUACIJŲ APRAŠYMUS IR ATPAŽINKITE DARBUOTOJO TINKAMO / NETINKAMO ELGESIO POŽYMIUS BEI ŠIO ELGESIO PADARINIUS. PARAŠYKITE, KAIP JŪS, BŪDAMAS DARBUOTOJU, ELGTUMĖTĖS TOKIOJE SITUACIJOJE.

1 situacija

Darius, 21 metų jaunuolis, turintis proto negalią dėl vidutinio laipsnio intelekto sutrikimo ir emocijų sutrikimų, neseniai apsigyveno grupinio gyvenimo namuose. Vaikinas iš pradžių naujoje vietoje jautėsi prastai, buvo užsisklendęs ir piktas, tačiau gavęs dėmesio ir susidraugavęs su keletu darbuotojų ėmė stengtis dalyvauti kasdieniame institucijos gyvenime, daug klausinėjo, domėjosi aplinka. Paskatintas, panorą apsilankyti netoliese esančiame užimtumo centre ir įsitraukti į dailės bei rankdarbių užsiėmimus.

Nuvykęs į centrą su grupele namų gyventojų, buvo pasitiktas socialinio darbuotojo padėjėjo, vedančio rankdarbių užsiėmimus. Jis Darių supažindino su planuojamu užsiėmimu, tai buvo bendras darbas – pynimo ir rišimo technika gaminamas kilimėlis, kurį skubėta užbaigti parodai. Kiekvienas užsiėmimo dalyvis žinojo sau paskirtas užduotis ir ėmė dirbti. Darbuotojas paprašė Dariaus rišti vieną prie kito nupintas detales, trumpai parodęs, kaip tai daroma, o pats taip pat aktyviai įsitraukė į darbą, stebėdamas dirbančius klientus, duodamas patarimus, bendraudamas. Vaikinui paskirtas darbas sekė sunkiai, jis greitai susipainiojo ir pareiškė, kad norėtų kitos veiklos. Ėmė vaikščioti prie kitų dirbančiųjų, klausinėti, ką jie daro, siūlėsi ir bandė padėti. Aplinkiniai buvo nepatenkinti, siūlė dirbti savo darbą, darbuotojas paprašė ramiai pasėdėti ir netrukdyti, jei negalintis atlikti, kas paskirta, esą užsiimsiantis su juo vėliau. Darius prisėdo šone, bet po kurio laiko, nesulaukęs dėmesio, prišoko prie darbaltalio, pagriebęs išmėtė kilimėlio detales šaukdamas, kad visi užsiima nesąmonėmis, darbas visai negražus, jis matęs ir mokantis padaryti gražesnę. Gnauždamas kumščius ir drebėdamas pasakė, kad neketina daugiau čia lankytis ir tuoj pat išeinantis.

Prašykite darbuotojo tinkamo / netinkamo elgesio požymius:

Darbuotojo elgesio padarinius tolesniam darbui:

Parašykite, kaip jūs, būdamas darbuotoju, elgtumėtės tokioje situacijoje

2 situacija

Nauja senyvo amžiaus asmenų globos namų gyventoja nelinkusi tvarkyti savo kambario, jį užleido ir prišiukšlino. Tai pastebėjusi socialinio darbuotojo padėjėja skubiai atėjo į valgyklą, kur tuo metu

gyventojai pietavo, ir garsiai paskelbė, kad minėtos moters kambaryje rado betvarkę. Darbuotoja paklausė kitų globotinių, ką jie apie tai galvoja, ar nebijo, kad visuose namuose įsiveis kokių nors parazitų. Moteriai griežtai nurodė negaišti laiko ir susitvarkyti, kol nepasiskundė globos namų vadovams. Moteris darbuotojai piktai atsakė, kad savo kambaryje ką nori, tą daro ir kad jai nenurodinėtų. Vieni gyventojai pradėjo ją gėdinti, kiti palaikė, kilo viešas susierzinimas, tarpusavio ginčai ir priekaištai.

Prašykite darbuotojos tinkamo /netinkamo elgesio požymius:

Darbuotojos elgesio padarinius tolesniam darbui:

Parašykite, kaip jūs, būdamas darbuotoju, elgtumėtės tokioje situacijoje:

3 situacija

Vaikų bendruomeniniuose gyvenimo namuose vyksta Užgavėnių šventė. Visa grupelė vaikų ruošiasi fotografuotis su anksčiau pagamintomis popierinėmis kaukėmis. Vienas vaikas, paėmęs kaukę, pradeda verkti sakydamas, kad kaukė labai baisi ir jis bijo ją dėti ant veido. Vaikas nervinasi, verkšlėna, sunerimsta ir kiti šventės dalyviai, atrodo, kad renginys nebus sėkmingas ir smagus. Darbuotoja prieina prie sunerimusio vaiko ir ima raminti sakydama, kad tuoj jie visi kartu išspręs problemą. Darbuotoja paklausia kitų, ar kas nors iš vaikų nori šios kaukės. Visi teigia nenorintys, jiems patinka savos kaukės. Tuomet darbuotoja kreipiasi į besinervinantį vaiką prašydama pasakyti, kas šioje kaukėje jam atrodo baisu. Vaikas pamąsto ir nurodo burną su dideliais retais dantimis. Darbuotoja sako supratusi, ką reikia daryti, ir pasidomi, ar nebijos, jei kaukė bus be dantų ir nepavojinga, o tik juokinga. Vaikas atsako teigiamai, abu nukerpa baisyuosius dantis ir vaikas užsideda kaukę.

Prašykite darbuotojos tinkamo / netinkamo elgesio požymius:

Darbuotojos elgesio padarinius tolesniam darbui:

Parašykite, kaip jūs, būdamas darbuotoju, elgtumėtės tokioje situacijoje:

Modulis „Kliento saugumą užtikrinančių sąlygų sudarymas“

1 užduotis. APIBŪDINKITE FIZIŠKAI IR EMOCIŠKAI SAUGIOS APLINKOS KŪRIMO BŪDUS PAGAL KLIENTŲ GRUPES.

Klientų grupės:

- vaikai, netekę tėvų globos;
- asmenys, turintys proto negalią;
- senyvo amžiaus asmenys.

2 užduotis. PARAŠYKITE NE MAŽIAU KAIP PENKIAS SENYVO AMŽIAUS ŽMONIŲ GRIUVIMŲ PREVENCIJOS PRIEMONES

Griuvimas	Griuvimų prevencijos priemonės
Avalynė, apranga	
Grindys	
Sveikata	
Higienos patalpos	
Apšvietimas	
Laiptai	
Baldai	
Daiktai	

3 užduotis. PAGAL PATEIKTAS SITUACIJAS PATEIKITE NE MAŽAU KAIP PENKIS SOCIALINIO DARBUOTOJO PADĖJĖJO VEIKSMUS, UŽTIKRINANČIUS KLIENTO FIZINĮ AR PSICHOLOGINĮ SAUGUMĄ.

1 situacija: Asmuo, judantis neįgaliojo vežimėlyje, gatvėje Jūsų paprašė padėti įveikti (nusileisti žemyn) trijų laiptelių kliūtį.

1.
2.
3.
4.
5.

2 situacija: Jums patikėta užduotis pirmą kartą nuvykti pas senyvo amžiaus asmenį ir jį palydėti į polikliniką iki gydytojo kabineto. Asmuo juda pasiremdamas ramentais. Kad patektų iki gydytojo kabineto, turi užlipti 5 laipteliais.

1.
2.
3.
4.
5.

3 situacija: Jums paskirta teikti pagalbą ir namus paslaugas asmeniui, turinčiam klausos negalią. Kartu su socialiniu darbuotoju vykstate į kliento namus susipažinti.

1.
2.
3.
4.
5.

4 situacija: Grupinio gyvenimo namuose dirbate naktimis. Vėlų vakarą pastebėjote, kad vieną namų gyventoją ištiko epilepsijos priepuolis. Šiuo paros laiku namuose daugiau darbuotojų nėra.

1.
2.
3.
4.
5.

5 situacija. Dirbate dienos socialinės globos centre, teikiančiame paslaugas suaugusiems asmenims, turintiems sunkią proto ir kompleksinę negalią. Asistuojate asmeniui, turinčiam įvairiapusių raidos sutrikimų. Jau kuris laikas jis yra nerimastingas, kartais agresyvus, blogos nuotaikos, neturi veiklos motyvacijos. Socialinio darbo komanda padarė prielaidą, kad asmuo jaučiasi nesaugus. Jums pavesta stebėti asmenį ir išsiaiškinti, kokie veiksniai jam gali kelti nesaugumo jausmą.

1.
2.
3.
4.
5.

4 užduotis. ŽENKLU PAŽYMĖKITE NUOTRAUKOSE PAVAIZDUOTAS ERDVES, KURIOS PRITAIKYTOS ASMENIMS, TURINTIEMS AUTIZMO SPEKTRO BRUOŽŲ. PASIRINKIMĄ PAGRĮSKITE.

-
-
-

5 užduotis. PRISKIRTKITE IR ĮRAŠYKITE DEŠINĖJE LENTELĖS PUSĖJE TUOS ELGESIO BŪDUS, KURIE LABIAUSIAI TINKA PASIREIŠKIJANT TAM TIKRIEMS PSICHIKOS SUTRIKIMO ŽENKLAMS.

	Sutrikusios psichikos ženklai	Elgesio būdas esant konkrečioms ženkliams
1.	Skurdi emocinė išraiška: žmogaus veidas nejudrus, neišraiškingas, nieko nesakantis; nepalaiko akių kontakto; kūno kalba neišraiškinga.	
2.	Kalbos skurdumas: sumažėjęs bendravimas; trumpi, kartais nieko nereiškiantys atsakymai; nesklandi kalba; atrodo, kad žmogus neturi minčių.	

3.	Kliedesiai ir haliucinacijos: kalbėjimas su balsais, kurių nėra; kalbėjimas apie kliesių ar haliucinacijų turinį; elgesys, atitinkantis kliesius ar haliucinacijas, pvz., asmuo atsisako vandens, nes jis galys būti užnuodytas.	
4.	Persekiojimo kliesiai: asmuo elgiasi taip, tartum būtų persekiojamas, sekamas, šnipinėjamas; perdėtas jautrumas ir įtarumas; irzlumas; agresija. Asmuo gali bijoti, kad jo įtarimai pasitvirtina, ir dėl to atitinkamai reaguoti.	
5.	Sutrikęs mąstymas ir elgesys: nerišli kalba; nesugebėjimas atlikti įprastinių veiksmų; dėmesio sukaupimo sunkumai; keista apranga.	
6.	Sunkumai pradėdant ir tęsiant kryptingas veiklas: elgesys, kurį galima apibūdinti kaip „sėdėjimą ir nieko neveikimą“ ilgą laiką; nenoras dalyvauti bet kokioje veikloje; motyvacijos stoka.	
7.	Depresija: bejėgiškumas ir beviltiškumas, persekiojantys didžiąją dalį dienos; polinkis dažnai verksti; susidomėjimo ir mėgavimosi bet kokia veikla trūkumas; energijos praradimas ir nuovargis; nemiga; savivertės jausmo praradimas, kaltės jausmas, kuris, esant psichozei, gali pavirsti į tikėjimą, kad asmuo padarė kažką bloga ir turi būti nubaustas; sunkumai sutelkti dėmesį, skurdi minčių raiška, kai sunkiai dėliojami žodžiai ir reikia skatinti kalbėti; pasikartojančios mintys apie mirtį.	

Elgesio būdai:

1. Neužmirškite, kad jūs negalite žmogaus pralinksinti ir kad tokia būseną gali pastūmėti į savižudybę. Naudokitės savižudybių prevencijos žiniomis. Venkite savižudybę provokuojančių frazių: „Tu visai to nenori“ arba „Tai ko tu nesizudai“. Kreipkitės pagalbos į specialistus.
2. Nors žmogus neparodo savo emocijų, tai nereiškia, kad jis nieko nejaučia.
3. Stenkitės bendrauti paprastai, aiškiai ir pagarbiai. Gali būti, kad sutrikusios psichikos asmuo jus supranta, tačiau jam sunku atsakyti.
4. Nesiginčykite dėl kliesių ir haliucinacijų tikrumo. Sutrikusios psichikos asmeniui haliucinacijos ar kliesiai yra realūs. Su kliesiais nereikia nei sutikti, nei nesutikti – tiesiog į juos atsižvelgti. Galima pasakyti: „Man nežinoma informacija, kad kažkas jums ruošiasi pakenkti, bet norėčiau padėti kuo galiu“. Sujunkite galimus asmens išgyvenimus su haliucinacijų ar iliuzijų turiniu, sakydamas: „Turėtų būti baisu, kai galvoje skylė ir visos mintys pro ją išskrenda“ arba „Sunku, kai manai, kad esi Jėzus“.
5. Paprašykite, kad asmenys, kuriems nebūtina dalyvauti, išeitų, sumažinkite triukšmą išjungdami radiją ar televizorių. Bendraukite paprastai ir aiškiai, rinkitės kuo paprastesnius žodžius, nevartokite teisinių terminų.
6. Parodykite, kad pastebite asmens baimę. Tai sukurs pasitikėjimo atmosferą ir padės išvengti nereikalingų diskusijų. Taip pat geriausia pasakyti iš anksto, ką ketinate daryti, pvz.: „Dabar aš atsisėsiu štai ant tos kėdės“.
7. Švelniai padrasinkite sutrikusios psichikos asmenį imtis kokių nors veiksmų.

(http://www.perspektyvos.org/images/failai/GIP_mokymai.pdf)

6 užduotis. PAŽYMĖKITE SOCIALINIO DARBUOTOJO VEIKSMUS SIEKIANČIUS IŠVENGTI PSICHOSOCIALINĖS RIZIKOS LANKANTIS SOCIALINĖS RIZIKOS ŠEIMOJE.

Darbuotojo elgesys	
Atvykus į šeimos gyvenamąją vietą, įvertinti aplinką	☐
Paskambinus į duris, stovėti šone, o ne priešais duris	☐
Atkreipti dėmesį, kas vyksta už durų	☐

Įvertinti laiptinės saugumą	☐
Įėjus į šeimos butą, pirmiausia patikrinti, ar vaikai yra savo kambaryje	☐
Įvertinti asmens ar asmenų, su kuriuo ar kuriais kalbamasi, elgesį	☐
Paašškinti šeimai, kas esate ir ko atėjote	☐
Apžiūrėti aplinką, ar nėra pavojingų daiktų	☐
Jeigu yra pavojingų daiktų, nedelsiant juos pašalinti	☐
Jeigu asmuo yra apimtas pykčio priepuolio, jį nuraminti stengiantis nuoširdžiai pajuokauti	☐
Jeigu šeimos butas netvarkingas, nurodyti tėvams tuoj pat susitvarkyti gyvenamąsias patalpas	☐
Nuolat bendrauti su šeima asmeniniu telefonu arba, siekiant užmegzti artimesnę ryšį, pakviesti šeimą pasisvečiuoti į savo namus	☐
Lankyti šeimą darbuotojui patogiu darbo metu, atsiradus laisvam laikui tarpui	☐
Jeigu padėtis negerėja – ieškoti pagalbos	☐

7 užduotis. KAIP ATPAŽINTI, KAD PAAUGLYS RUOŠIASI SAVIŽUDYBEI? IŠVARDYKITE NE MAŽIAU KAIP SEPTYNIS ŽENKLUS.

1.
2.
3.
4.
5.
6.
7.

8 užduotis. PAGAL PATEIKTĄ SITUACIJĄ PAŽYMĖKITE NE MAŽIAU KAIP PENKIAS SOCIALINIO DARBUOTOJO PADĖJĖJO KLAIDAS. PAGRĮSKITE PASIRINKIMĄ.

Socialinio darbuotojo padėjėja ką tik išėjusio iš tualetu vaikiną, turinčio psichikos negalią, paprašė atidaryti langą. Vaikinas supyko ir kumščiu trenkė padėjėjai per veidą ir sužalojo nosį.

1. Pačių darbuotojų sudaromos rizikingos situacijos.
2. Nepaisoma saugos reikalavimų.
3. Prasta adaptacija pavojingose situacijose.
4. Per didelė rizika.
5. Neatsakingumas.
6. Perdėtas pasitikėjimas savimi.
7. Savo galimybių pervertinimas.
8. Patirties ir žinių stoka.
9. Streso būseną.
10. Charakterio savybės, kai vangiai arba skubotai reaguojama.
11. Impulsyvumas, kantrybės neturėjimas.

9 užduotis. ATSAKYKITE Į KLAUSIMUS:

1. Ar aš galiu į darbą ateiti būdamas neblaivus?
2. Kokiomis aplinkybėmis darbdavys gali tikrinti jūsų neblaivumą?
3. Kokiomis priemonėmis darbdavys gali nustatyti jūsų neblaivumą darbo vietoje?
4. Kaip dokumentuotai įformintų jūsų nušalinimą nuo darbo?
5. Ar turėtumėte rašyti paaiškinimą dėl jums pateiktų įtarimų dėl neblaivumo?
6. Ar galite atsisakyti pateikti paaiškinimą?
7. Ar darbdavys privalėtų jus supažindinti su nušalinimo aktu?
8. Ar galėtumėte nesutikti su pateiktais įtarimais?

9. Ar nušalinimo nuo darbo atveju jus į asmens sveikatos priežiūros įstaigą turėtų pristatyti įmonės vadovo įgaliotas asmuo, ar jūs privalėtumėte tai padaryti pats?
10. Jeigu atsisakytumėte išeiti iš darbo arba vykti į asmens sveikatos priežiūros įstaigą atlikti medicininės apžiūros, kaip tokiu atveju būtų elgiamasi?
11. Ar galėtumėte būti nubaustas pinigine bauda už neblaivumą darbe?

(https://www.vdi.lt/AtmUploads/Neblaivumas_darbe_Atmintine_darbuotojui.pdf)

10 užduotis. UŽBAIKITE SAKINĮ.

Saugos duomenų lapas –

11 užduotis. UŽPILDYKITE LENTELE APIE DARBDAVIO IR DARBUOTOJO PRIEVOLĖS DIRBANT SU CHEMINĖMIS MEDŽIAGOMIS.

Darbdavio prievolės:	Darbuotojo prievolės:
1.	1.
2.	2.
3.	3.
4.	4.
5.	x
6.	x

(<https://www.vdi.lt/AtmUploads/SaugosDuomenuLapas.pdf>)

12 užduotis. ĮVARDYKITE IR APIBŪDINKITE PAVAIZDUOTŲ KVĖPAVIMO TAKŲ APSAUGOS PRIEMONIŲ SAUGAUS NAUDOJIMO IR PRIEŽIŪROS TVARKĄ.

1.	 (https://www.benu.lt)	3.	 (https://www.topocentras.lt)
2.	 (https://www.medslauga.lt)	4.	 (http://www.specapranga.lt)

13 užduotis. PAŽYMĖKITE TEISINGUS ATSAKYMUS

Asmens duomenys yra?	
Bet kokia informacija, susijusi su gyvu asmeniu, kurio tapatybė yra nustatyta arba gali būti nustatyta.	☐
Bet kokia informacija, susijusi su gyvu ar mirusiu asmeniu, kurio tapatybė yra nustatyta arba gali būti nustatyta.	☐
Asmens duomenis sudaro?	
Elektroninio pašto adresas: vardas.pavardė@jmonė.lt	☐
Namų adresas	☐
Vardas, pavardė	☐
Juridinio asmens kodas	☐
Interneto paskyrų (IP) adresas	☐
Asmens nuotrauka	☐
Užkoduoti gydytojų turimi duomenys apie asmens sveikatą	☐
Elektroninio pašto adresas: varlyte123@gmail.com	☐

Kokie yra asmens duomenų tvarkymo pagrindai?	
Asmens sutikimas	☐
Teisinė prievolė	☐
Duomenų gavimas	☐
Sutarties vykdymas	☐
Gyvybiniai interesai	☐
Viešasis interesas	☐
Teisėti interesai	☐
Paslaugų teikimas	☐
Kokiu tikslu kaupiami ir tvarkomi asmens duomenys?	
Siekiant įsitikinti, ar darbuotojas atitinka pareigybės reikalavimus	☐
Siekiant išsiaiškinti paslaugų gavėjo socialinį tinką	☐
Siekiant užtikrinti socialinių paslaugų įstaigos vykdomą veiklą	☐
Siekiant užtikrinti kuo sklandesnę komunikaciją įstaigoje	☐
Kokia apimtimi kaupiami ir tvarkomi asmens duomenys?	
Duomenys, susiję su konkrečių tikslų pasiekimu	☐
Duomenys, susiję su darbuotojo identifikavimu	☐
Tvarkomi ir kaupiami tik tie duomenys, kuriuos savanoriškai pateikia darbuotojai ar klientai	☐

14 užduotis. TARP IŠSVARDYTŲ ELGESIO POŽYMIŲ YRA KELI NEBŪDINGI AGRESYVIAM ELGESIUI. JUOS PAŽYMĖKITE ŽENKLU „+“.

1. Garsus kalbėjimas	
2. Trumpi sakiniai	
3. Žodinis bauginimas	
4. Keikimasis	
5. Sustiprėjęs gestikuliavimas	
6. Lėti judesiai	
7. Stiprus akių kontaktas	
8. Nuleista galva	
9. Padažnėjęs kvėpavimas	
10. Sustiprėjęs seilėjimasis	
11. Griežimas dantimis	
12. Apatija	
13. Įtempti raumenys	
14. Mėginimas smogti ranka ar spirti koja	
15. Žnaibymasis	
16. Padidėjęs prakaitavimas	
17. Susigūžimas	
18. Pakantos stoka	
19. Veido paraudimas	
20. Susilpnėję interesai	

15 užduotis. LENTELĖJE ŽENKLU „+“ PAŽYMĖKITE TEIGINIUS, KURIE SVARBŪS SILPNINANT IR ĮVEIKIANT KLIENTO AGRESYVŲ ELGESĮ AR PYKTĮ, O ŽENKLU „-“ TEIGINIUS, KURIE GALI PROVOKUOTI IR STIPRINTI KLIENTO AGRESIJĄ.

Eil. Nr.	Teiginys	Atsakymas
1.	Kilus kliento agresijai ar konfliktui su juo svarbu pačiam išlikti ramiam.	
2.	Kito žmogaus agresiją lengviausia įveikti tik pačiam agresyviai elgiantis.	

3.	Svarbu ne tik ramiai šnekėti, bet ir nerodyti savo emocijų kūno ženklais.	
4.	Išlaikyti su klientu akių kontaktą, bet jis turi būti nekonfrontuojantis.	
5.	Kilus kliento agresijai svarbu parodyti savo pranašumą.	
6.	Atliekami veiksmai turi būti lėti ir nuoseklūs.	
7.	Išlaikyti tiek pagarbų, tiek ir saugų atstumą.	
8.	Efektyvi agresijos suvaldymo priemonė – ginklo demonstravimas.	
9.	Išklaustyti įpykusį klientą, išskirti jo teigiamus ir neigiamus argumentus.	
10.	Kad ir nedideliame pykčiui prasiveržus, palikti klientą vieną „išsikrauti“.	
11.	Kiek įmanoma išlaikyti mandagų bendravimą.	
12.	Rodyti empatijos, susirūpinimo ir siekimo suprasti ženklus.	
13.	Kliento agresiją galima sumažinti bauginimu iškviešti policiją.	
14.	Lengviausia įveikti kliento agresiją pagąsdinus nutraukti pagalbą.	
15.	Siekti, kad žodinė agresija nevirstų fizine agresija (smurtu).	
16.	Turint nuolatinį agresyvų klientą, reikia jį mokyti ir šviesti.	
17.	Pažadai (net jei ir neįvykdomi) sumažina konfliktų tikimybę.	

16 užduotis. REMIANTIS LIETUVOS RESPUBLIKOS ASMENS DUOMENŲ TEISINĖS APSAUGOS ĮSTATYMU IR LIETUVOS RESPUBLIKOS DARBO KODEKSU, KONFIDENCIALI INFORMACIJA APIE KLIENTĄ GALI BŪTI TEIKIAMA NAUDOTIS MOKSLO TIKSLAIS TAIP (vienas atsakymas teisingas):

1) kad pagal duomenis nebūtų galima tiesiogiai identifikuoti kliento; 2) kad būtų galima lengvai surasti asmenį pakartotiniam tyrimui ar duomenų patikslinimui; 3) kad būtų pateiktas mokslo įstaigos raštiškas prašymas ir garantija, jog informacija apie asmenį ir toliau bus išlaikyta konfidenciali; 4) moksliniuose tyrimuose minėtų dokumentų nuostatos dėl informacijos apie asmenį konfidencialumo negalioja.

17 užduotis. LENTELĖJE PATEIKTA DEŠIMT DESTRUKTYVAUS (PAČIAM ASMENIUI ŽALINGO, KARTAIS VADINAMOJO AUTOAGRESYVAUS) ELGESIO TIPŲ, KURIE GALI BŪTI BŪDINGI IR JŪSŲ KLIENTAMS. ŽENKLU „+“ PAŽYMĖKITE, KURĮ ELGESIO TIPĄ PRISKIRIATE VIENKARTINIAM (TRUMPALAIKIAM), KARTOTINIAM IR NUOLATINIAM VARIANTUI. TAS PATS DESTRUKTYVAUS ELGESIO TIPAS GALI ATITIKTI IR KELIS TRUKMĖS VARIANTUS, TODĖL BŪDINGIAUSIĄ ATITIKTĮ TARP TIPO IR TRUKMĖS ŽYMĖKITE TRIMIS ŽENKLAIS „+++“, VIDUTINĘ ATITIKTĮ – DVIEM ŽENKLAIS „++“, SILPNĄ – VIENU ŽENKLU „+“, NESANT RYŠIO – NIEKO NEŽYMITE.

Eil. Nr.	Destruktyvaus (autoagresyvaus) elgesio tipas	Vienkartinis	Kartotinis	Nuolatinis
1.	Savižudybė			
2.	Savižala (savęs žalojimas)			
3.	Priklausomybė nuo maisto (bulimija, anoreksija)			
4.	Narkomanija, toksikomanija			
5.	Alkoholinė priklausomybė			
6.	Rūkymas			
7.	Autistiškas elgesys			
8.	Fanatiškas elgesys (pvz., religinis fanatizmas)			

9.	Ekstremalus sportas (pvz., savęs šaldymas)			
10.	Viktimizuojamas elgesys			

18 užduotis. KLIENTO AGRESIJOS, SAVIAGRESIJOS AR KITO NETINKAMO ELGESIO SITUACIJOJE NELENGVA SUSITVARDYTI IR SPECIALISTUI. MOKYDAMIESI JŪS GIRDĖJOTE VISOKIŲ SAVITVARDOS IR SAVIREGULIACIJOS BŪDŲ. ČIA IŠVARDIJAMA TIK DALIS JŲ PAVADINIMŲ. SKAITYKITE JUOS, O PERSKAITĘ SURAŠYKITE, KIEK ATSIMENATE.

Situacijos keitimas, dėmesio perfokusavimas, prasiblaškyimas, apsvarstymas, netinkamų minčių slopinimas, vertybių perkainojimas, mintinis atitolimas nuo situacijos, humoro pasitelkimas, reakcijų keitimas, pykčio ar nerimo raiškos kūne (ypač veide) slopinimas, nusnūdimas, fiziniai pratimai, pajudėjimas (pasivaikščiojimas), kitos veiklos ėmimasis.

Modulis „Įvadas į darbo rinką“

TESTAS GEBĖJIMAMS ĮSIVERTINTI BAIGUS PROGRAMĄ

1 užduotis. UŽPILDYKITE TESTĄ PASIRINKDAMI VIENĄ TEISINGĄ ATSAKYMĄ.

Eil. Nr.	Klausimas	Galimi atsakymai	Teisingas atsakymas
1.	Socialinių paslaugų katalogas – tai dokumentas, kuriame:	a) išvardytos Lietuvoje veikiančios socialinių paslaugų įstaigos; b) suklasifikuotos socialinės paslaugos pagal jų turinį, rūšis, socialinių paslaugų įstaigų tipus; c) apibūdintos kiekvienoje savivaldybėje veikiančios socialinės globos įstaigos	
2.	Socialinių paslaugų įstaigos planavimo procese socialinio darbuotojo padėjėjas atlieka šiuos vaidmenis:	a) vadovaudamasis savo praktine patirtimi teikia pasiūlymus, kaip gerinti klientams teikiamą pagalbą; b) jokio vaidmens įstaigos veiklos planavime neatlieka, nes jis dirba ne savarankiškai, o pagal socialinio darbuotojo nurodymus; c) rengia ir įgyvendina įstaigos veiklos planą	
3.	Bazinis paslaugų šeimai paketas – tai dokumentas, kuriame:	a) aprašytos šeimai stiprinti reikalingos socialinės, švietimo, sveikatos bei teisinės paslaugos, kurios turi būti teikiamos kiekvienoje Lietuvos savivaldybėje; b) įvardytos šeimai gyvybiškai būtinos sveikatos priežiūros paslaugos; c) nustatyta, kiek valstybė skiria lėšų šeimoms reikalingoms paslaugoms	
4.	Socialinės globos licencija įrodo, kad socialinės globos įstaiga:	a) teikia kokybiškas socialinės globos paslaugas; b) atitinka globos normose išdėstytus reikalavimus; c) atitinka higienos normoje išdėstytus reikalavimus	
5.	Socialinės paslaugos yra kokybiškos, kai:	a) socialinių paslaugų įstaigos darbuotojai ir paslaugų gavėjai vienodai supranta įstaigos misiją ir viziją bei susitarimo būdu priimtas paslaugų teikimo tvarkas; b) išsamiai parengta įstaigos paslaugų teikimo tvarkos dokumentacija, atitinkanti visus raštvedybos reikalavimus; c) įstaigos veiklą patikrinęs Socialinių paslaugų priežiūros departamento specialistas patikrinimo akte nenurodo paslaugų teikimo pažeidimų	

6.	Atranka į laisvą socialinio darbuotojo padėjėjo darbo vietą socialinių paslaugų įstaigose vykdomos vadovaujantis:	<p>a) Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. birželio 21 d. nutarimu Nr. 496 „Dėl Lietuvos Respublikos darbo kodekso įgyvendinimo“;</p> <p>b) socialinių paslaugų įstaigos vadovo patvirtinta darbuotojų samdymo tvarka;</p> <p>c) socialinio darbuotojo padėjėjo atrankai jokie reikalavimai netaikomi, todėl atranka nevykdoma</p>	
7.	Kokio tipo socialinių paslaugų įstaigose yra didžiausias socialinio darbuotojo darbo poreikis?	<p>a) socialinės globos įstaigose;</p> <p>b) globos centruose;</p> <p>c) psichosocialinės pagalbos centruose.</p>	
8.	Darbo sutartis – tai:	<p>a) darbuotojo ir darbdavio susitarimas, pagal kurį darbuotojas įsipareigoja, būdamas pavaldus darbdaviui ir jo naudai, atlikti visus darbdavio nurodymus, o darbdavys įsipareigoja už tai mokėti darbo užmokestį;</p> <p>b) darbuotojo ir darbdavio susitarimas, pagal kurį darbuotojas įsipareigoja, būdamas pavaldus darbdaviui ir jo naudai, atlikti funkciją, o esant finansavimui darbdavys įsipareigoja už tai mokėti darbo užmokestį;</p> <p>c) darbuotojo ir darbdavio susitarimas, pagal kurį darbuotojas įsipareigoja, būdamas pavaldus darbdaviui ir jo naudai, atlikti funkciją, o darbdavys įsipareigoja už tai mokėti darbo užmokestį</p>	
9.	Socialinio darbuotojo padėjėjui, pradėjusiam dirbti ilgalaiškės socialinės globos namuose, buvo pavesta prižiūrėti 6 asmenis, turinčius sunkią negalią. Ar šis skaičius atitinka teisės aktuose nurodytus normatyvus?	<p>a) atitinka;</p> <p>b) neatitinka;</p> <p>c) darbdavys ir socialinio darbuotojo padėjėjas turi teisę susitarti dėl prižiūrimų sunkią negalią turinčių asmenų skaičiaus</p>	
10.	Kurios valstybinės institucijos interneto svetainėje pateikiama išsami informacija apie socialinio darbuotojo padėjėjo kvalifikacinius reikalavimus, kvalifikacijos tobulinimo galimybes, profesinės kompetencijos įsivertinimą, profesinės kompetencijos tobulinimo mokymus?	<p>a) Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos interneto svetainėje;</p> <p>b) Socialinių paslaugų priežiūros departamento prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos interneto svetainėje;</p> <p>c) Lietuvos socialinių darbuotojų asociacijos interneto svetainėje</p>	
11.	Ilgalaikėms darbuotojo motyvavimo priemonėmis priskiriama:	<p>a) darbo užmokesčio padidinimas;</p> <p>b) darbuotojų įtraukimas į sprendimų priėmimą;</p>	

		c) atostogų laiko pasirinkimas	
12.	Kiek valandų per metus sudaro periodinis socialinio darbuotojo padėjėjo kvalifikacijos tobulinimas?	a) kvalifikacijos tobulinimas neprivalomas; b) ne mažiau kaip 8 akademines valandas; c) ne mažiau kaip 16 akademinų valandų	
13.	Koks dokumentas nustato socialinio darbuotojo pareigas, funkcijas ir atsakomybę socialinių paslaugų įstaigoje?	a) pareigybės aprašymas; b) socialinių paslaugų įstaigos pareigybių sąrašas; c) įstaigos vidaus darbo tvarkos taisyklės	
14.	Fiziškai saugi aplinka – tai yra:	a) pritaikyta fizinė aplinka asmens specialiesiems poreikiams bei užtikrinta apsauga nuo smurto; b) saugiai įrengtas socialinių paslaugų įstaigos pastatas ir aptverta pastato teritorija; c) socialinio darbuotojo padėjėjo pagalba asmeniui saugiai judėti patalpoje ir lauke	
15.	Kas yra smurtas?	a) elgesys, žeidžiantis žmogaus orumą dėl kitos nuomonės ar įsitikinimų ir kitų priežasčių; b) siekis sukelti fizinę ar psichologinę skriaudą ar kitas neigiamus padarinius; c) siekis piktybiškai pažeminti ir sumenkinti žmogų	
16.	Kas yra atsakingas už socialinio darbuotojo padėjėjo saugių darbo sąlygų sudarymą?	a) Socialinės apsaugos ir darbo ministerija; b) socialinio darbuotojo padėjėjo darbdavys; c) Valstybinės darbo inspekcijos darbuotojų saugos ir sveikatos skyrius	
17.	Kokių rekomendacijų turi laikytis socialinės globos namai, teikiantys paslaugas senyvo amžiaus asmenims karantino laikotarpiu dėl koronaviruso Covid-19 epidemijos?	a) Sveikatos apsaugos ministerijos rekomendacijų „Dėl asmens apsaugos priemonių naudojimo apsisaugant nuo Covid-19 (koronaviruso infekcijos) ne sveikatos sektoriaus institucijose“; b) Sveikatos apsaugos ministerijos rekomendacijų „Dėl asmens apsaugos priemonių naudojimo apsisaugant nuo Covid-19 (koronaviruso infekcijos) sveikatos priežiūros įstaigoms“; c) Sveikatos apsaugos ministerijos rekomendacijų apgyvendinimo paslaugas teikiančioms įstaigoms dėl Covid-19 (koronaviruso infekcijos) prevencinių priemonių	
18.	Kurios socialinės paslaugos teikimo trukmė vykdoma iki problemos išsprendimo?	a) konsultavimas; b) transporto organizavimas; c) informavimas	
19.	Kokią funkciją atlieka socialinio	a) vadovaudamasis poreikių nustatymo	

	darbuotojo padėjėjas nustatant asmens socialinės pagalbos poreikius?	<p>metodika, vertina asmens socialinės pagalbos poreikius ir pildo poreikių vertinimo anketą;</p> <p>b) remdamasis savo darbo praktika, teikia socialiniam darbuotojui informaciją apie asmens elgesį, socialinį ir fizinį savarankiškumą;</p> <p>c) vertina ir nustato asmens socialinės pagalbos poreikius, jeigu socialinio darbuotojo pareigybių sąrašė yra numatyta poreikių vertinimo funkcija</p>	
20.	Kuri kliento būklės simptomą pastebėję nedelsdami kvieštumėte greitąją pagalbą?	<p>a) staiga atsiradus širdies ritmo sutrikimui;</p> <p>b) staiga praradus apetitą;</p> <p>c) prasidėjus skrandžio spazmams</p>	

Užduočių atsakymai

Modulis „Įvadas į profesiją“

TESTAS GEBĖJIMAMS ĮSIVERTINTI PRIEŠ PRADEDANT MOKYTIS

1 užduotis:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
b)	b)	a)	c)	b)	a)	b)	a)	b)	b)	b)	c)	b)	a)	a)	c)	b)	c)	a)	b)

Modulis „Socialinių paslaugų įstaigos socialinių paslaugų teikimo kokybės reikalavimų laikymasis“

1 užduotis. PAŽYMĖKITE TEISINGUS ATSAKymo VARIANTUS APIBRAUKDAMI TEISINGO VARIANTO NUMERĮ.

ATSAKYMAI: 2 ir 4.

2 užduotis. PAŽYMĖKITE TEISINGUS ATSAKymo VARIANTUS APIBRAUKDAMI TEISINGO VARIANTO NUMERĮ.

ATSAKYMAI: 2 ir 4.

3 užduotis. PAŽYMĖKITE TEISINGUS ATSAKymo VARIANTUS APIBRAUKDAMI TEISINGO VARIANTO NUMERĮ. SOCIALINIŲ PASLAUGŲ ĮSTAIGOS PLANAVIMO PROCESSE SOCIALINIO DARBUOTOJO PADĖJĖJAS ATLIEKA ŠIUOS VAIDMENIS:

ATSAKYMAI: 1 ir 3.

4 užduotis. UŽBAIKITE SAKINĮ.

ATSAKYMAI: Refleksija socialinio darbuotojo padėjėjo darbe – tai mąstymo būdas, procesas, kai stengiamasi suprasti ir pažinti savo galimybes analizuojant savo darbo patirtį ir mokantis, kaip būtų galima geriau padėti žmogui.

5 užduotis. UŽRAŠYKITE DU ATVIRUOSIUS IR DU UŽDARUOSIUS KLAUSIMUS, KURIUOS UŽDUOSITE KLIENTUI SIEKDAMI SUŽINOTI, KAIP JIS VERTINA JŪSŲ TEIKIAMĄ PAGALBĄ.

ATSAKYMAI:

Atvirieji klausimai	Uždarieji klausimai
1. Ką manote apie teikiamą jums pagalbą?	1. Ar jūs patenkintas mano darbu?
2. Kodėl jums svarbi teikiama pagalba?	2. Ar naudinga pagalba, kurią teikiu jums?

6 užduotis. IŠ APRAŠYTOS SITUACIJOS NUSTATYKITE, KOKIE SOCIALINIŲ PASLAUGŲ KOKYBĖS PRINCIPAI BUVO PAŽEISTI. ARGUMENTUOKITE.

ATSAKYMAI:

Personalo principas: nebuvo užtikrintas tinkamas personalo valdymas, nes darbuotoja nebuvo informuota, kad negali palikti klientų be priežiūros. Darbuotojai nebuvo išaiškintos jos funkcijos. Darbuotojai nepagrįstai buvo pareikštas išpėjimas, kas sumažino jos motyvaciją ir pripažinimą. Teisių principas: nebuvo užtikrinta nukentėjusio asmens teisė į fizinę neliečiamybę bei smurtą.

Etikos: nebuvo užtikrinta kliento apsauga nuo smurto. Smurto atvejais pirmuoju atveju buvo ištirtas netinkamai.

Orientacija į asmenį: nebuvo išsiaiškinti tikrieji į agresiją linkusio kliento poreikiai, nesukurtas šeimos ir įstaigos abipusio pasitikėjimo ryšys, dėl to negauta labai svarbios informacijos.

7 užduotis. IŠ PATEIKTO SĄVOKŲ SĄRAŠO PAVEIKSLĖLIUOSE ATPAŽINKITE VAIZUOJAMUS REIŠKINIUS. APUBŪDINKITE ŠIUOS REIŠKINIUS.

ATSAKYMAI: Integracija – C. Segregacija – B. Įtrauktis – D. Atskirtis – A.

8 užduotis. AR TOLIAU NURODYTOSE SITUACIJOSE ASMENIUI (ŠEIMAI) GALI BŪTI TEIKIAMOS SOCIALINĖS PASLAUGOS.

ATSAKYMAI: Gali: 1, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14. Negali: 2, 3, 4, 7.

9 užduotis. PAGAL PATEIKTAS SITUACIJAS ĮVARDYKITE SOCIALINIŲ PASLAUGŲ TEIKIMO RŪŠĮ, PAVADINIMĄ, PASLAUGŲ GAVĖJŲ TIKSLINĘ GRUPE, PASLAUGŲ TEIKIMO VIETĄ, PASLAUGŲ TEIKIMO TRUKMĘ.

ATSAKYMAI:

1 situacija

Paslaugos pavadinimas: laikinas apnakvindinimas.

Paslaugų gavėjai: socialinės rizikos suaugę asmenys.

Vieta: nakvynės namai.

Trukmė: ne ilgiau nei 3 paros.

2 situacija

Socialinių paslaugų rūšis: socialinė globos paslaugos.

Paslaugos pavadinimas: dienos socialinė globa.

Paslaugų gavėjai: suaugęs asmuo, turintis negalią.

Vieta: dienos socialinės globos centras neįgaliems asmenims.

Trukmė: nuo 3 val. per dieną, iki 5 dienų per savaitę institucijoje, nuo 2 iki 10 val. per parą, iki 7 kartų per savaitę asmens namuose.

3 situacija

Socialinių paslaugų rūšis: socialinės priežiūros paslaugos.

Paslaugos pavadinimas: pagalba į namus.

Paslaugų gavėjai: senyvo amžiaus asmenys.

Vieta: asmens namuose.

Trukmė: iki 10 val. per savaitę.

4 situacija

Socialinių paslaugų rūšis: bendrosios socialinės paslaugos.

Paslaugos pavadinimas: tarpininkavimas ir atstovavimas.

Paslaugų gavėjai: suaugęs asmuo, turintis negalią.

Vieta: įvairiose institucijose (socialinių paslaugų, švietimo, sveikatos priežiūros įstaigose, NVO ir kt.), asmens namuose ir kt.

Trukmė: kol problema bus išspręsta.

5 situacija

Socialinių paslaugų rūšis: socialinės priežiūros paslaugos.

Paslaugos pavadinimas: socialinių įgūdžių ugdymas, palaikymas ir (ar) atkūrimas.

Paslaugų gavėjai: socialinę riziką patiriantys vaikai ir jų šeimos.

Vieta: asmens namuose.

Trukmė: pagal poreikį.

Modulis „Pagalbos poreikio klientui identifikavimas“

1 užduotis. PARINKITE STEBĖJIMO APIBRĖŽIMĄ, LABIAUSIAI ATITINKANTĮ SOCIALINIO DARBUOTOJO PADĖJĖJO PROFESINĘ VEIKLĄ.

ATSAKYMAI: 2

2 užduotis. NUSTATYKITE, KOKIOS EMOCIJOS REIŠKIAMOS PATEIKIAMOSE VEIDŲ NUOTRAUKOSE: EMOCIJŲ PAVADINIMUS ĮRAŠYKITE PO KIEKVIENA NUOTRAUKA.

ATSAKYMAI: 1 – pyktis (agresija), 2 – baimė, 3 – bjaurėjimasis, 4 – nuostaba, 5 – džiaugsmas, 6 – liūdesys

3 užduotis. LENTELĖJE ĮRAŠYTOS PENKIOS BENDRŲJŲ SOCIALINIŲ PASLAUGŲ RŪŠYS. ŽENKLU „+“ PAŽYMĖKITE, KURI PASLAUGA YRA VIENKARTINĖ, KURI – IKI PROBLEMA BUS IŠSPRĘSTA, IR KURI – PAGAL POREIKĮ.

ATSAKYMAI: Vienkartinė – 1. Iki problema bus išspręsta – 2 ir 3. Pagal poreikį – 4 ir 5.

4 užduotis. ŽENKLU „+“ PAŽYMĖKITE KLIENTO BŪKLĖS SIMPTOMĄ, KURĮ PESTEBĖJĘ NEDELSDAMI KVIESTUMĖTE GREITĄJĄ PAGALBĄ:

ATSAKYMAI: 2, 4, 5, 8, 10, 11, 12, 14, 16, 17.

5 užduotis. ŽENKLU „+“ PAŽYMĖKITE POŽYMIUS, BŪDINGUS MANIJAI, DEPRESIJAI IR ŠIZOFRENIJAI:

ATSAKYMAI: Manija – 1, 6, 7, 12, 14. Depresija – 4, 10, 11, 13, 15. Šizofrenija – 2, 3, 5, 8, 9.

6 užduotis. PAŽYMĖKITE TEISINGUS ATSAKYMO VARIANTUS, APIBRAUKDAMI TEISINGO VARIANTO NUMERĮ.

ATSAKYMAI: Individualiame socialinės pagalbos plane, formuluojant klientui tikslus, reikia vadovautis tokiais principais: 2 ir 4.

7 užduotis. PAŽYMĖKITE TEISINGUS VARIANTUS, APIBRAUKDAMI TEISINGO VARIANTO NUMERĮ.

ATSAKYMAI: Rengiant pagalbos planą socialinę riziką patiriančiai šeimai ir jos vaikams, tikslinga atlikti šiuos veiksmus: 1 ir 3.

8 užduotis. ĮRAŠYKITE, KOKIAM LAIKOTARPIUI SUDAROMAS PAGALBOS PLANAS SOCIALINĘ RIZIKĄ PATIRIANČIAI ŠEIMAI IR JOS VAIKAMS.

ATSAKYMAI:

Pagalbos planas socialinę riziką patiriančiai šeimai ir jos vaikams sudaromas ne ilgesniam kaip 12 mėnesių laikotarpiui.

9 užduotis. UŽBAIKITE SAKINĮ.

ATSAKYMAI:

Adaptacijos planas – tai planas, kuris padeda globos įstaigoje adaptuotis naujai atvykusiam klientui. Adaptacijos planas sudaromas 3 mėnesių laikotarpiui.

10 užduotis. IŠVARDYKITE PENKIS PAGRINDINIUS ŠALTINIUS, IŠ KURIŲ REIKIA RINKTI INFORMACIJĄ RENGIANT PAGALBOS PLANĄ SOCIALINĘ RIZIKĄ PATIRIANČIOMS ŠEIMOMS IR JŲ VAIKAMS.

ATSAKYMAI:

Informacijos šaltiniai:

1. Švietimo, ugdymo įstaiga
2. Socialines paslaugas šeimai ar vaikams teikianti įstaiga
3. Teisėsaugos institucija
4. Sveikatos priežiūros įstaiga
5. Bendruomenė, NVO, kaimynai.

11 užduotis IŠANALIZAVĘ TOLIAU PATEIKTĄ INFORMACIJĄ, SUFORMULUOKITE DVI PROBLEMAS, KURIAS REIKĖTŲ APTARTI ATVEJO ANALIZĖS SUSIRINKIME (Užduoties atsakymai pateikiami pavyzdžio forma, atsižvelgiant į pateiktą situaciją galima identifikuoti kitas problemas, formuluoti kitus tikslus, numatyti kitas įgyvendinimo priemones).

ATSAKYMAI:

1 dalis:

- 1 problema: Padidėjęs merginos nerimastingumas.
- 2 problema: Merginos elgesys išderina centro veiklą.

2 dalis:

1 problema	Padidėjęs merginos nerimastingumas
Ilgalaikis tikslas	Per 12 mėnesių sumažinti merginos nerimastingą elgesį centre.
Trumpalaikis tikslas	Tris mėnesius stebėti merginą ir fiksuoti, kokia aplinka ją suerzina, o kokia aplinka ramina. Po 3 mėnesių atlikti stebėjimo peržvalgą.
Trumpalaikis tikslas	Tris mėnesius analizuoti merginos vartojamų vaistų poveikį jos elgesiui.
Trumpalaikis tikslas	Per vieną mėnesį išsiaiškinti merginos galimybes bendrauti su tėčiu, nors ir nuotoliniu būdu.

2 problema	Merginos elgesys išderina centro veiklą
Ilgalaikis tikslas	Per 12 mėnesių subalansuoti merginos dienotvarkę, tenkinančią jos ir kitų centro lankytojų poreikius.
Trumpalaikis tikslas	Koreguoti merginos elgesį pasitelkiant individualų asistentą (socialinio darbuotojo padėjėją).
Trumpalaikis tikslas	Per šešis mėnesius pradėti diegti alternatyvios (piktogramų) komunikacijos su mergina metodą, siekiant išsiaiškinti tikruosius jos poreikius.
Trumpalaikis tikslas	Per tris mėnesius pasiekti bendrą susitarimą su centro darbuotojais ir lankytojais dėl merginos imamų daiktų.

3 dalis:

1 problema	Padidėjęs merginos nerimastingumas
Tris mėnesius stebėti merginą ir fiksuoti, kokia aplinka ją suerzina, o kokia aplinka ramina. Po 3 mėnesių atlikti stebėjimo peržvalgą.	Merginą dirginančių ir raminančių veiksnių sąrašo sudarymas. Stebėjimo sąsiuvinyje fiksuojami merginą dirginantys ir raminantys veiksniai. Savaitės pabaigoje su grupės komanda trumpai aptariama surinkta informacija, sugrupuojami dirginantys ir raminantys veiksniai. Atsakingas grupėje dirbantis socialinis darbuotojas ir grupėje dirbantys socialinio darbuotojo padėjėjai. Merginos asmeninis asistentas. Po 3 mėnesių atlikus peržvalgą ir identifikavus dirginančius ir raminančius

	veiksnius, siekiama veikloje dirginančius veiksnius pašalinti, raminančius veiksnius diegti, stiprinti. Kas trys mėnesiai atliekamos nuolatinės veiksmų sąrašo peržvalgos.
Tris mėnesius analizuoti merginos vartojamų vaistų poveikį jos elgesiui.	Vaistų poveikio stebėjimas ir poveikio fiksavimas asmens vaistų vartojimo lape. Nuolatinio ryšio su merginos šeima palaikymas ne rečiau nei du kartus per mėnesį. Atsakinga gydytoja, slaugytoja. Asmens būklės stebėjimas ir gydytojos informavimas, atsakingas merginos individualus asistentas (socialinio darbuotojo padėjėjas).
Per vieną mėnesį išsiaiškinti merginos galimybes bendrauti su tėčiu, nors ir nuotoliniu būdu.	Individualiai ir konfidencialiai pasikalbėti su merginos mama apie jos santykius su tėčiu ir jų bendravimo galimybes. Atsakingas grupės socialinis darbuotojas. Esant galimybei, tėčio nuotraukų peržiūra – atsakingas socialinis darbuotojas.

2 problema	Merginos elgsys išderina centro veiklą
Koreguoti merginos elgesį individualaus socialinio darbuotojo padėjėjo asistavimo pagalba.	Individualaus asistento (socialinio darbuotojo padėjėjo) apmokymas dirbti su asmenimis, turinčiais autizmo spektro sutrikimų: literatūros apie autizmą studijavimas, mokymai, pažintis su gerosiomis praktikomis. Atsakingas direktoriaus pavaduotojas. Asistavimas merginai visose jos veiklose. Merginos elgesio stebėjimas ir fiksavimas stebėjimo sąsiuvinyje. Vieną kartą per dieną individualūs pasivaikščiavimai parke. Merginos elgesio aptarimas su grupės darbuotojų komanda (vieną kartą per savaitę). Atsakingas socialinio darbuotojo padėjėjas.
Per šešis mėnesius pradėti diegti alternatyvios (piktogramų) komunikacijos su mergina metodą, siekiant išsiaiškinti tikruosius jos poreikius.	Išstudijuoti alternatyvios komunikacijos (piktogramų) programas, siūlomas internete. Išrinkti tinkamiausią programą. Išrinkti svarbiausias piktogramas, susijusias su merginos kasdiena veikla (iki 3 piktogramų per savaitę). Pradėti taikyti piktogramas komunikuojant su mergina kasdienėje veikloje. Stebėjimo sąsiuvinyje fiksuoti, kokias piktogramas mergina įsisavino, kokias ne. Vieną kartą per mėnesį atlikti piktogramų naudojimo merginos kasdienėje veikloje peržvalgą. Atsakingas užimtumo specialistas ir individualus asistentas (socialinio darbuotojo padėjėjas).
Per šešis mėnesius pasiekti bendrą susitarimą su centro darbuotojais ir lankytojais dėl merginos imamų daiktų.	Surengti viso centro darbuotojų susirinkimą ir aptarti daiktų ėmimo situaciją. Su darbuotojais susitarti, kaip elgtis, kai mergina nori paaimti jų asmeninius daiktus. Visiems darbuotojams reikėtų elgtis vienodai – nenaudoti fizinių veiksnių siekiant atimti daiktą. Dėl paaimtų daiktų kreiptis į individualų asistentą, bet neimti daiktų iš merginos kuprinės. Su šiuo susitarimu supažindinti centro paslaugų gavėjus. Vieną kartą per mėnesį darbuotojų susirinkimuose trumpai aptarti, kaip sekasi laikytis susitarimo. Atsakingas direktoriaus pavaduotojas ir individualus asistentas (socialinio darbuotojo padėjėjas).

12 užduotis. IŠVARDYKITE VAIKO, GYVENANČIO BENDRUOMENINIUOSE GLOBOS NAMUOSE, SVARBIAUSIAS VYSTYMO SIŪLYMŲ POREIKIŲ UŽTIKRINIMO SRITIS.

ATSAKYMAI:

1. Vaiko fizinės ir psichikos sveikatos vystymąsi užtikrina tinkamai ir laiku organizuojamos sveikatos priežiūros paslaugos.
2. Vaikui sukuriama palanki ugdymosi aplinka.
3. Vaikui padedama įgyti socialinių ir savarankiško gyvenimo įgūdžių.

4. Vaikui užtikrinamas jo socialinių ryšių su tėvais (globėju, rūpintoju), esant poreikiui su šeimos nariais ar artimais giminaičiais, bendruomenės nariais ar institucijomis palaikymas ir stiprinimas.

Modulis „Socialinių paslaugų teikimas klientui pagal nustatytą poreikį“

1 užduotis. PAŽYMĖKITE TEIGINĮ, KURIS GALĖTŲ IR TURĖTŲ BŪTI KONTAKTO SU KLIENTU UŽMEZGIMO PRADŽIŲ PRADŽIA.

ATSAKYMAI: 4.

2 užduotis. PAVEIKSLE PAVAIZDUOTI AUGMENTINĖS IR ALTERNATYVIOSIOS KOMUNIKACIJOS SIMBOLIŲ PAVYZDŽIAI. PO PAVEIKSLU PATEIKTA LENTELE, KURIOJE SURAŠYTOS MINIMOS KOMUNIKACIJOS SIMBOLIŲ GRUPĖS. PAVEIKSLE PATEIKTŲ SIMBOLIŲ NUMERIUS SURAŠYKITE PRIE TŲ GRUPIŲ, KURIAS ATITINKA KONKRETŪS SIMBOLIAI.

ATSAKYMAI: 2 – konkretūs kasdienio gyvenimo daiktai; 7 – daiktų nuotraukos (būgnai); 1 ir 10 – konkretūs grafiniai simboliai (žmogus vonioje ir vežimėlyje); 4 ir 9 – stilizuoti grafiniai simboliai (neįgalusis vežimėlyje ir gėlė); 5 ir 8 – abstraktūs grafiniai simboliai (eglutė ir moterį žymintys simboliai); 6 – žodžio lentelė; 3 – raidžių lentelė.

3 užduotis. PAŽYMĖKITE DALYKUS, KURIŲ NEREIKĖTŲ DARYTI BENDRAUJANT SU SUTRIKUSIOS REGOS ŽMOGUMI ARBA JŲ LYDINT:

ATSAKYMAI: 1, 5, 6, 8, 11.

4 užduotis. PAŽYMĖKITE TUOS PUNKTUS, KURIE NETINKAMI BENDRAUJANT SU PSICHIKOS LIGA SERGANČIU ASMENIU:

ATSAKYMAI: 2, 7, 8, 10, 13, 14.

5 užduotis. PAŽYMĖKITE, KURIAŲ BENDRAVIMO PIEMONĖ REIKĖTŲ ĮSISAVINTI, KAD BŪTŲ GALIMA BENDRAUTI SU ASMENIU, TURINČIU LABAI RYŠKŲ AUTIZMĄ.

ATSAKYMAI: 4.

6 užduotis. KOMUNIKACIJOS KLIŪTYS.

ATSAKYMAI:

Paveikslėlyje pavaizduoti du žmonės, kurie, žiūrėdami į tą patį objektą, mato jį skirtingai. Tai iliustruoja vieną iš individualių komunikacijos kliūčių – skirtingą informacijos interpretavimą. Žmonės išsiskiria savo vertybių sistema, įsitikinimais, patirtimi, išsilavinimu, gebėjimu suvokti ir priimti informaciją. Dėl to tie patys reiškiniai ir problemos neretai gali būti suvokiami skirtingai. Komandiniame darbe tai sukelia sunkumų, nes visi komandos nariai gali labai skirtingai suprasti ir įvykdyti tą pačią užduotį. Teikiant paslaugas klientams, ši komunikacijos kliūtis gali sukelti nesklaidumą, kai paslaugų teikėjas kitaip supranta paslaugų gavėjo mintis, prašymus, lūkesčius, nei pastarasis nori išreikšti.

7 užduotis. PAGALBOS Į NAMUS TEIKIMAS

ATSAKYMAI:

I dalis:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
+	-	-	+	-	+	+	-	+	+

II dalis:

1	2	3
C	A	C

8 užduotis. SERGANČIO ASMENS PRIEŽIŪRA. TEMPERATŪROS MATAVIMAS.

ATSAKYMAI:

I dalis: 1. Gyvsidabrinis Celsijaus termometras. 2. Skaitmeninis termometras. 3. Bekontaktis termometras.

II dalis: 1. Pavardę. 2. Termometras. 3. 36 °C. 4. Termometrą. 5. Patogią. 6. Apsimaukite. 7. Išsausinkite. 8. Pažasties. 9. Krūtinės. 10. Vaikams. 11. Ištraukite. 12. Temperatūros. 13. Vietą. 14. Pažymėkite. 15. Gydytoją / slaugytoją / socialinį darbuotoją.

9 užduotis. PAŽYMĖKITE TEISINGUS VARIANTUS APIBRAUKDAMI TEISINGO VARIANTO NUMERĮ.

ATSAKYMAI: b) ir d).

10 užduotis. SUNUMERUOKITE SKAIČIAIS NUO 1 IKI 5 SOCIALINĘ RIZIKĄ PATIRIANČIO VAIKO POREIKIŲ TENKINIMO SEKĄ, VADOVAUDAMIESI MASLOW POREIKIŲ TEORIJA.

ATSAKYMAI:

Poreikiai	Poreikių tenkinimo eiliškumas
Priklausymo grupei ir meilės poreikiai	3
Savivertės ir pripažinimo poreikiai	4
Fiziologiniai poreikiai	1
Saugumo poreikiai	2
Saviraiškos poreikiai	5

11 užduotis. APIBRĖŽKITE NEĮGAL AUS KLIENTO SAVIRAIŠKOS SĄVOKĄ UŽBAIGDAMI SAKINĮ.

ATSAKYMAI:

Neįgalaus kliento saviraiška suprantama kaip socialinės rehabilitacijos forma, kuri skatina neįgalų žmogų realizuoti save ir padeda išvengti socialinės atskirties.

12 užduotis. SOCIALINIO DARBUOTOJO PADĖJĖJUI, DIRBANČIAM SU SOCIALINĘ RIZIKĄ PATIRIANČIAIS JAUNUOLIAIS, DAŽNAI TENKA AIŠKINTI, AR TEISINGI JŲ IŠSAKYTI TEIGINIAI. PERSKAITYKITE TOLIAU PATEIKTUS TEIGINIUS IR PARAŠYKITE, AR JIE TEISINGI AR KLAIDINGI. TEISINGĄ TEIGINĮ PAŽYMĖKITE RAIDE „T“, KLAIDINGĄ – RAIDE „K“. PATEIKITE ARGUMENTUS, KODĖL TAIP MANOTE.

ATSAKYMAI:

Teiginys	Teisingas – „T“ Neteisingas – „N“	Argumentai
1. „Jei žmogus neturi darbo – paties žmogaus kaltė.“	K	Darbo žmogus gali neturėti ir ne dėl savo kaltės, Nereikia dėl to kaltinti, svarbu jam patarti, padėti, jį motyvuoti. Darbas svarbus kiekvienam žmogui ne tik kaip pajamų šaltinis, bet ir kaip savęs atskleidimo ir įprasminimo priemonė.
2. „Svarbiausia nedirbančio žmogaus veikla – ieškoti darbo, jis neturėtų gaišti laiko kitiems	T	Darbo paieška – tai jau darbas visą dieną. Todėl reikia nuolat skaityti skelbimus, susisiekti su galimais darbdaviais, lankytis užimtumo tarnyboje, užmegzti kuo daugiau ryšių su kitais.

užsiėmimams.“		Kiti užsiėmimai gali būti taip pat įdomūs ir naudingi, tačiau prioritetas – darbo paieška.
3. „Jei neturi darbo, neverta dirbti savanoriu.“	K	Būti savanoriu naudinga dėl patirties, kurią galima gauti, naujų ryšių užmezgimo, įgytų naujų įgūdžių. Savanoriškas darbas dažnai būna gera pradžia rasti nuolatinį darbą,

13 užduotis. PAŽYMĖKITE TEISINGUS VARIANTUS APIBRAUKDAMI TEISINGO VARIANTO NUMERĮ. KOKIUS VEIKSMUS TURI ATLIKTI SOCIALINIO DARBUOTOJO PADĖJĖJAS, JEI MATO, KAD KLIENTAS VENGIA DALYVAUTI DARBINĖJE VEIKLOJE.

ATSAKYMAI: 2 ir 3.

14 užduotis. INDIVIDUALIŲ KLIENTO POREIKIŲ IR LŪKESČIŲ UŽTIKRINIMAS.

ATSAKYMAI:

1. Paruoštas maistas patiektas karštas / asmens pageidaujamos temperatūros; pateikti kliento mėgstami patiekalai; ruošiant maistą laikytasi higienos normų; paruoštas maistas yra patrauklios išvaizdos, tvarkingai paserviuotas; nepasitaikė apsinuodijimo maistu atvejų.
2. Nupirkti, užsakyti visi kliento pageidaujami maisto produktai; nupirkti maisto produktai tinkamų galiojimo terminų, reprezentatyvios išvaizdos; tvarkingai pateikti visi maisto pirkimo dokumentai.
3. Patalpos išvalytos švariai; laikomasi higienos normų; darbai atlikti laiku; sutvarkyta darbo vieta; klientas patenkintas suteikta paslauga.
4. Atsižvelgta į individualius kliento poreikius; suderintas patogus vizito pas sveikatos priežiūros specialistus laikas; klientas saugiai palydėtas atsižvelgiant į jo sveikatos būklę; nupirkti visi reikalingi vaistai.
5. Ūkio darbai suderinti su kliento pageidavimais; efektyviai bendradarbiauta su kitomis institucijomis; klientui suteikta aiški informacija apie darbų atlikimą.
6. Teisingai suskaičiuoti mokesčiai; tinkamai ir laiku pildomos mokesčių knygelės; nustatyta tvarka fiksuojami iš kliento paimti dokumentai, pinigai; klientas patenkintas suteikta paslauga.

15 užduotis. KLIENTO MOTYVACIJOS DIDINIMAS

ATSAKYMAI:

1. Suprantu ir jaučiu Jūsų skausmą.
2. Kada galėtume pasikalbėti apie tai daugiau?
3. Pokalbiui turime 40 minučių.
4. Pastebiu dideles Jūsų pastangas.
5. Iš jūsų pasakojimo suprantu, kad norėtumėte keisti savo situaciją, bet galvojate, kad šiuo metu yra tam netinkamas laikas.
6. Vakar mačiau, kad Jūs jautėtės blogai.
7. Taigi apskritai aš supratau, kad pas gydytoją pageidaujate nevykti ir norėtumėte, kad šią informaciją perduočiau socialiniam darbuotojui. Ar teisingai?

16 užduotis. BENDRAVIMAS SU DEMENCIJA SERGANČIU ASMENIU.

- ATSAKYMAI:* 1. Netinkamas. 2. Tinkamas. 3. Netinkamas. 4. Tinkamas. 5. Netinkamas. 6. Tinkamas. 7. Netinkamas. 8. Netinkamas. 9. Tinkamas. 10. Tinkamas. 11. Netinkamas. 12. Tinkamas. 13. Netinkamas. 14. Netinkamas.

17 užduotis. DARBUOTOJO RANKŲ HIGIENA.

ATSAKYMAI:

0. Sudrėkinti rankas vandeniu.

1. Užpilti muilo, kad juo būtų padengtos rankos.
2. Delną trinti į delną.
3. Dešinės rankos delnu trinti kairės plaštakos viršų ir atvirkščiai.
4. Suglausti delnus, supinti pirštus ir trinti.
5. Kiekvienos rankos delnu trinti kitos rankos pirštus.
6. Sukamaisiais judesiais trinti nykščius.
7. Sukamaisiais judesiais trinti kiekvienos rankos delną.
8. Rankas nuplauti vandeniu.
9. Rankas nusausti vienkartinio rankšluosčiu.
10. Uždaryti čiaupą naudojant vienkartinį rankšluostį.
11. Procedūros pabaiga, rankos sausos.

18 užduotis. PRAGULŲ PRIEŽIŪROS VEIKSMAI.

ATSAKYMAI:

I dalis:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
+	+	-	+	-	+	+	+	-	-

II dalis:

1. Aktyvumas. Pragulų susidarymo rizika mažėja asmeniui mankštinantis, judant. Reikėtų siekti sudaryti kuo daugiau galimybių judėti.
2. Odos priežiūra. Svarbu kasdien vertinti asmens odos būklę, mažinti perteklinę drėgmę. Prakaitas, šlapimas, išmatos sudaro palankią terpę praguloms atsirasti. Kūno odos priežiūrai derėtų naudoti specialias priežiūros priemones, plauti vandeniu ir muilu.
3. Tinkama mityba. Svarbu užtikrinti tinkamą baltymų kiekį. Baltymų ir kalorijų kiekį reikėtų apskaičiuoti pagal idealią asmens kūno masę ir esamą būklę.
4. Spaudimo mažinimas. Gulinčiam asmeniui reikia naudoti čiužinius nuo pragulų, keisti kūno padėtį ne rečiau kaip kas 2 valandas. Naudoti kitas pagalbines slaugos priemones – volus, pagalvėles. Asmens apranga turi būti patogiai, nevaržanti, iš natūralių pluoštų, patalynė švari, be raukšlių.

19 užduotis. TECHNINĖS PAGALBOS PRIEMONIŲ PASKIRTIS.

ATSAKYMAI:

1. Aktyvaus tipo vežimėlis – tai tetraplegikams ir paraplegikams skirtas neįgaliųjų vežimėlis, manevringas, valdomas abiem rankom, su varomaisiais užpakaliniais ratais.
2. Grotuvas įgarsintoms knygoms skaityti – skirtas asmenims, turintiems regėjimo negalią.
3. Taktinė (baltoji) lazdelė – skirta akliesiems ir silpnaregiams, padeda savarankiškai orientuotis aplinkoje.
4. Naktipuodžio kėdutė – skirta naudoti asmenims, turintiems mobilumo problemų, arba tais atvejais, kai yra apribojimų naudotis įprastiniais tualetais.
5. Maitinimo stalelis – skirtas maitinti, skaityti, asmeniniams gulnčio žmogaus daiktams laikyti.
6. Darbo kėdutė vaikams – skirta negalią turintiems vaikams aktyviai leisti laiką, saugiai užsiiminti lavinamąja veikla.
7. Vonios suoliukas – įleidžiamas į vonią, kabinamas ant vonios kraštų, skirtas riboto mobilumo žmonėms atsisėsti, lengviau nusiprausti.
8. Skuteris – elektra valdoma priemonė su vairo mechanizmu, ji skirta judėjimo sutrikimų turinčių žmonių mobilumui padidinti, nepriklausomam gyvenimo būdui.
9. Vaikštygnė – rekomenduojama žmonėms su sutrikusia pusiausvyra, raumenų silpnumu, bendru nuovargiu.

10. Mobilusis neįgaliųjų keltuvas – naudojamas daugelyje neįgaliųjų kėlimo situacijų: keliant nuo aukštų paviršių, tokių kaip kėdė, dušo kėdė, lova, vežimėlis. Tinka ir kelti nuo žemės.
11. Slankioji lenta – lenktos formos, skirta perslinkti ar persislinkti iš vežimėlio, automobilio, kėdės, lovos ar į juos.
12. Mobili vonia – skirta slaugomiems asmenims apiprausti, maudyti ir kitoms asmens higienos procedūroms.

20 užduotis. PROBLEMINĖS SITUACIJOS TEIKIANT PASLAUGAS SUNKIĄ NEGALIĄ TURINTIEMS ASMENIMS.

ATSAKYMAI:

1	2	3	4	5
A, C, G	C, K, L	E	B, I, F	D, H, J

21 užduotis. SKALBINIŲ TVARKYMO REIKALAVIMAI.

ATSAKYMAI:

1. Alina elgiasi netinkamai, kai rinkdama krato (purto) nešvarius skalbinius ir rūšiuoja juos gyventojos kambaryje. Draudžiama kratyti (purtyti) nešvarius skalbinius ir rūšiuoti jau surinktus nešvarius skalbinius jų susidarymo vietose. Alina elgiasi teisingai, sudėdama skalbinius į jiems rinkti skirtas talpyklas (maišus) jų susidarymo vietose.
2. Alina elgiasi netinkamai, nes nešvarius skalbinius reikia rinkti (dėti) į neplyštančius ir neperšlampamus maišus.
3. Alina patarė teisingai. Nešvarių skalbinių maišai turi būti pripildomi ne daugiau kaip $\frac{3}{4}$ jų talpos.
4. Alina elgiasi tinkamai. Sergančių ar įtariamų sergant užkrečiamosiomis ligomis pacientų bei visi užteršti krauju ir kitais kūno skysčiais, išskyromis nešvarūs skalbiniai jų susidarymo vietose renkami (pakuojami) atskirai į paženklintą dvigubą pakuotę (maišus). Tiesioginį sąlytį su skalbiniais turintis vidinis maišas turi būti vienkartinis.
5. Alina elgiasi tinkamai, kai skalbinius laiko ir gabena nešvariems skalbiniams laikyti, gabenti skirtose talpyklose (konteineriuose, bakuose ir pan.), vežimėliuose. Alina elgiasi netinkamai, valydama ir dezinfekuodama talpyklas ir vežimėlius vieną kartą per savaitę. Jie turi būti valomi ir dezinfekuojami po kiekvieno nešvarių skalbinių gabenimo.
6. Švarūs skalbiniai turi būti laikomi (saugomi), gabenami taip, kad būtų išvengta švarių skalbinių kryžminės (antrinės) taršos. Švarių skalbinių gabenimo priemonės valomos ir dezinfekuojamos.

22 užduotis. TEKSTILĖS GAMINIŲ SKALBIMAS, LYGINIMAS IR PRIEŽIŪRA. ATPAŽINKITE IR APIBŪDINKITE PAGRINDINES DRABUŽIŲ PRIEŽIŪROS ŽENKLŲ REIKŠMES.

ATSAKYMAI:

1. Įprastas skalbimas. Centre esantis skaičius rodo aukščiausią rekomenduojamą vandens temperatūrą.
2. Švelnus skalbimas. Centre esantis skaičius rodo aukščiausią rekomenduojamą vandens temperatūrą.
3. Itin švelnus skalbimas. Centre esantis skaičius rodo aukščiausią rekomenduojamą vandens temperatūrą.
4. Skalbimas tik rankomis. Rekomenduojama 30–40 °C temperatūra.
5. Skalbti negalima. Svarbu atsargiai elgtis su šlapiu drabužiu.
6. Galima džiovinti elektrinėje džiovyklėje.
7. Galima džiovinti elektrinėje džiovyklėje žemoje temperatūroje.
8. Galima džiovinti elektrinėje džiovyklėje standartinėje temperatūroje.
9. Negalima džiovinti elektrinėje džiovyklėje.
10. Džiovinti pakabintą.
11. Džiovinti patiesus ant plokštumos.
12. Lyginti žema temperatūra (iki 110 °C).

13. Lyginti vidutine temperatūra (iki 150 °C).
14. Lyginti aukšta temperatūra (iki 200 °C).
15. Lyginti negalima.
16. Galimas tik sausas cheminis valymas (perchloretilenu).
17. Galimas tik sausas cheminis valymas (angliavandeniliais).
18. Drėgnas profesionalus valymas.
19. Nevalyti sausuoju (cheminiu) būdu ir nenaudoti dėmių valiklių.
20. Galima balinti (taip pat ir chloro turinčiais balikliais).
21. Galima balinti tik bechloriais balikliais.
22. Balinti negalima.

23 užduotis. ATLIEKŲ RŪŠIAVIMAS. SURŪŠIUOKITE ATLIEKAS PAŽYMĖDAMI TIK TAI, KĄ TURĖTUME MESTI Į KONKRETŲ (STIKLO, POPIERIAUS, PLASTIKO) KONTEINERĮ.

ATSAKYMAI:

1. C, D, F.
2. A, B, E.
3. A, B, C.

24 užduotis. BALDŲ IR KITŲ PAVIRŠIŲ VALYMAS BEI PRIEŽIŪRA.

ATSAKYMAI:

1	2	3	4	5	6	7
A	C	C	B	A	A	B

25 užduotis. ĮSTAIGŲ VALYMO IR DEZINFEKCIJOS REIKALAVIMAI.

ATSAKYMAI:

1. Nuolatinis patalpų valymas, dezinfekcija – kasdienis patalpų ir jose esančių daiktų bei įrangos paviršių valymas ir dezinfekcija, kurios tikslas – apriboti ligų sukėlėjų plitimą slaugant asmenį. Pagrindinis patalpų valymas ir dezinfekcija – visų patalpų ir jose esančių daiktų bei įrangos paviršių valymas ir dezinfekcija higienos plane numatytu laiku.
2. Panaudotos daugkartinės šluostės ir šluotų apmovai plaunami ir paskui mirkomi dezinfekcijos valomajame tirpale arba skalbiami (dezinfekuojami) šiluminiu arba šiluminiu-cheminiu būdu skalbyklėje ir džiovinami.
3. Aplinkos (patalpų, daiktų, įrenginių) paviršių valymo / dezinfekcijos inventorių, priemonės turi būti laikomi tam skirtoje patalpoje (zonoje) ir (ar) spintoje.
4. Dezinfekcijos valomasis tirpalas po kiekvienos patalpos grindų valymo ir dezinfekcijos keičiamas arba naudojami du kibirai (vienas kibiras – dezinfekcijos valomajam tirpalui, kitas – vandeniui; keičiant dezinfekcijos valomąjį tirpalą, keičiamas ir vanduo). Šluotų apmovai bei dezinfekcijos valomasis tirpalas keičiami tuoj pat po kraujo ir (ar) kūno skysčių, išskyrų valymo / dezinfekcijos.

26 užduotis. IŠ APRAŠYTOS SITUACIJOS ĮVARDYKITE SENYVO AMŽIAUS MOTERS SAVARANKIŠKUMO SUMAŽĖJIMO PRIEŽASTIS BEI DARBUOTOJO VEIKSMUS MOTERS SAVARANKIŠKUMUI SKATINTI.

ATSAKYMAI:

Savarankiškumo sumažėjimo priežastys	Moters savarankiškumą skatinantys darbuotojo veiksmai
Su amžiumi susijusi negalia	Skatinti moters veiklas, kurias ji gali kontroliuoti savarankiškai.
Vyro mirtis	Darbuotojo ir moters tarimasis dėl pagalbos apimties.
Mažos pajamos	Individualizuotas paslaugų teikimas.
Sveikatos problemos	Pasitikėjimo savimi skatinimas, drąsinimas atlikti tam tikrus

	darbus ar jų dalį pačiam.
Vyresnis nei 80 metų amžius	Išsiaiškinti, kokios veiklos moterį domina, kokie jos pomėgiai, pvz., surengti moters rankdarbių parodą.
Apsigyvenus globos namuose, nereikia rūpintis buitinais reikalais	Individualizuoti pasivaikščiojimai.

27 užduotis. ANKETOJE APIE SVEIKĄ MITYBĄ ŽENKLU „X“ PAŽYMĖKITE VIENĄ TEISINGĄ ATSAKYMĄ.

ATSAKYMAI:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
3	4	4	1	4	2	5	3	4	5

28 užduotis. IŠVARDYKITE IR APIBŪDINKITE NEGALIĄ TURINČIO ASMENS KASDIENIŲ ĮGŪDŽIŲ FORMAVIMO ETAPUS SKATINANT JO SAVARANKIŠKUMĄ.

ATSAKYMAI:

1. Informacijos apie asmens turimus savarankiškumo pagrindus ir įgūdžius surinkimas:

Informacija renkama: iš paties asmens per pokalbį su juo, iš asmens artimųjų ir kitų su juo susijusių asmenų, tiesiogiai stebint asmens elgesį kasdienėje veikloje, iš dokumentų, ankstesnių specialistų įvertinimo.

Teisinga ir objektyvi informacija padeda nustatyti:

- kokius įgūdžių formavimo pagrindus ir savarankiškumo įgūdžius asmuo turi;
- kiek tie įgūdžiai susiję tarpusavyje ir su tais, kurių numatoma mokyti.

2. Tikslų ir uždavinių ugdant savarankiškumą kasdieniame gyvenime numatymas:

Tikslai ir uždaviniai kiekvienam asmeniui turi būti individualūs. Į tikslų ir uždavinių kėlimą būtina įtraukti patį asmenį ir su juo susijusius asmenis. Tikslų ir uždavinių prioritetams nustatyti stebėjimo būdu identifikuojamos asmens kasdienės veiklos sritys, kuriose asmuo veikia savarankiškai ir kuriose asmeniui reikalinga pagalba. Tikslas privalo būti:

- konkretus – konkretus veiksmas arba laimėjimas;
- pamatuojamas – po kurio laiko tikimasi pokyčio;
- pasiekiamas – dalykas, kuris asmeniui yra įmanomas;
- realus – toks, kuriam įgyvendinti yra išteklių;
- terminuotas – numatyta rezultatų svarstymo data.

3. Asmens motyvacijos analizė ir motyvacinės aplinkos sukūrimas.

Abipusio kontakto ir pasitikėjimo ryšio tarp asmens ir darbuotojo sukūrimas.

4. Aplinkos, kurioje bus formuojamas įgūdis, parinkimas. Laiko išteklių numatymas.

Natūrali, išskeltus tikslus atitinkanti aplinka. Aplinka, palaikanti gerą nuotaiką. Nuoseklus tikslų kėlimas. Įgūdžių mokymui rekomenduojama skirti 30–40 min. kasdien. Laiko trukmės ir mokymo dažnis kiekvienu atveju turi būti individualus.

5. Mokymo priemonių parinkimas.

Mokymo priemonės gali būti skirtos:

- asmens įgūdžiams įvertinti;
- įgūdžiams formuoti;
- skatinti;
- užduočiai analizuoti, tikslui siekti;

- aplinkai pritaikyti.

6. Įgūdžio mokymo eiga.

Formuojamas įgūdis turi būti suskaidomas į atskiras sudedamąsias dalis – žingsnelius ar pakopas. Šie žingsneliai turi būti itin maži. Įgūdžio gali būti mokoma keliais būdais: pradėti nuo pirmo žingsnelio, pradėti nuo paskutinio žingsnelio, pradėti nuo asmeniui lengviausio žingsnelio. Išmoktas žingsnelis nuolat kartojamas. Mokantis suteikiama darbuotojo pagalba: žodinė pagalba, vaizdinė pagalba, fizinė pagalba, sufleravimas. Darbuotojas turi: įvardyti tai, ką daro asmuo, parodyti, kaip tai reikia daryti, jeigu reikia, padėti fiziškai atlikti užduotį. Svarbu nerodyti viso įgūdžio iš karto. Įgūdžio formavimo pagrindas yra sistemiškumas, nes epizodinis mokymas tik trukdo siekti tikslo ir vargina asmenį. Mokymosi metu darbuotojo fizinė pagalba palaipsniui mažėja.

7. Asmens skatinimo būdų numatymas.

Skatinimas gali būti: žodinis ar fizinis pagyrimas, išskirtinis dėmesys, paskatinimas skanumynu ar mėgstama veikla, fizinis pamaloninimas (apkabinimas, paglostymas). Skatinimas turi būti intensyvesnis ugdymo pradžioje, vėliau – mažėti. Jis parenkamas individualiai, negali būti atsitiktinis. Skatinimas turi būti: patraukiantis dėmesį (skirtas konkrečiam asmeniui), deramas, atliktas laiku, nuoseklus. Bet koks skatinimas turi būti susietas su pagyrimu. Ištikus nesėkmei, darbuotojas neturi rodyti nepasitenkinimo, susierzinimo, reikšti kritikos.

8. Pasiekimų registravimas ir įvertinimas.

Pasiekimų įvertinimas: kokie naudoti metodai buvo sėkmingiausi, su kokiais sunkumais buvo susidurta, kuri skatinimo forma buvo tinkamiausia, kurių įgūdžių asmuo išmoko. Pasiekimai registruojami: diagramomis arba grafinais vaizdais, žurnale, individualiame asmens plane ar kitokiose dokumentų formose.

29 užduotis. PAŽYMĖKITE EILĖS TVARKA (1–8) NEĮGALIOJO KELTUVO NAUDOJIMO SEKĄ.

ATSAKYMAI:

1	Surinkti informaciją apie judėjimo ypatumus ir specialiuosius poreikius (asmens charakteristikos analizė). Paašškinti informacijos, būtinos neįgaliajam perkelti, rinkimo būdus.
2	Susipažinti su mobilaus elektrinio keltuvo naudojimo instrukcija: įrenginio naudojimo saugos reikalavimais ir galima rizika, techninėmis specifikacijomis, pagrindinėmis keltuvo dalimis, keltuvo eksploatavimo taisyklėmis. Išvardyti pagrindines keltuvo dalis ir jų naudojimo paskirtį. Paašškinti darbo su keltuvu saugos reikalavimus ir galimą riziką.
3	Susipažinti su keltuvo diržų parinkimo ir naudojimo instrukcija. Paašškinti diržų pritaikymo galimybes. Išvardyti pagrindines diržų sudedamąsias dalis, jų naudojimo paskirtį. Paašškinti darbo su diržais saugos reikalavimus ir galimą riziką.
4	Parengti asmenį perkėlimo veiksmui. Naudojant simuliacinį metodą pademonstruoti bendravimo su neįgalium asmeniu procesą.
5	Tinkamai užsegus diržo juostas, naudojant keltuvą atlikti: manekeno pakėlimo iš neįgaliojo vežimėlio, kelnų movimo, manekeno nuleidimo ant paaukštintos tualetų sėdynės, manekeno higieninio aptarnavimo tualete, manekeno pakėlimo nuo paaukštintos tualetų sėdynės, kelnų užsegimo, pasodinimo į neįgaliojo vežimėlį procesus. Paašškinti šių veiksmų eiliškumą ir bendravimo su neįgalium atliekant kėlimo veiksmus ypatumus.
6	Keltuvo nuvalymas po naudojimo.
7	Keltuvo priežiūros lentelės užpildymas.
8	Kitiems kolegoms skirtos būtinos informacijos apie asmens aptarnavimo tualete ir kėlimo

30 užduotis. IŠANALIZUOKITE SITUACIJŲ APRAŠYMUS IR ATPAŽINKITE DARBUOTOJO TINKAMO/NETINKAMO ELGESIO POŽYMIUS BEI ŠIO ELGESIO PADARINIUS. PARAŠYKITE, KAIP JŪS, BŪDAMAS DARBUOTOJU, ELGTUMĖTĖS TOKIOJE SITUACIJOJE.

ATSAKYMAI:

1 situacija: Vaikinui neskirta pakankamai dėmesio, jis pasijuto atstumtas, nevertinamas kaip lygiavertis su kitais. Dėl užimtumo ir skubėjimo nepakankamai bendrauta, neįsigilinta į jo gebėjimus, jausmus, galimas reakcijas.

2 situacija: Pažeista teisė į privatumą, trūko lankstumo sprendžiant problemą ir problemų sprendimo gebėjimų, darbuotoja per daug emocingai reagavo į situaciją.

3 situacija: Darbuotoja demonstravo kantrumą, lankstumą bei kūrybiškumą, emocinį stabilumą.

Modulis „Kliento saugumą užtikrinančių sąlygų sudarymas“

1 užduotis. APIBŪDINKITE FIZIŠKAI IR EMOCIŠKAI SAUGIOS APLINKOS KŪRIMO BŪDUS PAGAL KLIENTŲ GRUPES.

ATSAKYMAI:

Vaikai, netekę tėvų globos. Sukurta šeimai artima jauki ir estetiška aplinka, kurioje vaikas jaučiasi mylimas, saugus ir svarbus. Gerbiama vaiko privatus ir jo šeimos gyvenimas, būsto neliečiamybė, užtikrinama komunikacijos su vaiku slaptumas. Sudarytos sąlygos pačiam vaikui priimti su jo kasdienybe susijusius sprendimus. Sukurta aplinka, kurioje vaikas turi lygias galimybes ir nepatiria socialinės atskirties. Saugus ir šiuolaikiškas patalpų inventorių. Pozityvi ir savarankiškumą ugdanči aplinka.

Asmenys, turintys proto negalią. Aiškios, turinčios plačius praėjimus patalpos. Informacija pateikiama ne tekstu, bet vaizdinėmis priemonėmis (piktogramomis, paveikslėliais, nuotraukomis). Pagarba asmens asmeninei ir intymiai erdvei, egzistuojanti prisilietimų prie asmens kūno kultūra. Individualizuotas paslaugų teikimas. Paprasta, iš nesudėtingų sakinių susidedanti komunikacija. Veikimas asmeniui pažįstamoje aplinkoje. Sumažintas triukšmas.

Senyvo amžiaus asmenys. Fizinės aplinkos pritaikymas paslaugų gavėjų poreikiams (ranktūriai, neslystanti grindų danga, nuorodos ir pan.). „Gebėjimo dalyvauti“ aplinkos kūrimas ir palaikymas: alternatyvių, asmens poreikius atitinkančių veiklų ir priemonių kūrimas bei motyvacijos skatinimas. Informatyvos aplinkos kūrimas – rašytinės ir žodinės informacijos prieinamumas ir pritaikymas asmens suvokimo poreikiams. Pagarba asmens privatumui. Senyvo amžiaus asmens būsto, patalpų tvarkymo, daiktų laikymo pasirinkimo būdų gerbimas.

2 užduotis. PARAŠYKITE NE MAŽIAU KAIP PENKIAS SENYVO AMŽIAUS ŽMONIŲ GRIUVIMŲ PREVENCIJOS PRIEMONES.

ATSAKYMAI:

Griuvimas	Griuvimų prevencijos priemonės
Avalynė, apranga	Avalynė pagaminta iš natūralių medžiagų, neslystančiu padu. Avalynės pakulnės aukštis – mažiau nei 3 cm ir ne mažiau kaip 3 cm pločio. Šlepetės neslidžiu padu ir užkulniu. Nudėvėtos avalynės reguliarus keitimas nauja. Nevaikščiojimas vienomis kojineis. Ne per ilgi drabužiai.

	Tinkamo dydžio (ne per platūs) rankogaliai, surištas (užsegtas) diržas.
Grindys	Ant grindų gulinčių daiktų pašalinimas, įvairių laidų pritvirtinimas. Ant grindų išsiliejusio skysčio skubus išvalymas. Neslystančių kilimėlių patiesimas. Slystančių kilimėlių priklijavimas prie grindų lipnia juosta. Kilimų kraštų pritvirtinimas. Raštuotų kilimų vengimas. Laisvi takai vaikščioti.
Sveikata	Atsargus ir lėtas kėlimasis iš lovos. Švarūs akinių stiklai ir patikrinti akiniai. Lėtas kėlimasis iš sėdimos ir gulimos padėties. Vartojamų vaistų šalutinio poveikio analizė. Fizinis aktyvumas. Pagalbinių judėjimo priemonių naudojimas. Tinkama mityba, papildomo kalcio vartojimas pagal gydytojo konsultaciją.
Higienos patalpos	Paaukštinta sėdynė vonioje, pritvirtinti rėmai, maudymosi kėdės. Pritvirtinti prie sienų turėklai. Neslidūs, pritvirtinti vonios kilimėliai. Sausos grindys. Neužrakintos vonios ir tualetų durys. Durys atrakinamos iš išorės. Lengvai atsukami čiaupai, stabilus dušo stovas. Higienos priemonės lengvai pasiekiamos.
Apšvietimas	Apšvietimas ne mažesnis nei 60 W. Užtikrintas apšvietimas iki tualetų naktį. Prie lovos pastatyta naktinė lempa. Lengvai pasiekiami šviesos jungikliai. Matinis apšvietimas. Šviesos įjungimas prieš įeinant į tamsią patalpą.
Laiptai	Stabilūs laiptų turėklai. Laiptų pakopų pažymėjimas kontrastingomis juostelėmis. Prie laiptų patiesti neslidūs kilimėliai. Neslidūs ir neaplūžę laiptai. Apšvietimas laiptų pradžioje ir pabaigoje.
Baldai	Stabilūs baldai. Lovos, kėdės aukštis – sulenkus kelio sąnarį 90 laipsnių kampu, pėdos padėtos ant žemės. Lovos aukštis – 45 cm nuo grindų iki lovos krašto. Kėdės su ranktūriais, kurių ilgis šiek tiek didesnis nei kėdės kraštas. Kambaryje pastatyti tik būtinausi baldai, patalpos neužgriozdintos. Lengvai pasiekiamos spintelės.
Daiktai	Reikalingiausi daiktai laikomi juosmens aukštyje. Nukritusių daiktų staigus pakėlimas nuo grindų. Spintelių, komodų, spintų durelės ir stalčiai – lengvai atidaromi ir uždaromi. Nekeičiama daiktų laikymo vieta. Mažos apimties daiktų nelaikymas ant stalų, komodų, spintelių.

3 užduotis. PAGAL PATEIKTAS SITUACIJAS PATEIKITE NE MAŽIAU PENKIS SOCIALINIO DARBUOTOJO PADĖJĖJO VEIKSMUS, UŽTIKRINANČIUS KLIENTO FIZINĮ AR PSICHOLOGINĮ SAUGUMĄ.

1 situacija:

1. Nesiremkite ant vežimėlio.
2. Jeigu žmogus prašo pagalbos, pirmiausia paklauskite jo, kaip tą pagalbą geriausia suteikti.
3. Jeigu teikiate pagalbą – pirmiausia ją suplanuokite.
4. Nuspręskite, ar esate pajėgus suteikti reikiamą pagalbą.
5. Asmens „Ne“ reiškia tikrai nereikia.
6. Vežimėlis – asmeninės erdvės dalis.

2 situacija:

1. Nedarykite staigių judesių šalia žmogaus.
2. Neimkite už rankos ar ramento neatsiklausęs.
3. Jeigu žmogus lipa laiptais, nebandykite jam padėti ar jį pakelti.
4. Jeigu lipate laiptais su žmogumi, laikykitės jo tempo.
5. Staiga neatidarinkite durų, nes dažniausiai žmogus, besinaudojantis ramentais, į jas atsiremia.
6. Reaguokite į jo ženklus ar signalus.

3 situacija:

1. Sužinokite, kaip žmogui patogiau bendrauti.
2. Naudokite mimiką ir kūno kalbą.
3. Stovėkite taip, kad žmogus gerai matytų jūsų veidą.
4. Kalbėkite trumpais sakiniais, normaliu tempu. Tarp sakinių darykite pauzes.
5. Nešaukite – asmens klausos aparatas pritaikytas priimtinam garsui.
6. Perdėtai negestikuliuokite.
7. Nepertraukinėkite kalbančiojo, nesistenkite užbaigti jo pradėto sakinio.
8. Nenaudokite gestų kalbos, jeigu jos gerai nemokate.

4 situacija:

1. Jeigu asmeniui prasidėjo epilepsijos priepuolis, to sustabdyti negalite.
2. Pasirūpinkite, kad artima aplinka būtų saugi, pašalinkite šalia esančius aštrius ar kitus daiktus.
3. Nekiškite jokių daiktų į burną.
4. Jeigu nukrito ant žemės, įsitikinkite, ar galva yra saugi, ir laukite, kol priepuolis praeis.
5. Pasibaigus priepuoliui, po galva pakiškite pagalvėlę arba kitą minkštą daiktą (sulankstytą palatą, megztinį ir pan.). Galvą pasukite į šoną ir, jeigu ką nors turėjo burnoje, viską išimkite, kad žmogus neužspringtų ar neuždustų. Prieš tikrindami kvėpavimo takus, įsitikinkite, kad priepuolis tikrai praėjo.
5. Po priepuolio asmuo gali nesiorientuoti, būti sumišęs, todėl suteikti jam privačios erdvės atsigauti.
6. Dažniausiai po priepuolio žmogus jaučiasi pavargęs, todėl sudarykite jam galimybę pailsėti.

5 situacija:

Siekite išsiaiškinti, ar asmuo:

1. Patogiai jaučiasi: sėdi, laisvai juda?
2. Kaip reaguoja į erdvę? Kito asmens prisirišimą prie neįgaliojo asmeninės zonos?
3. Kaip jis reaguoja į prisilietimą?
4. Į ką reaguoja teigiamai, neigiamai?
5. Kas jį ypač jaudina? Žmonės, triukšmas? Ko būtų galima atsisakyti?
6. Kokį atstumą asmuo renkasi tarp savęs ir darbuotojo?
7. Kokia jo veido išraiška?

8. Kokie jo judesiai, kokia jo kūno padėtis bei raumenų tonusas? Į kokią sensomotorinės veiklos rūšį reaguoja teigiamai ir neigiamai, pavyzdžiui, regimąją, girdimąją, liečiamąją, kinestetinę, uoslės, skonio ir t. t.

4 užduotis. ŽENKLU ☒ PAŽYMĖKITE NUOTRAUKOSE PAVAIZDUOTAS ERDVES, KURIOS PRITAIKYTOS ASMENIMS, TURINTIEMS AUTIZMO SPEKTRO BRUOŽŲ. PASIRINKIMĄ PAGRĮSKITE.

ATSAKYMAI: aiškiai akcentuoti įėjimai, praėjimai.

5 užduotis. PRISKIRKITE IR ĮRAŠYKITE DEŠINĖJE LENTELĖS PUSĖJE TUOS ELGESIO BŪDUS, KURIE LABIAUSIAI TINKA PASIREIŠKIJANT TAM TIKRIEMS PSICHIKOS SUTRIKIMO ŽENKLAMS.

ATSAKYMAI:

	Sutrikusios psichikos ženklai	Elgesio būdas esant konkreitiems ženklams
1.	Skurdi emocinė išraiška: žmogaus veidas nejudrus, neišraiškingas, nieko nesakantis; nepalaiko akių kontakto; kūno kalba neišraiškinga.	2. Nors žmogus neparodo savo emocijų, tai nereiškia, kad jis nieko nejaučia. <ul style="list-style-type: none"> • Neužmirškite, kad tai – ligos išraiška. Nepriimkite to asmeniškai. • Neužmirškite, kad nors žmogus neparodo savo emocijų, tai nereiškia, kad jis nieko nejaučia.
2.	Kalbos skurdumas: sumažėjęs bendravimas; trumpi, kartais nieko nereiškiantys atsakymai; nesklandi kalba; atrodo, kad žmogus neturi minčių.	3. Stenkitės bendrauti paprastai, aiškiai ir pagarbiai. Gali būti, kad sutrikusios psichikos asmuo jus supranta, tačiau jam sunku atsakyti. <ul style="list-style-type: none"> • Neužmirškite, kad tai – ligos išraiška. • Nepriimkite to asmeniškai. • Stenkitės bendrauti paprastai. • Priimkite sutrikusios psichikos asmens bendravimo būdą. • Stenkitės bendrauti aiškiai ir pagarbiai. • Gali būti, kad sutrikusios psichikos asmuo jus supranta, tačiau jam sunku atsakyti.
3.	Kliedesiai ir haliucinacijos: kalbėjimas su balsais, kurių nėra; kalbėjimas apie kliedesių ar haliucinacijų turinį; elgesys, atitinkantis kliedesius ar haliucinacijas, pvz., asmuo atsisako vandens, nes jis galįs būti užnuodytas.	4. Nesiginčykite dėl kliedesių ir haliucinacijų tikrumo. Sutrikusios psichikos asmeniui haliucinacijos ar kliedesiai yra realūs. Su kliedesiais nereikia nei sutikti, nei nesutikti – tiesiog į juos atsižvelgti. Galima pasakyti: „Man nežinoma informacija, kad kažkas jums ruošiasi pakenkti, bet norėčiau padėti kuo galiu“. Sujunkite galimus asmens išgyvenimus su haliucinacijų ar iliuzijų turiniu, sakydamas: „Turėtų būti baisu, kai galvoje skylė ir visos mintys pro ją

		<p>išskrenda“ arba „Sunku, kai manai, kad esi Jėzus“.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nesiginčykite dėl kludiesių ir haliucinacijų tikrumo. Sutrikusios psichikos asmeniui haliucinacijos ar kludiesiai yra realūs. • Pasistenkite, kad bendravimo temos būtų susijusios su dabartine situacija. • Su kludiesiais nereikia nei sutikti, nei nesutikti – tiesiog į juos atsižvelgti. Galima pasakyti: „Man nežinoma informacija, kad kažkas jums ruošiasi pakenkti, bet norėčiau padėti kuo galiu“. • Sujunkite galimus asmens išgyvenimus su haliucinacijų ar iliuzijų turiniu, sakydamas: „Turėtų būti baisu, kai galvoje skylė ir visos mintys pro ją išskrenda“ arba „Sunku, kai manai, kad esi Jėzus“. • Galite pasakyti, kad suprantate asmens savijautą, baimę, tačiau niekada nesate pats to patyręs. • Parodykite užuojautą dėl haliucinacijų turinio ir pasistenkite praktiškai padėti, pvz., išjunkite televizorių, jeigu sutrikusios psichikos asmuo mano, kad diktorius kreipiasi į jį. • Galite pažadėti, kad padėsite, kuo tik galėsite, pvz., apžiūrėsite butą – ar jame nėra pasiklausymo aparatūros.
4.	<p>Persekiojimo kludiesiai: asmuo elgiasi taip, tartum būtų persekiojamas, sekamas, šnipinėjamas; perdėtas jautrumas ir įtarumas; irzlumas; agresija. Asmuo gali bijoti, kad jo įtarimai pasitvirtina, ir dėl to atitinkamai reaguoti.</p>	<p>6. Parodykite, kad pastebite asmens baimę. Tai sukurs pasitikėjimo atmosferą ir padės išvengti nereikalingų diskusijų. Taip pat, geriausia pasakyti iš anksto, ką ketinate daryti, pvz.: „Dabar aš atsisėsiu štai ant tos kėdės“.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nesiginčykite dėl kludiesių ir haliucinacijų tikrumo. Dažniausiai jūsų ir sutrikusios psichikos asmens realybės skiriasi. • Parodykite, kad pastebite baimės jausmą, susijusį su persekiojimo kludiesiais. Tai sukurs pasitikėjimo atmosferą ir padės išvengti nereikalingų diskusijų. • Geriausia pasakyti iš anksto, ką ketinate daryti, pvz.: „Dabar aš atsisėsiu štai ant tos kėdės“. • Venkite konfrontacijos, netgi atsisėti geriau prie sutrikusios psichikos asmens negu priešais jį. Likite ramus. • Apsvarstykite saugumo klausimus su sutrikusios psichikos asmeniu. • Jeigu jūs negalite padėti sutrikusios psichikos asmeniui, paaiškinkite jam tai paprastai ir ramiai. • Jeigu jūs galite padėti, paaiškinkite, ką ketinate daryti. Imkitės žingsnis po žingsnio spręsti problemas. Neužmirškite prieš kiekvieną veiksmą paaiškinti žmogui, ką darysite, pvz.: „Norėjote, kad paskambinčiau jūsų draugui“. • Jeigu yra žmogus, su kuriuo sutrikusios psichikos asmuo norėtų susisiekti, naudinga užmegzti ryšį su tuo žmogumi ir gauti visą papildomą informaciją bei pagalbą.

5.	Sutrikęs mąstymas ir elgesys: nerišli kalba; nesugebėjimas atlikti įprastinių veiksmų; dėmesio sukauptimo sunkumai; keista apranga.	<p>5. Paprašykite, kad asmenys, kuriems nebūtina dalyvauti, išėitų, sumažinkite triukšmą išjungdami radiją ar televizorių. Bendraukite paprastai ir aiškiai, rinkitės kuo paprastesnius žodžius, nevirtokite teisinių terminų.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pasistenkite, kad sutrikusios psichikos asmenį suptų kuo mažiau stimulų, pvz., paprašykite, kad asmenys, kuriems nebūtina dalyvauti, išėitų, sumažinkite triukšmą išjungdami radiją ar televizorių. • Bendraukite paprastai ir aiškiai, rinkitės kuo paprastesnius žodžius, nevirtokite teisinių terminų. • Prirėikus pakartokite, ką sakėte, kalbėkite lėtai, duokite sutrikusios psichikos asmeniui pakankamai laiko atsakyti. • Duokite aiškius, žingsnį po žingsnio paaiškinančius nurodymus ir jų nekeiskite. • Neduokite sudėtingų nurodymų/klausimų ar keletu nurodymų/ klausimų iš karto. Nenaudokite analogijų, palyginimų, metaforų. • Jeigu žmogus kalba greitu tempu, nesustodamas ir prašymas kalbėti lėčiau nėra efektyvus, galima užduoti keletą individualių klausimų: paklausti vardo, adreso, gimimo datos, kad būtų atitrauktas dėmesys nuo minčių srauto.
6.	Sunkumai pradėdant ir tęsiant kryptingas veiklas: elgesys, kurį galima apibūdinti kaip „sėdėjimą ir nieko neveikimą“ ilgą laiką; nenoras dalyvauti bet kokioje veikloje; motyvacijos stoka.	<p>6. Švelniai padėrasinkite sutrikusios psichikos asmenį imtis kokių nors veiksmų.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Suvokite ir susitaiykite su ta aplinkybe, kad tai – ligos simptomai, o ne tyčiniai veiksmai. • Pasistenkite nesuserzinti dėl tokio asmens elgesio. • Švelniai padėrasinkite sutrikusios psichikos asmenį imtis kokių nors veiksmų
7.	Depresija: bejėgiškumas ir beviltiškumas, kurie persekioja didžiąją dalį dienos; polinkis dažnai verksti; susidomėjimo ir mėgavimosi bet kokia veikla trūkumas; energijos praradimas ir nuovargis; nemiga; savivertės jausmo praradimas, kaltės jausmas, kuris esant psichozei gali pavirsti į tikėjimą, kad asmuo padarė kažką bloga ir turi būti nubaustas; sunkumai sutelkti dėmesį, skurdi minčių raiška, kai asmuo sunkiai dėlioja žodžius, jį reikia skatinti kalbėti; pasikartojančios mintys apie mirtį.	<p>7. Neužmirškite, kad jūs negalite žmogaus pralinksminėti. Neužmirškite, kad tokia būseną gali pastūmėti į savižudybę. Naudokitės savižudybių prevencijos žiniomis. Venkite savižudybę provokuojančių frazių: „Tu visai to nenori“ arba „Tai ko tu nesižudai“. Kreipkitės pagalbos į specialistus.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Neužmirškite, kad depresija yra reali būseną, atspindinti cheminius pokyčius smegenyse. Tai nėra silpnumo požymis. Jūs negalite asmens pralinksminėti. • Užuoť stengęsis pakeisti sutrikusios psichikos asmens būseną, paklauskite jo apie jausmus: „Turbūt sunku visą laiką jaustis taip blogai?“ • Neužmirškite, kad tokios būsenos žmogus gali būti linkęs į savižudybę. Naudokitės savižudybių prevencijos žiniomis. Kreipkitės pagalbos į specialistus. • Venkite savižudybę provokuojančių frazių: „Tu visai to nenori“ arba „Tai ko tu nesižudai“. • Neužmirškite, kad sunkumai sutelkti dėmesį gali būti pavojingi, jeigu žmogus turi ginklą ar pavojingų daiktų.

	<ul style="list-style-type: none"> Jūsų palaikymas ir bendravimas yra svarbūs. Net jeigu asmuo neatsako jums, suteikite jam visą informaciją.
--	--

6 užduotis PAŽYMĖKITE SOCIALINIO DARBUOTOJO VEISMUS SIEKIANT IŠVENGTI PSICHOSOCIALINĖS RIZIKOS, LANKANTIS SOCIALINĖS RIZIKOS ŠEIMOJE.

ATSAKYMAI:

Darbuotojo elgesys	
Atvykus į šeimos gyvenamąją vietą, įvertinti aplinką	☒
Paskambinus į duris, stovėti šone, o ne priešais duris	☒
Atkreipti dėmesį, kas vyksta už durų	☒
Įvertinti laiptinės saugumą	☒
Įėjus į šeimos butą, pirmiausia patikrinti, ar vaikai yra savo kambaryje	☐
Įvertinti asmens ar asmenų, su kuriuo ar su kuriais kalbamasi, elgesį	☒
Paašškinti šeimai, kas esate ir ko atėjote	☒
Apžiūrėti aplinką, ar nėra pavojingų daiktų	☒
Jeigu yra pavojingų daiktų, nedelsiant juos pašalinti	☐
Jeigu asmuo yra apimtas pykčio priepuolio, jį nuraminti stengiantis nuoširdžiai pajuokauti	☒
Jeigu šeimos butas netvarkingas, nurodyti tėvams tuoj pat susitvarkyti gyvenamąsias patalpas	☐
Nuolat bendrauti su šeima asmeniniu telefonu arba, siekiant užmegzti artimesnį ryšį, pakviesti šeimą pasisvečiuoti į savo namus	☐
Lankyti šeimą darbuotojui patogiu darbo metu, atsiradus laisvam laikui tarpui	☐
Jeigu padėtis negerėja, ieškoti pagalbos	☒

7 užduotis. KAIP ATPAŽINTI, KAD PAAUGLYS RUOŠIASI SAVIŽUDYBEI? IŠVARDYKITE NE MAŽIAU KAIP SEPTYNIS ŽENKLUS.

ATSAKYMAI:

1. Užuominos apie savižudiškus planus.
2. Domėjimasis mirties tematika.
3. Sapnai apie mirtį ir mirimą.
4. Staigus nuotaikos ir elgesio pasikeitimas.
5. Irzlumas ir liūdesys.
6. Gėdos jausmas.
7. Ryšių nutraukimas su šeimos nariais ir draugais.
8. Mokyklos nelankymas.
9. Suprastėję mokymosi rezultatai.
10. Pasiskolintų daiktų grąžinimas draugams.
11. Paauglio bandymas nusižudyti. Po pirmo nepasisėkusio bandymo per keletą mėnesių gali būti kitas mėginimas.

8 užduotis. PAGAL PATEIKTĄ SITUACIJĄ PAŽYMĖKITE NE MAŽIAU KAIP PENKIAS SOCIALINIO DARBUOTOJO PADĖJĖJO KLAIDAS. PAGRĮSKITE PASIRINKIMĄ.

ATSAKYMAI: 1, 3, 6, 8, 10, 11.

9 užduotis. ATSAKYKITE Į KLAUSIMUS:

ATSAKYMAI:

1. Ar aš galiu į darbą ateiti būdamas neblaivus? Ne.

Jūs privalote laikytis darbovietėje nustatytos tvarkos. Tačiau jei atėjote į darbą būdamas neblaivus ar alkoholį vartojote darbo vietoje, kurioje privalote atlikti darbinės pareigas, ar darbo metu (kai privalote atlikti darbinės pareigas), darbdaviui atstovaujantis ar jo įgaliotas asmuo privalo jus (darbuotoją) nušalinti nuo darbo, neleisdamas dirbti ir nemokėdamas jums darbo užmokesčio. Nušalinimo terminui pasibaigus, jūs turite būti grąžintas į ankstesnį darbą, jeigu dėl nušalinimo neatsirado pagrindo nutraukti darbo sutartį (Darbo kodekso 49 ir 58 straipsniai).

2. Kokiomis aplinkybėmis darbdavys gali tikrinti jūsų neblaivumą?

Požymiai, kuriems esant galima įtarti, kad asmuo yra neblaivus, – iš burnos sklindantis alkoholio kvapas, neadekvati elgsena, nerišli kalba, nekoordinuoti judesiai, nestabili laikysena ir pan.

3. Kokiomis priemonėmis darbdavys gali nustatyti jūsų neblaivumą darbo vietoje?

Darbuotojų neblaivumą nustato darbdavys ar jo įgaliotas asmuo, naudodami metrologiškai patikrintas specialiąsias technines priemones. Kai darbdavys ar jo įgaliotas asmuo neturi galimybės atlikti darbuotojo tikrinimo arba to padaryti objektyviai neįmanoma, darbuotojo neblaivumas nustatomas siunčiant darbuotoją atlikti medicininės apžiūros.

4. Kaip dokumentuotai įformintų jūsų nušalinimą nuo darbo?

Esant pagrįstam įtarimui, kad esate neblaivus ar apsvaigęs nuo psichiką veikiančių medžiagų, darbdaviui atstovaujantis ar jo įgaliotas asmuo turės jus nedelsdamas nušalinti nuo darbo. Paprastai nušalinimas įforminamas Nušalinimo nuo darbo dėl neblaivumo, apsvaigimo nuo psichiką veikiančių medžiagų aktu (Nušalinimo aktas).

5. Ar turėtumėte rašyti paaiškinimą dėl jums pateiktų įtarimų dėl neblaivumo? Taip.

6. Ar galite atsisakyti pateikti paaiškinimą?

Tokiu atveju darbdavys apie tai pažymi Nušalinimo akte.

7. Ar darbdavys privalėtų jus supažindinti su nušalinimo aktu?

Taip, supažindinti būtina. Jei jus nušalintų nuo darbo dėl neblaivumo, jums po susipažinimo su Nušalinimo aktu turi būti siūloma jame pasirašyti, nurodant apie savo sutikimą ar nesutikimą su šiuo nušalinimu.

8. Ar galėtumėte nesutikti su pateiktais įtarimais?

Galite, tačiau tada turėtumėte įrodyti, kad esate blaivus. Jeigu atsisakote tikrintis ar medicininės apžiūros arba nesutinkate su tikrinimo ar medicininės apžiūros, atliktos darbdavio siuntimu, rezultatais, ne vėliau kaip per valandą po atsisakymo tikrintis ar medicininės apžiūros arba po atlikto tikrinimo ar medicininės apžiūros galite pats kreiptis į asmens sveikatos priežiūros įstaigą su prašymu atlikti medicininę apžiūrą savo lėšomis.

9. Ar nušalinimo nuo darbo atveju jus į asmens sveikatos priežiūros įstaigą turėtų pristatyti įmonės vadovo įgaliotas asmuo, ar privalėtumėte tai padaryti pats?

Darbuotoją medicininei apžiūrai atlikti į asmens sveikatos priežiūros įstaigą pristato pats darbdavys ar jo įgaliotas asmuo.

10. Jeigu atsisakytumėte išeiti iš darbo arba vykti į asmens sveikatos priežiūros įstaigą atlikti medicininės apžiūros, kaip tokiu atveju būtų elgiamasi?

Tada darbdavys turės kreiptis į įmonės saugos tarnybą ar saugos padalinį, o jei įmonėje tokios tarnybos ar padalinio nėra – į policijos pareigūnus, neatsižvelgdamas į tai, ar elgiatės agresyviai, ar ne. Atkreiptinas dėmesys, kad darbdavys, neturėdamas medicinos specialistų išvados, patvirtinančios darbuotojo neblaivumą, turi teisę darbuotojo neblaivumo faktą įrodinėti kitų darbuotojų paaiškinimais, liudytojų parodymais, rašytiniais įrodymais, daiktiniais įrodymais, apžiūrų protokolais, ekspertų išvadomis, nuotraukomis, vaizdo ir garso įrašais, padarytais nepažeidžiant įstatymų, ir kitomis įrodinėjimo priemonėmis. Konstatuoti neblaivumo faktą galima tik tada, kai tokie išvadai padaryti turimų įrodymų pakanka.

11. Ar galėtumėte būti nubaustas pinigine bauda už neblaivumą darbe?

Neblaivaus arba apsvaigusio nuo narkotinių, psichotropinių ar kitų psichiką veikiančių medžiagų darbuotojo buvimas darbo vietoje, juridinių asmenų patalpose ar teritorijoje darbo metu arba pasibaigus darbo laikui, taip pat darbuotojo vengimas pasitikrinti dėl neblaivumo ar apsvaigimo užtraukia darbuotojui baudą nuo 30 iki 90 eurų (Administracinių nusižengimų kodekso 98 straipsnio 1 dalis).

10 užduotis. UŽBAIKITE SAKINĮ.

ATSAKYMAI: Saugos duomenų lapas – nustatyto turinio informacija apie cheminę medžiagą ar preparatą, kuria remiantis galima imtis reikalingų priemonių, susijusių su žmonių sveikatos apsauga, sauga darbo vietoje ir aplinkos apsauga.

11 užduotis. UŽPILDYKITE LENTELĘ APIE DARBDAVIO IR DARBUOTOJO PRIEVOLĖS DIRBANT SU CHEMINĖMIS MEDŽIAGOMIS.

ATSAKYMAI:

Darbdavio prievolės	Darbuotojo prievolės
1. Nustatyti kiekvienoje darbo vietoje esančius pavojingus cheminius veiksnius.	1. Nepradėti dirbti su cheminėmis medžiagomis, nesusipažinus su Saugos duomenų lape pateikiama informacija.
2. Įvertinti jų keliamą riziką darbuotojų saugai ir sveikatai.	2. Nepradėti dirbti su cheminėmis medžiagomis, jeigu Saugos duomenų lape darbuotojas pateiktos informacijos nesupranta.
3. Numatyti ir įgyvendinti tinkamas prevencines priemones.	3. Jeigu informacija nesuprantama, reikalauti darbdavio, kad jis apmokytų, kaip naudoti cheminę medžiagą.
4. Apmokyti darbuotojus saugiai dirbti.	4. Naudojant cheminę medžiagą, laikytis visų Saugos duomenų lape nurodytų reikalavimų.
5. Užtikrinkite, kad darbuotojai galėtų naudotis Saugo duomenų lapais visoms naudojamoms cheminėms medžiagoms ir mišiniam (preparatams).	x
6. Įsitikinkite, kad darbuotojai supranta ir naudojami informacija, pateikta Saugos duomenų lapuose. Jei ne, apmokykite darbuotojus.	x

12 užduotis. ĮVARDYKITE IR APIBŪDINKITE PAVAIZDUOTŲ KVĖPAVIMO TAKŲ APSAUGOS PRIEMONIŲ SAUGAUS NAUDOJIMO IR PRIEŽIŪROS TVARKĄ.

ATSAKYMAI:

1.	<p>Medžiaginė kaukė</p> <p>Medžiaginė kaukė skirta kvėpavimo takų išskyrų lašeliams sulaikyti, todėl visų pirma yra rekomenduojama dėvėti asmenims, kurie čiaudi ar kosėja, kaip priemonė, sauganti nuo šių lašelių patekimo į aplinką. Medžiaginę kaukę visi turi dėvėti tinkamai, antraip mažėja jos efektyvumas. Labai svarbu, kad kaukė visiškai uždengtų nosį ir burną, o tarp veido ir kaukės nebūtų tarpų. Kai kurios kaukės turi įsiūtas plonas lanksčias vielutes, kurias galima sulenkti taip, kad kaukė geriau priglustų. Dėvint kaukę nereikėtų rankomis liesti veido arba priekinės kaukės dalies. Medžiaginės kaukės efektyvumą mažina barzda ir ūsai. Vieną kartą panaudotą medžiaginę kaukę būtina išskalbti. Kaukei sudrėkus būtina pakeisti kita, o panaudotą kaukę išplauti įprastu plovikliu, išlyginti garais arba lygintuvu, nustačius aukštą temperatūrą. Naudojant savadarbes ar įsigytas medžiagines kaukes, reikėtų atidžiai stebėti, ar nekyla alerginių reakcijų. Paprastose austinėse medžiagose, taip pat ir joms plauti naudojamose priemonėse yra įvairių alergenų, galinčių sukelti niežulį, paraudimą, patinimą ar bėrimą,</p>
----	---

	<p>sunkesniais atvejais išprovokuoti egzema – atopinį dermatitą. Gali būti pastebimas ir lūpų patinimas, akių ašarojimas.</p>
2.	<p>Vienkartinė medicininė kaukė</p> <p>Asmeniui kosint ar čiaudint, kaukė sulaiko kvėpavimo takų išskyras, gali apsaugoti šalia esančius žmones, o sveikieji, būdami šalia sergančio žmogaus, taip pat turi dėvėti medicininę kaukę, taip sumažinant tikimybę užsikrėsti infekcija. Medicininės kaukės naudojimas – tik dalis asmens apsaugos priemonių siekiant išvengti infekcijos plitimo.</p> <p>Medicininę kaukių yra įvairių rūšių, todėl prieš naudojant būtina perskaityti gamintojo nurodymus ir jais vadovautis. Svarbu, kad kaukė būtų individualiai pritaikyta pagal dydį ir formą. Per didelė ar per maža kaukė gali neužtikrinti apsauginės funkcijos. Prieš užsidėdant kaukę, kruopščiai nusiplauti rankas su muilu ar įtrinti alkoholiniu antiseptiku. Priklausomai nuo kaukės modelio, ji turi būti patogiai ir tvirtai užfiksuojama, kad nenusmuktų (jeigu ji yra su raišteliais, rišama ties galvos viduriu ir kaklu arba tvirtinama už ausų kilpelėmis). Užsidėjus kaukę, jos kraštus ties nosimi ir skruostais prispausti prie veido, kad tvirtai priglustų ir neliktų plyšių. Medicininė kaukė turi būti uždėta ant veido taip, kad apimtų nosies, burnos ir smakro sritis. Įkvepiant ir iškvepiant įsitikinti, kad oras nepatenka pro kaukės plyšius. Dėvint kaukę neliesiti jos rankomis. Įsidėmėti, kad kaukė skirta naudoti tik individualiai. Sudrėkusią kaukę nedelsiant pakeisti nauja. Prieš nuimant kaukę – nusiplauti rankas. Panaudotą medicininę kaukę nuimti už raištelį ar kilpelių, neliečiant pačios kaukės. Panaudotą kaukę išmesti į polietileninį šiukšlių maišelį. Nusiėmus kaukę, būtina nusiplauti rankas vandeniu ir muilu ar įtrinti alkoholiniu antiseptiku</p> <p style="text-align: center;">http://www.ulac.lt/uploads/downloads/leidiniai_2016/Kaukes_A2.pdf</p>
3.	<p>Respiratorius FFP2 arba N95</p> <p>Apsaugo nuo vidutinio dulkių lygio. Apsaugo nuo kietų ir skystų aerozolių. Filtruoja mažiausiai 94 proc. ore esančių dalelių. Prasiskverbimas į vidų siekia daugiausiai 8 %. FFP2 standarto apsauginės kaukės arba respiratoriai dažniausiai naudojami statybų, žemės ūkio darbams ir sveikatos priežiūros specialistų, susiduriančių su gripo virusais. Respiratoriai naudojami apsaugai nuo oro lašiniu būdu plintančių infekcijų. Respiratoriai FFP2, N95 keičiami tada, kai jie užsiteršia, kai per juos tampa sunku kvėpuoti. Šie respiratoriai gali būti naudojami ne ilgiau kaip 8 valandas.</p> <p>Naudojant respiratorių reikia atkreipti dėmesį, kur yra jo viršutinė dalis – ji turi ploną metalinę juostelę. Paimti respiratorių į delną, uždėti ant veido ir laikant gerai prispausti viena ranka, kita ranka už galvos užkabinti gumytes – vieną virš ausų, kitą žemiau ausų. Pirštais paspausti viršuje esančią metalinę juostelę, kad ji apspausių nosį ir neliktų tarpų. Tarp respiratoriaus ir odos neturi likti jokių tarpų orui patekti, todėl papildomai visą respiratorių delnu švelniai prispausti prie veido ir kelis kartu giliai įkvėpti ir iškvėpti patikrinant, ar oras nepatenka pro kraštus. Jei kažkur liko tarpas, reikia geriau prispausti metalinę juostelę prie nosies arba sutrumpinti respiratorių laikančias gumytes.</p> <p style="text-align: center;">https://www.vaistai.lt/Kaip-tinkamai-naudoti-respiratorius-ir-medicinines-kaukes-14792.html</p>
4.	<p>Respiratorius FFP3 arba N99</p> <p>Filtruoja ne mažiau kaip 99 proc. ore esančių dalelių. FFP3 geriausiai apsaugo nuo aerozolių plitimo oru. Turi vožtuvą. Naudojami sveikatos priežiūros specialistų, dirbančių su ligoniais, sergančiais užkrečiamosiomis infekcinėmis ligomis.</p> <p>Dėvint respiratorių nerekomenduojama viršyti vienos pamainos (8 val.). Jei kvėpuoti pasidaro sunku arba jaučiamas dirginimas, neįprastas skonis ar kvapas, respiratorių reikia pakeisti anksčiau. Dėl nedidelio oro pasipriešinimo dėvint šį respiratorių lengva kvėpuoti ir patogų dirbti ilgą laiką.</p> <p>Respiratoriaus kaukę laikyti metaline nosies dalimi į viršų. Leisti elastinei galvos juostai kabėti ir atidaryti kaukę. Uždėti kaukę ant burnos ir nosies, elastine juosta perrišti galvą.</p>

	<p>Reguliuojamą nosies spaustuką paspausti, kad jis tvirtai priglustų prie nosies. Norint įsitikinti, kad respiratorius tinkamai uždėtas, suimti kaukę rankomis ir stipriai iškvėpti. Jei oras praleidžiamas ir jaučiamas iškvėpimas aplink nosį, reguliuoti nosies spaustuką. Jei oro srauto nutekėjimas jaučiamas pagal respiratoriaus kraštą, tuomet reguliuoti elastinę galvos juostą.</p> <p style="text-align: center;">https://www.respiratorius.lt/respiratorius-ffp3-protect</p>
--	---

13 užduotis. PAŽYMĖKITE TEISINGUS ATSAKYMUS.

ATSAKYMAI:

Asmens duomenys yra?	
Bet kokia informacija, susijusi su gyvu asmeniu, kurio tapatybė yra nustatyta arba gali būti nustatyta.	☒
Bet kokia informacija, susijusi su gyvu ar mirusiu asmeniu, kurio tapatybė yra nustatyta arba gali būti nustatyta.	☐
Asmens duomenis sudaro?	
Elektorinio pašto adresas: vardas.pavardė@įmonė.lt	☒
Namų adresas	☒
Vardas, pavardė	☒
Juridinio asmens kodas	☐
Interneto paskyrų (IP) adresas	☒
Asmens nuotrauka	☐
Užkoduoti gydytojų turimi duomenys apie asmens sveikatą	☒
Elektroninio pašto adresas: varlyte123@gmail.com	☐
Kokie yra asmens duomenų tvarkymo pagrindai?	
Asmens sutikimas	☒
Teisinė prievolė	☒
Duomenų gavimas	☐
Sutarties vykdymas	☒
Gyvybiniai interesai	☒
Viešasis interesas	☒
Teisėti interesai	☒
Paslaugų teikimas	☐
Kokiu tikslu kaupiami ir tvarkomi asmens duomenys?	
Siekiant įsitikinti, ar darbuotojas atitinka pareigybės reikalavimus	☐
Siekiant išsiaiškinti paslaugų gavėjo socialinį tinką	☐
Siekiant užtikrinti socialinių paslaugų įstaigos vykdomą veiklą	☒
Siekiant užtikrinti kuo sklandesnę komunikaciją įstaigoje	☐
Kokia apimtimi kaupiami ir tvarkomi asmens duomenys?	
Duomenys, susiję su konkrečių tikslų pasiekimu	☒
Duomenys, susiję su darbuotojo identifikavimu	☐
Tvarkomi ir kaupiami tik tie duomenys, kuriuos savanoriškai pateikia darbuotojai ar klientai	☐

14 užduotis. TARP IŠVARDINTŲ ELGESIO POŽYMIŲ YRA KELI NEBŪDINGI AGRESYVIAM ELGESIUI. JUOS PAŽYMĖKITE ŽENKLU „+“.

ATSAKYMAI: 6, 8, 12, 17, 20.

15 užduotis. LENTELĖJE ŽENKLU „+“ PAŽYMĖKITE TEIGINIUS, KURIE SVARBŪS SILPNINANT IR ĮVEIKIANT KLIENTO AGRESYVŲ ELGESĮ AR PYKTI, O ŽENKLU „-“ – TEGINIUS, KURIE GALI PROVOKUOTI IR STIPRINTI KLIENTO AGRESIJĄ:

ATSAKYMAI: „+“ – 1, 3, 4, 6, 7, 9, 11, 12, 15, 16; „-“ – 2, 5, 8, 10, 13, 14, 17.

16 užduotis. REMIANTIS LIETUVOS RESPUBLIKOS ASMENS DUOMENŲ TEISINĖS APSAUGOS ĮSTATYMU IR LIETUVOS RESPUBLIKOS DARBO KODEKSU KONFIDENCIALI INFORMACIJA APIE KLIENTĄ GALI BŪTI TEIKIAMA NAUDOTI MOKSLO TIKSLAMS TAIP (vienas atsakymas teisingas):

ATSAKYMAI: 1.

17 užduotis. LENTELĖJE PATEIKTA DEŠIMT DESTRUKTYVAUS (PAČIAM ASMENIUI ŽALINGO, KARTAIS VADINAMOJO AUTOAGRESYVAUS) ELGESIO TIPŲ, KURIE GALI BŪTI BŪDINGI IR JŪSŲ KLIENTAMS. ŽENKLU „+“ PAŽYMĖKITE, KURĮ ELGESIO TIPĄ PRISKIRIATE VIENKARTINIAM (TRUMPALAIKIAM), KARTOTINIAM IR NUOLATINIAM VARIANTUI. TAS PATS DESTRUKTYVAUS ELGESIO TIPAS GALI ATITIKTI IR KELIS TRUKMĖS VARIANTUS, TODĖL BŪDINGIAUSIĄ ATITIKTĮ TARP TIPO IR TRUKMĖS, ŽYMĖKITE TRIMIS ŽENKLAIS „+++“, VIDUTINĘ ATITIKTĮ – DVIEM ŽENKLAIS „++“, SILPNĄ – VIENU ŽENKLU „+“, NESANT RYŠIO – NIEKO NEŽYMITE.

ATSAKYMAI: (dėl tam tikro neapibrėžtumo galimi atsakymų nuokrypiai nuo pateikiamų atsakymų:

Eil. Nr.	Destruktyvaus (autoagresyvaus) elgesio tipas	Vienkartinis	Kartotinis	Nuolatinis
1.	Savižudybė	+++	+	
2.	Savižala (savęs žalojimas)	+++	+++	++
3.	Priklausomybė nuo maisto (bulimija, anoreksija)		+	+++
4.	Narkomanija, toksikomanija			+++
5.	Alkoholinė priklausomybė			+++
6.	Rūkymas			+++
7.	Autistiškas elgesys			+++
8.	Fanatiškas elgesys (religinis fanatizmas)			+++
9.	Ekstremalus sportas (pvz., savęs šaldymas)	+	+++	
10.	Viktimizuojamas elgesys	+	++	+++

18 užduotis. KLIENTO AGRESIJOS, SAVIAGRESIJOS AR KITO NETINKAMO ELGESIO SITUACIJOJE NELENGVA SUSITVARDYTI IR SPECIALISTUI. MOKYDAMIESI JŪS GIRDĖJOTE VISOKIŲ SAVITVARDOS IR SAVIREGULIACIJOS BŪDŲ. ČIA IŠVARDIJAMA TIK DALIS JŲ PAVADINIMŲ. SKAITYKITE JUOS, O PERSKAITĘ SURAŠYKITE, KIEK ATSIMENATE.

ATSAKYMAI:

Modulis „Įvadas į darbo rinką“

TESTAS GEBĖJIMAMS ĮSIVERTINTI BAIGUS PROGRAMĄ

TESTO ATSAKYMAI:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
b)	a)	a)	b)	a)	b)	a)	c)	b)	b)	b)	c)	a)	a)	b)	b)	b)	a)	b)	a)

Literatūra

1. *Asmeninės motyvacijos ir profesinio ugdymo rizikos grupės asmenims programa: Metodinė priemonė* (2008). Kaunas. Projektas „Profesinis konsultavimas ir informavimas, orientuotas į individualius jaunų žmonių, nuteistų bausmėmis, nesusijusiomis su laisvės atėmimu, ir paleistų iš laisvės atėmimo vietų, poreikius (BPD2004- ESF-2.3.0-2-05/0046)“.
2. *Asmenų priklausomų nuo psichotropinių medžiagų socialinės integracijos programa*. (2008). Vilnius: Šv. Pranciškaus ir šv. Bernardino vienuolynas.
3. *Atstovavimo sutrikusios raidos asmenų teisėms pagrindai* (2003). Vilnius: Sutrikusio intelekto žmonių globos bendrija „Viltis“.
4. *Augimas. Vadovas specialistams ir tėvams, kurie sprendžia autizmo ir brendimo klausimus* (2019). Vilnius: Lietuvos autizmo asociacija „Lietaus vaikai“.
5. Augutienė, R., ir Adomaitytė-Subačienė, I. (2016). *Prekyba žmonėmis: ko nepasako specialistai*. Kaunas. Lietuvos Caritas.
6. Bagdonas, A., Lazutka, R., Vareikytė, A., Žalimienė, L. (2007). *Skirtingi, bet lygūs visuomenėje ir darbovietėje*. Vilnius. VU Specialiosios psichologijos laboratorija.
7. Balčiūnienė, R., Januškevičiūtė, R., Kuzminskienė, I., Markevičienė, B., Rastenienė, V., ir Veličkienė, V. (2008). *Slaugos ir asmens sveikatos priežiūros procedūros*. Kaunas: Vitae Litera.
8. Bartl, R., ir Bunney, C. (2015). *Best Practice Food and Nutrition. Manual for Aged Care Homes Edition, 2.1*. Prieiga per internetą: <https://www.cclhd.health.nsw.gov.au/wp-content/uploads/BestPracticeFoodandNutritionManualforAgedCareEdition2.1.pdf>
9. Braslauskienė, R., Jonutytė, I. (2005). *Vaikų agresyvaus elgesio prevencija ugdymo institucijoje*. Klaipėda: Klaipėdos universiteto leidykla.
10. *Darbuotojų dalyvavimas užtikrinant darbuotojų saugą ir sveikatą: Praktinis vadovas* (2012). Europos Sąjungos leidinių biuras.
11. *Dauno sindromas: Patarimai tėvams ir specialistams* (2016). Vilnius. Vilniaus universiteto leidykla.
12. Firth-Godbehere, R. (2020). *Silicon Valley Thinks Everyone Feels the Same Six Emotions*. Prieiga per internetą: <https://howwegettonext.com/silicon-valley-thinks-everyone-feels-the-same-six-emotions-38354a0ef3d7>
13. Grunewald, K. (1997). *Globa*. Vilnius: Avicena.
14. Grunewald, K. (1993). *Mokymo kursas personalui, dirbančiam su sutrikusio intelekto vaikais ir jaunuoliais*. Vilnius: Avicena.
15. Hallahanm, D., ir Kauffman, J. (2003). *Ypatingieji mokiniai*. Vilnius: Alma littera.
16. Hohman, M. (2012). *Motivational Interviewing in Social Work Practice*. New York: The Guilford Press. Prieiga per internetą: <https://www.guilford.com/excerpts/hohman.pdf?t>
17. *How Dementia / Alzheimer's Affects Communication and Tips to Help Caregivers*. Dementia Care Central (2019). Prieiga per internetą: <https://www.dementiacarecentral.com/caregiverinfo/communication-problems/>
18. Johnson, L. C. (2001). *Socialinio darbo praktika: bendrasis požiūris*. Vilnius: VU Specialiosios psichologijos laboratorija.
19. Kairienė, B. (2013). *Agresyvaus tėvų elgesio su vaikais prevencijos prielaidos*. Vilnius: Mykolo Romerio universitetas.
20. Kalpokienė, V., ir kt. (2013). *Kognityvinės-elgesio terapijos principų taikymas ir ugdymas vaikų socializacijos centruose*. Vilnius: Eugrimas.
21. Kapur, R. (2018). *Barriers to Effective Communication*. Prieiga per internetą: https://www.researchgate.net/publication/323794732_Barriers_to_Effective_Communication/citation/download
22. Langford, V. (1998). *Keturi jausmai ir ką su jais daryti*. Sveikatingumo ir medicinos reklamos

centras.

23. Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2017 m. rugpjūčio 24 d. įsakymas Nr. A1-448 „Dėl pagalbos į namus paslaugų organizavimo ir teikimo rekomendacijų patvirtinimo“. TAR, 2017-08-24, 13616.
24. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2012 m. spalio 19 d. įsakymas Nr. V-946 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 47-1:2012 „Sveikatos priežiūros įstaigos. Infekcijų kontrolės reikalavimai“ patvirtinimo. *Valstybės žinios*, 2012-10-25, 124-6241.
25. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2019 m. rugsėjo 20 d. įsakymas Nr. V-1088 „Dėl tikslinių gyventojų grupių sveikos mitybos ir sveikatai palankaus maisto gamtinimo mokymų, finansuojamų iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų, organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“. TAR, 2019-09-23, Nr. 15002.
26. Liobikienė, T. (2006). *Krizių intervencija*. Kaunas. Vytauto Didžiojo universitetas.
27. Liseckienė, I. (2017). Pragulų profilaktika: mokslo įrodymais pagrįstos rekomendacijos. *Slauga. Mokslas ir praktika*, Nr. 11 (251), p. 11–13.
28. *Metodinės rekomendacijos vaikų dienos centrų darbuotojams socialinio darbo su šeima klausimais* (2006). Vilnius: Socialinės apsaugos ir darbo ministerija.
29. Mikulėnaitė, L. (2007). *Vaikų, turinčių raišos sutrikimų, gydymas ir abilitacija*. Vilnius: Lietuvos sutrikusio intelekto žmonių globos bendrija „Viltis“.
30. *Neįgaliųjų darbo gerosios patirties pavyzdžiai* (2010). Klaipėda: Neįgaliųjų socialinių įmonių sąjunga.
31. Notbohm, E. (2012). *Kiekvienas autistiškas vaikas norėtų, kad jūs žinotumėte dešimt dalykų*. Vilnius: Tyto alba.
32. *Pagyvenusių žmonių griuvimo profilaktika* (2005). Kaunas: Kauno II klinikinė ligoninė.
33. *Psichiatrija* (2003). Vilnius: Vaistų žinios.
34. *Savižudybės prevencija* (2015). Vilnius: Valstybinis psichikos sveikatos centras.
35. *Socialinis darbas ir vaiko teisės* (2008). Kaunas: Vytauto Didžiojo universitetas.
36. *Socialinis darbas. Profesinė veikla, metodai ir klientai* (2010). Vilnius: Mykolo Romerio universitetas.
37. *Socialinis darbas. Profesinės veiklos įvadas* (2004). Vilnius: VU Specialiosios psichologijos laboratorija.
38. Spierts, M. (2003). *Balansavimas ir aktyvinimas. Metodškai organizuotas sociokultūrinis darbas*. Vilnius: VU Specialiosios psichologijos laboratorija.
39. Steman, C. (1999). *Socialinio darbo su proto negalios vaikais pagrindai*. Vilnius: Vaibra.
40. Šinkūnienė, J. (2012). *Bendruomeniškumas, komunikacija ir muzika: sociokultūriniai negalios aspektai*. Vilnius: Mykolo Romerio universitetas.
41. *Tai verta žinoti pagyvenusiems žmonėms* (1999). Kaunas: Socialinės apsaugos ir darbo ministerija.
42. Tvarijonavičius, M. (2015). *Kaip įgalinti*. Vilnius: Vaga.
43. *Vadovų lyderystė rūpinantis darbuotojų sauga ir sveikata: Praktinis vadovas* (2012). Europos Sąjungos leidinių biuras.
44. *Vaikų su autizmu ugdymo principai* (2003). Vilnius: Respublikinė universitetinė ligoninė Vaiko raišos centras.
45. Vyšniauskienė, D., ir Liobikienė, N. (2012) *Gebėjimai socialinio darbo praktikoje*. Kaunas: Vytauto Didžiojo universitetas.
46. Vyšniauskienė, D., Minkutė, R. (2008). *Socialinės veiklos profesinėje veikloje*. Kaunas: Technologija.
47. West, M. (2011). *Efektyvus komandinis darbas*. Vilnius: Poligrafija ir informatika.
48. Žalimienė, L. (2003). *Socialinės paslaugos*. Vilnius: VU Specialiosios psichologijos laboratorija.
49. *Žmogaus teisės ir socialinis darbas* (2007). Kaunas: Vytauto Didžiojo universitetas.

